ಮದಿಪು

ಬೊಂತೆಲ್ - ಜಾರ್ದೆ - ಪೆರಾರ್ದೆ

3

ಅಣಿ

1996

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮುಡಿ-೩ ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ ಅಣೆ

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕುಡಲ - ೫೭೫ ೦೦೩

Madipu - A quarterly on Tulu language, literature and culture : Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore - 575 003

Chief Editor : Prof. B.A. Viveka Rai

Editors : A. Balakrishna Shetty Polali
Dr. Vamana Nandavar

Managing Editor : Dr. Palthady Ramakrishna Achar

Printed at : Sharada Press, Car Street, Mangalore - 575 001

Pages : 64

Vol. : 1 Issue : 3

October, November, December - 1996

Price: Rs. 10/-

ಚಂದಾ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕುಲು :
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಕುಡಲ - 575 003

ಬಿಲೆ: ಪತ್ತ್ ರುಪಾಯಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸದಸ್ಯೆರ್

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
3. ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
4. ಪಿ. ಎಸ್.ರಾವ್
5. ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದಿಲಾಯ
6. ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
7. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದವಾರ
8. ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ
9. ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
10. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
11. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್‌ಮೇನರ್	:	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್	:	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್	:	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್	:	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೇನ್
ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ	:	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್	:	'ನಾ' ಉಜಿರೆ
ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ	:	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು	:	(ಸಂ) ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ	:	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ
ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್	:	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ

ಮದಿಪುಗು ಲೇಖನ ಕಡಪುಡುನಕ್‌ಲೆಗ್

ಸೂಚನೆ

- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ/ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.
- ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಅಂದಾಜಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೇದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ಪಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್ : ಮದಿಪು,
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲೆ

ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನವುಲಾ ಮದಿಪುದ ಕೆಲಸ. ಬರಪಗಾರೆರ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೂಕುದಲಾ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್: ಮದಿಪು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-575 003

ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 40/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಡು ಬುಡುಗಡೆ ಆಪುನ ನಾಲ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು

ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿ ಕರೀದ್ ಅಣಿ ಏರ್ಪಾವುನ ಪೊರ್ತುದ ಮದಿಪು ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರೋಂದುಂಡು. ಪರ್ಬಗದ್ದಲದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿಂಜಿನ ಅಣೆತ ಪೊರ್ಲುನು ಬೇತೆಬೇತೆ ತಿರಿಕ್‌ಲೆನ್ ಮೋಡೆದ್ ಮೂಲು ತೋಯಿಪಾವುನ ಕೆಲಸ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊಡು ನಲಿಕೆದ ಒರುನು ತೋಯಿಪಾವುನಲೆಕೊನೇ ತುಳು ಆಟದ ದುತ್ತೈತ ನಲಿಕೆದ ಪೊಣೆಜ್ಞಾಟೊಲೆನ್ ಜರ್ಜೆದ ಕಳಕ್ಕ್ ಕೊನೊಡು ಬರ್ಪುನ ಕೆಲಸಲಾ ಮೂಲು ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿ ಮಾಯಕಾದ್ ತೋಟದ ಜೋಗ ತುಳುವೆರೆ ಮೆಯಿಟ್ ಬತ್ತಿಂಜಿ ಕಾಲೋಡು ಎಲ್ಯ ಆಣಗ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಆಯೆ ರಾವು ಕೊರುಂಗುನು ಬಯಕುನ ಕತೆ, ಬೊಡೆದಿನ ಪದ್ದಯಿ ಮಾರ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಕಂಡನಿ ಒರ್ಸೊಡೊರ ಪುದ್ವಾರ್ ಉಣ್ಯೆರೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಕಾತೊಂದು ಕುಲ್ಲುದು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಗಾದ್ ಜುವ ಕಳೆಯಿನ ಪೊಣ್ಣುನ ಕತೆ, ಬೀಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಮೆಗ್ಯೆ ಮೆಗ್ದಿಲೆಗ್ ಬರವು ಕಲ್ಪಾದ್ ತಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವಂದೆನೇ ಒರಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣುನ ಕತೆ, ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುನ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಎತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಕತೆಮಲ್ಪುನ ಬರವುಲು ಮೂಲು ಉಲ್ಲ.

ಮಂದಾರದಾರೆನ ಬೊಲ್ಪುದ ಕಿಟಿ, ಪ್ರಮೋದಕ್ಕನ ಬಿರ್ಸೆದಿ ಪೊಣ್ಣು ತುಳುಟ್ಟು ಕತೆನ್ ಕಬಿತೆ ಮಲ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಸಾದಿಲು. ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರೆನ ದೈವೊದ ನಡೆ ನೆಲೆ, ಸಾ. ದಯಾ ಆರೆನ ಪೊನ್ನಕ್ಕ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಪೊಸ ನಿಲೆಕುಲು. ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿದಾರ್ನಂಚಿತ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಪುದರ್ದ ಕಬಿಕುಲು ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತಿನ ಅಂಚೆನೆ ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್, ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್‌ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪೊಸಯೋಜನೆದ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಬರೆತ್ತಿನ ಕಬಿತೆಲು ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಪೊಸಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಬೊ. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ ಪರಿಚಯ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು, ತುಳು ಸುದ್ದಿಲು ಇಂಚ ತುಳು ಬರವುದ, ಬೇಲೆದ ತಿರಿಕ್ಕ್‌ಲ್ ಮಾತ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಅಣೆ ಒಂಜಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುದುಂಡ್. ಈ ಅಣೆತ ತಿರಿತ ಪೊರ್ಲುಲೆಗ್ ಕಳೆ ಕೊರ್ತಿನ ಮೂಲ್ತ ಮಾತ ಬರವುದಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಣೆನ್ ಜೊಡ್ಪಾದ್ ಏರ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನಂಚಿನ ಆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿದಾರೆಗ್‌ಲಾ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಈ ಅಣೆತ ಮದಿಪುನು ಅಚ್ಚಿದಿಲ್ಲಲ್ ಮೋಡೆದ್ ಕೊರ್ನ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್ಸ್‌ನ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಅಣೆ ಏರ್ದಾಂಡ್, ನಲಿಕೆ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್ ಬಾರಣೆಗ್ ಪೊರ್ತಾವೊಂದು ಜೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ ಈ 'ಮದಿಪು'ನು ಪೊರ್ಲುಡು ಕೈಕೊನೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವೆ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪರ್ಬಗದ್ದಲ

ಮದಿಪು-3 ಎಣ್ಣೆಬೂಳ್ಯದ ಅನುಪಡೆದ್, ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿಡಾದ್ ಸಿರಿಸಿಂಗಾರದ ಅಣಿ ಅಯಿತೊಡು ನಿಕ್‌ಲೆದುಂಬು ಉಂಡು. ಪಾರಣೆ ಬಾರಣೆಗ್ ದುಂಬು ಅಣೆಟ್ ಆವೊಡಾಯಿ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆದ ಮದಿಪು, ಪೋವೊಡಾಯಿ ಬೀರ ಬಿರ್ದಲಿದ ಲೆಪ್ಪು, ಪಣೊಡಾಯಿ ಪಾರಿಪಲಯದ ಮದಿಪು ಆವೊಡು.

ತುಳುಬಾಸೆ, ನೆಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸೊಂದ್‌ದ್ ಸಂದ್‌ಪೋಯಿ ಪಣೆಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾದ್ಯೆರ್, ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟ್ರಲೆಕಂತಿ ಹಿರಿಯ ಪೆರಿಯಾಕುಳೆ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಸಾದಿ ಸಾಧನೆಲು, ನಮ ದುಂಬು ಉಂಡು. ಅಕುಲು ನಡತ್ತ್ ತೋಜಾದಿ ಸಾದಿಲಾ ನಮ ದುಂಬುಂಡು. ಸಂದ್‌ಪೋಯಿ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಾಲಾದಿಗ್ ಕೊರ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ, ಮಲ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಪರ್ಬತಂಬಿಲ, ಬಳಸಿ ಅಗೆಲ್ ಪನಿಯಾರೊಲೆನ್ ಅಕುಲು ಕೈಕೊಂದು ಅಕುಲೆಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ನಾಲ್ ಅಭಯ ನುಡಿ ಮದಿಪು ಕೇನ್ಯೆರೆ ಬಯಕೊಂದುಲ್ಲ.

ಇತ್ತೆ ನಮೊಟ್ಟುಗುಪ್ಪಿ ಹಿರಿಯೆರ್ ಸಂಪಲ್ತ್ ಕೊರಿ ಕೀರ್ತಿ, ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಉಮೇದ್, ನಮ ದುಂಬುದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿ ತೋಜಿಪಾವ್ ಕೊರ್ಪೊ ಪನ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ನಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಈ ಒರ್ಸೊದ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. ಶ್ರೀ ನೆಡ್ಲೆ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ರೆಗ್ ಬಲಿಪ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಳೆಗ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಫೆಲೋಶಿಫ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಸಂಗತಿಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಅಕುಳೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಬಯಕೊಂದುಲ್ಲ. ಇನಿ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆ ನಿಲೆಬುಳೆಬಿಲೆನ್ ಗುರ್ತಮನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಒರಿಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆಡಾವೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ ಪರ್ಬಗದ್ದಲ ಮಲ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತು. ಆಂಡ ಇನಿ ಪರ್ಬ ಗದ್ದಲ ಮಲ್ತ್ ಎಲ್ಲೆವಾನಿಗ್ ದಾಲಾದಾಂತೆ ಪಡೀಲ್ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ಆಪುನವು ಸಮತ್ತ್. ಪರ್ಬ ಪುಣ್ಣಮೆಲೆಡ್ದ್ ನಮ ಉಲ್ಲೇಸ ದೆತೊನುನ ಕಾಲೇಸ ಆವೊಡು. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಪರ್ಬ ಗದ್ದಲ ಮಾತ್ರೆ ಆದ್ ನಮ್ಮೊ ಸಂಪಾದನೆದ ಬಜಿಲ್ ಮುಕ್ಕೊಂಡನೇ ಆವು. ಅಂಚಾವಂದ್‌ಲೆಕ್ಕ ನಮ್ಮೊ ಪರ್ಬ ಆವೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರ್ಬೊಲು ಅಪಗಪಗ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಏತೇತೋ ಬರೊಂದುಪ್ಪುವ. ಪರ್ಬ ಗದ್ದಲ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪೋಪಿ ಪೊರ್ತು ಉಂತಿ ಅಡಿತ, ನಡಪಿ ನೆಲತ, ತೂಪಿ ಜನತ ಅರ್ತಗುರ್ತ ಮರೆತ್ ನಮ ಮೂಂಕುದ ಸರ್ತೊಗು ಮಾತ್ರೆ ತೂಪುನವುಲಾ ಸಮತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಪರ್ಬಮಿನದನದ ಮದಿಪು ಎಂಚ ಬಯಕೊಡು ಪನ್ಪುನೆನ್ ನಮ ಗ್ರೇತೊನೊಡು.

ನಮ್ಮೊ ಮದಿಪು ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಬರೆಯಿನೆನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮಾಜಾವುನವತ್ತ್. ಒಂಜಿ ಬಟ್ಟಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಅದೆ ಪಾಡಾವುನವುಲಾ ಅತ್ತ್. ಇಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಗರುಡ ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅಮುರ್ತೊನು ಪತ್ತ್ ಸಂತೇಸಿಗ್ ಕೈಸೇರಾದ್ ಕೊರ್ಪಾವುನವು, ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲುಂದು ಪನ್ಪಾವುನವು, ಕಾಲಾದಿದ ಕೋಲ ಅನೇಕ ಪೊರ್ಲಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಾವುನವು ನಮ್ಮೊ ಪರ್ಬದ ಮದಿಪು ಆವೊಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಮದಿಪು ಬಾಮಿದ್ ಅಣೆತೆಚ್ಚಿಡಾವೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವ.

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್.

ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿದ 1995 ಒರ್ಸೊದ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳೆಗ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಪ್ಪಳ ಕೃಷ್ಣಮಾಸ್ಟ್ರ ಅವ್ವೇ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. ಪುದರ್ ಪೋತಿ ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದಳೆಗಾರೆ ಶ್ರೀ ನೆಡ್ಲೆ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ರೆಗ್ ಈ ಒರ್ಸೊದ ಸುರುತ ಸುಳ್ಯದ ತೆಂಕು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನ ವೇದಿಕೆದ ಬಲಿಪ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕದ್ರಿದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಸ್ರಣ್ಣ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಕರ್ತೃ ತುಳುತ್ತ ಹಿರಿಯ ಕವಿ, ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಖ್ಯಾತ ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಭಾಷೆದ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಶ್ರೀ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಈ ಸರ್ತಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಫೆಲೋಶಿಫ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಕಳೊಕ್ಲೆಡ್ ಬಾರೀ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಮಹನೀಯೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಪನ್ಯೆರೆ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸಾವೊಂದುಡು.

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಮದಿಪುಡು....

- ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು 5
- ಪರ್ಬಗದ್ದಲ (ಸಂಪಾದಕೀಯ) 6
- ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು 7
- ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊಡು ನಲಿಕೆದ ಒರು - ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ 9
- ತುಳು ಆಟ ಎದುರಾಪಿ ಸವಾಲ್ - ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ 13
- ರಾವು ಕೊಂಗ್ರ್ - ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ 18
- ಪುದ್ವಾರ್ - ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ 22
- ಬಾಡುನ ಪೂ - ಕೊಣಾಜೆ ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್ 27
- ಬೊಲ್ಪುದ ಕಿಟ - ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ 31
- ಬರ್ಸದಿ ಪೊಣ್ಣು - ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ 34
- ರಡ್ಡ್ ಕಬತೆಲು - ಶಾರದಾ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ 37
- ಬದಲ್ - ಸುಬ್ರಾಯ ಜೊಕ್ಕಾಡಿ 38
- ಸಿರಿ ಬೊಲ್ಪು - ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ 39
- ಬರ್ಸದ ಬತ್ತ್ - ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್ 40
- ದೈವೊದ ನಡೆ ನೆಲೆ - ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ 41
- ಪೊನ್ನಕ್ಕ - ಸಾ. ದಯಾ 42
- ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ:
  ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ - ಎಸ್. ಆರ್. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ 44
  ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು - ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ 46
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು 48
- ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು 55
- ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್ 64

ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪೊಡು ನಲಿಕೆದ ಒರು

✍ನಾಟ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ

ಶಿಲ್ಪಿ ಆವೊಡುಂದ್‌ಂಡ ಚಿತ್ರಕಲೇನ್ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು. ಚಿತ್ರಗಾರೆ ನೃತ್ಯಕಲೆನ್ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ರೂಡಿದ ಪಾತೆರೊ. ನೃತ್ಯೊ, ಚಿತ್ರೊ, ಶಿಲ್ಪೊ ಇಂದು ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೂರಕವಾಯಿನ ಕಲೆಕ್ಕುಲ್. ಸಮನ್ವಯಕಾರೆ ವಿಮರ್ಶಾ ಸಾಹಿತಿಗ್ಲಾ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾದ್ ಅಬಿಪ್ರಾಯೊ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ಂಡ ಆಯೆಲಾ ಈ ಲಲಿತ ಕಲೆಕ್ಕುಲೆನ ಮೂಲ ವಿಚಾರೊ ತೆರಿದುಪ್ಪುನವು ಅಗತ್ಯೊ.

'ಮಾನಸಾರ' ಪನ್ಪುನ ಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರೊ, ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊದ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ನಾಲ್ ಭಂಗಿಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. 1.ಅಭಂಗಿ, ಪಂಡ ನೇರ್ಪ ಉಂತ್‌ನ ಸಿಲೆ. 2.ಸಮಭಂಗಿ ಅತ್ತಂಡ ದ್ವಿಭಂಗಿ, ಪಂಡ ದೇಹೊದ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಪುಡೆಕ್ಕ್ ಬಗ್ಗ್‌ನವು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಹೇಳಿಕೆ. ರಡ್ಡ್ ಬಾಮೊ ಬತ್ತಿನವುಂದ್ ನನೊಂಜಿ ವಿವರಣೆ ಉಂಡು. 3.ತ್ರಿಭಂಗಿ, ಪಂಡ, ರುಂಡೊ ಬಲತ್ತ್ ಮಾಲ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ದೇಹೊ (ಮುಂಡ) ದತ್ತ್‌ಗ್ ಮಾಲ್‌ದ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚನೆ ಕಾರ್‌ದ ಭಾಗೊ ಪಿರ ಬಲತ್ತ್‌ಗ್ ಒಡಿದ್ ಇಪ್ಪುನ್ಡು. ತರೆ ಒರ್ದ್‌ನ ವಿರುದ್ದೊ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್, ಸೊಂಟುಡ್ದುಮಿತ್ತ್‌ದ ಭಾಗೊ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಸೊಂಟೊಡ್ದು ತಿರ್ತ್ ತುಡೆ, ಕಣಕಾರ್, ಪಾದೊ ಸೊಂಟೊಡ್ದುಮಿತ್ತದ ಭಾಗೊಗು ವಿರುದ್ದೊ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಮಾಲ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನವು ತ್ರಿಭಂಗಿ. ಮೂಜಿ ಸರಳ ರೇಖೆಡ್ ದೇಹೊದ ಮೂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಭಾಗೊಲು ಬಗ್ಗ್‌ದುಪ್ಪುವೊ.

ಕೇವಲ ಸೊಂಟೊಡ್ದು ತಿರ್ತ್‌ದ ತುಡೆ ಕೋಲ್ಕಾರ್, ಪಾದೊಲು ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿರುದ್ದೊದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಬಗ್ಗ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಲ್ಪಲಾ ಕಾರ್‌ದ ತ್ರಿಭಂಗಿ ಆಪುಂಡು. 4.ಅತಿಭಂಗಿ ಪಂಡ, ತೀರಾ ಅತಿಯಾದ್ ಅಂಗಾಂಗೊಲು ಪಿಂಟಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ಉಪ್ಪುನವು. ಕಾಲಭೈರವನ ನಲಿಕೆಡ್ ಈ ಅತಿಭಂಗಿ ಉಂಡು.

ಕಯ್ತ್ ಮುದ್ರೆಲೆನ್ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಗೀಕರಣೊ ಮಲ್ತ್ ಪನೊಲಿ. 'ಅಸಂಯುತ' ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕಯಿಟ್ ತೋಜಾಪುನವು. 'ಸಂಯುತ' ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ಕಯ್‌ಲೆನ್ ಸೇರ್‌ಸಾದ್ ತೋಜಾಪುನವು. 'ಮಿಶ್ರಹಸ್ತ' ರಡ್ಡ್‌ಕಯ್ ಸೇರ್ಸಾನಗ ರಡ್ಡ್ ಕಯ್ಟ್‌ಲಾ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮುದ್ರೆಲೇ ಉಪ್ಪುವೊ. ಉದಾರ್ನೆಗ್ 'ಶಿವಲಿಂಗ' ಪನ್ಪಿನವು ಸಂಯುತ ಹಸ್ತೊಡು ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಅವು ನಿಜವಾದ್ ಮಿಶ್ರ ಹಸ್ತಮುದ್ರೆ ಸೇರುಂಡು. ಎಡತ್ತ ಕಯ್ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಹಸ್ತ ಅಂಗೈಮಿತ್ತಾದ್, ಶಿಖರ ಹಸ್ತ ಆಯಿನ ಮಿತ್ತ್ ದೀಂಡ ಅವು ಶಿವಲಿಂಗ ಆಪುಂಡು.

ನೃತ್ಯ ಹಸ್ತ ಪನ್ಪುನವು ಪಜ್ಜೆಪಾಡ್ನಗ ಅಲಂಕಾರಿಕವಾದ್ ಪತ್ತುನ ಕಯ್ತ್ ಮುದ್ರೆ. ದೇವತಾ ಹಸ್ತ, ದಿಕ್ಪಾಲಕ ಹಸ್ತ, ಬಾಂಧವ್ಯ ಹಸ್ತ, ಮಂತ್ರೊ ತಂತ್ರೊದ ಹಸ್ತೊಲು ಅತ್ತಂದೆ ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರೊದ ಕಯ್‌ಬಾಸೆಡ್ ಬರ್ಪುನವು ಪತೇತೋ ಮುದ್ರೆಲ್ ಉಲ್ಲೊ, ಮುದ್ರೆಲೆ ಅಂಕೆಸಂಕೆ ಸಾಸ್ತ್ರೊ ಗ್ರಂತೊಲೆಡ್ ಒಂಜೆಲೆಕ್ಕೊ ಇದ್ದಿ. ಬಾಸೆಗ್ ಹೊಂದ್‌ದ್, ದೇಸೊಗು ಹೊಂದ್‌ದ್

ಎತ್ತ್ಯಾಸೊಲು ಇಪ್ಪುನವು ತಪ್ಪು ಅತ್ತ್. ಬಾಯಿ ಬರಂದಿ ಪೊಟ್ಟೆರ್ ಅಕ್‌ಲೆನವೇ ಕಯ್ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ಪೆರ್. ನಮ ಊರುದ ಪೊಟ್ಟ ಬೂತೊ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕಯ್ ಬಾಸೆನ್ (ಹಸ್ತಮುದ್ರೆ) ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಸದ್ಯೊ ಎನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಭಂಗಿಲೆ ಕಡೆಕ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅವೆನ ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಲೆನ ಕಡೆಕ್ ಗಮನೊ ಕೊರ್ಪುನೆಗಾತ್ರ ಈ ಲೇಕನೊ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಇಂದುವೊಂಜಿ ವಿಸ್ತಾರೊವಾಯಿನ ವಿಷಯೊ ಆಯಿನೆತ್ತಾವರ ಮುಲ್ಪ ಸಾರಾಂಸೊನಾತೇ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಗ್‌ಲೆಗ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯೊದ ಅನುಭವೊ ಗಾಂತ್, ವಿಸ್ತಾರೊಲೆನ್ ತೆರಿದ್ ಪೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಪ್ರವೇಸೊ ಮಲ್ಪುನಗ್‌ಲೆಗ್ ಮುಲ್ಪ ಎಡ್ಡೆ ಸಗು ನೆಲ ಏತೋ ಉಂಡು.

ಎನ್ನ ಈ ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾದ್ ದಿ. ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರೆನ "Studies in Tuluva History and Culture" ಪನ್ಪಿನೆನ್ ದೀವೊಂದೆ. ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡುಪ್ಪಿನ ಗ್ರಂತೊಡು 500 ಪುಟೊ ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊ, ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪೊದ ವಿವರಣೆ ಉಂಡು. 448 ಪುಟೊಟ್ಟು ಒಂಜರೆ ಸಾವಿರೊ ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಮರ, ಕಲ್ಲ್, ಲೋಹೊ ಶಿಲ್ಪೊಲೆನ ಚಿತ್ರೊ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾಂತ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಲೆನ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ತಿನ ಇಂಚಿನ ಕೆಲಸೊ, ನನೊಂಜಿ ಈತ್ ಎಲ್ಯ ಊರುಡು ಆತ್ ಮಲ್ಲೆದ್ ಆಯಿನವು ತೋಜುಜಿ. ಇತ್ತ್ಂಡ ಸಂತೋಸ.

ನೆಟ್ಟ್ ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ಶಕ್ತಿ, ವೈಷ್ಣವ, ಸೌರ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ, ಶಾಸ್ತಾರ, ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಗ, ಬೌದ್ಧ, ಜಿನ, ಭೂತನಾಥ ಇಂಚ ವರ್ಗೀಕರಣೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅವು ಕುಲ್ಲ್‌ನ, ಉಂತ್‌ನ ಚಲನೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಭಂಗಿಲೆಡ್ ಉಲ್ಲೊ. ಆಯುದೊಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಉಪಯೋಗೊಮಲ್ತಿನ ಮುದ್ರೆಲೆನ್ ರೇಖಾಚಿತ್ರೊ ಕೊರ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಾಡ್ದೆರ್. ಈ ಮುದ್ರೆಲೆನ್ ನೃತ್ಯೊನಾಟಕೊ, ಯಕ್ಷಗಾನೊಲೆಡ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮುದ್ರೆಲಾದ್ ಸ್ವೀಕಾರೊ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ.

ನಮೊ ಭಾರತೊದ ಜೇತೆ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪುನ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊಲೆ ಭಂಗಿ, ಕಯ್ತ ಮುದ್ರೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನೊ ಮಲ್ತಿನ ವಿನಿಯೋಗೊಡು ಅವೆನ್ ದೆತೊಂಡಿ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿತೊ. ನಮಲ್ಲ್‌ಲಾ, ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪುನ ಈ ಪ್ರದೇಸೊಡುಲಾ ಅಂಚಿನವೊಂಜಿ ದಿಂಜಿನ ಸಂಪೊತ್ತು ಸಂಗ್ರಹವಾದ್ ಇಪ್ಪುನವು ನಮ ಬಾಗ್ಯೊ, ನಾಡ್‌ದ ಪುಣ್ಯೊ.

8-9 ನೇ ಶತಮಾನೊಗು ಸೇರ್‌ನ ಪೊಳಲಿದ ರಾಜ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯೊಡು ಪಿಲಿತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋರಾಡುನ ವೀರನೊರ್ಯನವು ಆಲೀಡ ಭಂಗಿ. ಸುಬ್ರಮನ್ಯೊದ ನೃತ್ಯ ಗಣಪತಿ 12ನೇ ಶತಮಾನೊದವು. ಉಡುಪಿದ ಬಾಳೆಕುದ್ರು ಮುಲ್ಪದ ಗಣಪತಿ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಮುಕುಲು ಬುಡೆದಿಯಲ್ಲೆನ್ ದತ್ತ ತುಡೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಂದೆರ್. ಕೋಟದ್ ಮಹಾದೇವಿ ವರದಾಭಯ ಕಯ್ ಮುದ್ರೆಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಮನಿಲೆಟ್ಟ್ ಉಂತ್‌ದೆ. ಬಲತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ವರೊ ಕೊರ್ಪೆ, ಎಡತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆ. ಈ ಮುದ್ರೆಲ್ ಅದಲ್ ಬದಲಾದ್

ಉಪ್ಪುನೆಂದ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಈ ರಡ್ಡ್ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆನ್‌ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರವಾಯಿನವುಂದ್ ದೆತೊನೊಲಿ.

ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಮೂರ್ತಿ ಬಲತ್ತ ಪುಡೆಟ್ಟ್ ಮೃಗಶೀರ್ಷ ಮುದ್ರೆಟ್ ಪುರಲ್ ಉರಿಪ್ಪು ನವು ಪದ್ಧತಿ ಆಂಡಲಾ, ಎಡತ್ತ ಪುಡೆಟ್ ಕೊಳಲ್ ಪತ್ತುನವು ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊಡು ಉಂಡು. ರೂಢಿಟ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಕೆಲವುಲೆಕ್‌ಲೆಗ್ ದೆಮ್ಮೆ ಕಯ್ ಎಚ್ಚ ಪಳಗುನೆ ಅಂಜಾದ್.

ನರಸಿಂಗೆ, ಬಾಳೆಕುದ್ರು ಮಟೊತ್ತವು 13ನೇ ಸತಮಾನೊಗು ಸೇರಿನವು. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುನು ಬಲತ್ತ ಒಂಜಿಕಾರ್‌ಡ್ ಉಂತ್‌ದ್, ಎಡತ್ತಕಾರ್‌ನ್ ಬಲತ್ತ ಕಾರ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ದೀತ್, ಎಡತ್ತ ತುಡೆಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್‌ದ್, ಬಂಜಿ ಬಗಿಪುನ ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿನ ರುದ್ರೊ ಅಬತಾರೊ ಅನನ್ಯವಾಯಿನವು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೋಗ ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿಲ್ ಉಡುಪಿ, ಚಿತ್ರಾಪುರೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನವು ಸುಕಾಸನೊ ಅತ್ತಂಡ ಪದ್ಮಾಸನೊಡುಕುಲ್ಲುದ್ ಉಲ್ಲೊ. ಕುಂಬ್ಳೆದ ಪಾರ್ತ ಸಾರತಿ ಕೃಷ್ಣೆ, ಉಡುಪಿದ ಕಡೆಗೋಲು ಕೃಷ್ಣನ ಹೋಲಿಕೆದ ಮೂರ್ತಿ. ನೆನ್ನ್ ನಮ ನೃತ್ಯಾಭಿನಯೊಟು ಸೇರ್ಸಾವೊನೊಲಿ ಎಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಕಾರ್ಲದ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವಾಲಯೊದ ಆಂಜನೇಯಸವೊಂಜಿ ವೀರಭಂಗಿ. ಕಡಿಯಾಳಿ, ಪೊಳಲಿ, ಕುಂದಾಪುರೊ, ಕುಕ್ಕುಂದೂರು, ಮುಂಡುಕೂರು, ಉಪ್ಪಳ, ಮಟಪದ ಬೆಟ್ಟು, ಮಂದರ್ತಿ ಪುಂಚ, ಸಂದಿಕೂರು, ಅಂಬಾರು, ಗುಡ್ಡಿ ನೀಲಾವರ ಮುಲ್ಪಡ್ತ್ ಮಾಂತ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ ಮಹಿಷ ಮರ್ಧಿನಿ ಮೂರ್ತಿಲೆನ ಭಂಗಿಲೆನ್ ಅಭಿನಯೊಟ್ಟು ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ನಮ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಾಭಿನಯೊಲೆಗ್ ಅಂಚ ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ತೊನ್‌ಡ ಚೈತನ್ಯೊ ದಿಂಜು ಪಜ್ಜಿನವು ನಮ ಆಶಯೊ. ನೀಲಾವರೊತ ಮೈಸಂದಾಯನ ಮೋನೆ ಗೋಣದವು. ದೇಹೊ ನರಮಾನ್ಯನವು. ದೇವಿ ದತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ಕೊಂಬುನು ಪತ್ತ್‌ದ್, ಬಲತ್ತ ಒಂಜಿ ಕಯ್ಟ್ ತಿಸೂರ್ಲೊಡು ಕುತ್ತುನ ಭಂಗಿದ ಈ ಮೂರ್ತಿ 10ನೇ ಶತಮಾನೊದವುಂದು ಗುರ್ತೊಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ದತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ಸಂಕೊ, ಬಲತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ಚಕ್ರಾಯುದೊ ಉಂಡು.

ಬಸ್‌ರೂರುದ ಜಟ್ಟಿಗ ದೇವಾಲಯೊದ ದುರ್ಗೆ ಪತ್ತ್ ಪತ್ತೊಂಜೆನೆ ಸತಮಾನೊಗು ಸೇರಿನ ಮೂರ್ತಿ ಅತಿಭಂಗಿಡ್ ವಿವಿಧ ಆಯುದೊಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನವುಂದು ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಂಗಿ. ಮೂಡುಕೇರಿದ ವರಾಹಿ ಮೂರ್ತಿ ವರದಾಭಯ ಹಸ್ತ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಜೇತೆ ರಡ್ಡ್ ಕಯ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ಆಯುದೊ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪದ್ಮಾಸನೊಡು ಕುಲ್ಲಿದಿನವು.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಮ್ಯೂಸಿಯಂದ ಮಹಾದೇವಗ್ ನಾಲ್ ಮೋನೆಲ್. 14ನೇ ಸತಮಾನೊದ ಈ ಮೂರ್ತಿ ಮರತವು. ಮೆಕ್ಕೆಕಟ್ಟೆದ ದಾರು ಶಿಲ್ಪೊಲೆ ಭಂಗಿ, ಮುಕೊ ಬಾವೊಲು ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿನವು. ಬಸರೂರುದ ವೀರಭದ್ರೆ ಖಡ್ಗಧಾರಿಯಾದ್, ಹಿರಿಯಡ್ಕದ ವೀರಭದ್ರೆ ತಿಸೂರ್ಲೊಪತ್ತ್‌ದೆ. ವೀರಭದ್ರನವು ವೀರ ಭಂಗಿ. ಬೈಂದೂರುದ ಬೈರವೆ ದ್ವಿಭಂಗಿಡ್ ಉಲ್ಲೆ. ಪುತ್ತೂರುದ ಮಾಲಿಂಗೇಸರನ ಮೂರ್ತಿನ್ ಸದಾಶಿವೆಂದ್ ಗುರ್ತೊಮಲ್ತ್‌ಪನ್ನವು ಸುಖಾಸನೊಡು ಕುಲ್ಲಿನವು 9-10ನೇ ಶತಮಾನೊದವುಗೆ. ನಾವೂರುದ ವೇಣುಗೋಪಾಲೆ ತ್ರಿಭಂಗಿಡುಲ್ಲೆ.

ಅದಾಮ್ರ್ ಮಟೊತ್ತ ಕಾಳಿಯ ಮರ್ಧನಕೃಷ್ಣೆ ನಟರಾಜ ಮೂರ್ತಿದ ಲೆಕೊ ಶಕ್ತಿ, ಸೌಂದರ್ಯೊಡಿತ್ತ್‌ದ್, ದತ್ತಕಾರ್ ಊರ್‌ದ್ ಬಲತ್ತಕಾರ್ ದೆರ್ತ್ ಕಾಳಿಂಗನ ಮಿತ್ತ್ ನರ್ತನ ಮಲ್ಪುವೆ. ದ್ವಾರಪಾಲಕೆರ್ ಸಮಾನ ಭಂಗಿಡ್ ಉಂತಿನವು ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು. ಅನಂತ ಶಾಯಿ, ಗರುಡವಾಹನ, ಜನಾರ್ಧನ ಮೂರ್ತಿಲೆನ ಭಂಗಿಲ್ ನೃತ್ಯೊಟು ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನವು. ಕುಡರಿ ಪತ್ತಿನ ಪರಶುರಾಮನ ಲೆಂಚ ಬನ್ನಂಜೆಟ್ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಡಮರು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ದೆ. ಉಂದು ಪರಶುದ ಬದಲ್‌ಗ್, ಬಲತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ಉಂಡು.

ಅಭಯ ಮುದ್ರೆನ್ ಗಜ ಹಸ್ತಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. "ಕಟ್ಯಾವಲಂಬಿತ" ಪನ್ಪುನವು ಸೊಂಟೊಡು ಕಯ್‌ದೀತ್ ಉಂತಿನ ಒಂಜಿ ಭಂಗಿ. "ಲೋಲ" ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ನಮೊ "ಡೋಲ ಹಸ್ತ" ಪನ್ಪೊ. "ವಿಸ್ಮಯಮುದ್ರೆ" ಎಂದ್ ಪಂಡಿನವು ಮೂರ್ತಿದ ಮೋನೆದ ಭಾವನೆಗ್ ಹೊಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿನವು " ಅಲಪದ್ಮಹಸ್ತ"ಗ್ ಕೊರ್ನಪುದರ್. "ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮುದ್ರೆ" ಪಂಡ ನರ್ತನೊದ ಬಾಸೆಡ್ ಹಂಸಾಸ್ಯ ಮುದ್ರೆ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮುದ್ರೆ ಪನ್ಪಿನವು ಅಯಿನ ಒಂಜಿ ವಿನಿಯೋಗೊ. "ಅಂಜಲಿ"ಮೂರ್ತಿಲೆನ ಕಯ್‌ಗೂಡಿದ್ ಪತ್ತಿನೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಪುದರ್.

"ದಂಡ ಹಸ್ತ" ಬುಕ್ಕೊ "ಡೋಲಹಸ್ತ" ಒಂಜೆ ಆಂಡಲಾ, ಮೂರ್ತಿಡ್ ಧ್ಯಾನೊಗು ಕುಲ್ಲನಗ ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ಪುನ ಜ್ಞಾನ ದಂಡೊ ಪನ್ಪುನೆಡ್ತ್ ಬತ್ತಿನವು. " ಅರ್ಧಚಂದ್ರ' ಆಯುದೊನು ಪತ್ತಿನ ರೀತಿನ್ ಹೊಂದ್‌ದ್ ಕೊರ್ನ ಪುದರ್.

ಅಭಯ, ವರದ ಹಸ್ತ ಮುದ್ರೆಲೆನ ವಿನಿಯೋಗೊ ಮಲ್ಪುನಗ ಅದಲ್ ಬದಲಾಪುನವು ಸಾಮಾನ್ಯೊ. ಬಲತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ವರದ ಹಸ್ತ, ಎಡತ್ತ ಕಯ್ಟ್ ಅಭಯಹಸ್ತ ಇಪ್ಪುನವು ಅದಲ್ ಬದಲಾಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಮೂಲು ಪನ್ಪುನ ಉದ್ದೇಸೊ, ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಲಿಖಿತ ಶಾಸ್ತ್ರೊಲೆನೇ ಪ್ರಮಾಣೊಂದ್ ವಾದೊ ಮಲ್ಪುಂದೆ, ಇಂಚಿನ ಅಲಿಖಿತ ಆಚಾರೊಲೆನ್‌ಲಾ ಗೆತೊನೊಡು-ಗೆತೊನುನವು ಕಲೆತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ.

ಡಾ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ "ಕಟುಕಾಮುಖ" ಪನ್ಪವು "ಕಪಿತ್ಥ" ಮುದ್ರೆಗ್ ಮುಟ್ಟೆ ಉಂಡು. ಕಟಕಾ ಮುಖ ಮೂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಉಂಡು. 1. ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ್, ತೋರ್‌ಬೆಟ್ಟ್, ನಡು ಬೆರೆಲ್‌ನ್- ಬೆರೆಲ್‌ಲೆ ಕೊಡಿಟ್ ಸೇರ್ಯಾದ್ ಬಾಕಿ ರಡ್ಡೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ಬುಡ್ಪವು. 2. ಒಂಜನೆ ಮುದ್ರೆಟ್ ಕಿಂಞಬೆರೆಲ್, ಉಂಗಿಲೊದ ಬೆರಲ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ತಿರ್ತ್ ಬಗ್ಗಾದ್ ಪತ್ತಿನವು. 3. ಒಂಜನೆ ಮುದ್ರೆಟ್, ನಡುಬೆರೆಲ್‌ನ್ ತಿರ್ತ್ ಬಗ್ಗಾದ್ ಪತ್ತಿನವು.

ಸಂಕೊ, ಚಕ್ರೊ ಆಯುದೊಲೆನ್ ಪತ್ತಿನವು ಕರ್ತರೀಮುಖ ಮುದ್ರೆ. ಮುದ್ರೆಲೆನ ವಿನಿಯೋಗೊದ ಸಂದರ್ಭೊ ಈ ಪೊಸ ಅನುಬವೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಯಾವೊನೊಲಿಂದ್ ಅಬಿಪ್ರಾಯೊ, "ದೇನುಮುದ್ರೆ" ಕಲಶಪೂಜಾ ಸಂದರ್ಭೊಡು ವಿನಿಯೋಗೊ ಆಪುನವು. "ಗದಾಮುದ್ರೆ" ರಡ್ಡ್‌ಕಯ್ತ್ತ ಬೆರಲ್‌ಲೆನ್ ಮುಡೆದ್ ಗದೆತ್ತಲೆಕೊತೋಜಾಪುನ ವೈದಿಕ ಮುದ್ರೆ. "ಸುದರ್ಶನ ಮುದ್ರೆ" ಪಂಡ ಚಕ್ರ ಮುದ್ರೆ - ರಡ್ಡ್ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ ಹಸ್ತೊಲೆನ್ ಅಂಗೈಸೇರ್ಯಾದ್ ಪತ್ತಿನವು. ಆವಾಹಿನಿ, ಸ್ಥಾಪನಿ ಮುದ್ರೆದ ನನೊಂಜಿ ರೂಪೊ. "ಪ್ರಸಾದ" ಪನ್ಪುನವು ಕಪೋತ ಮುದ್ರೆಗ್ ಮುಟ್ಟೆ ಆದುಂಡು. "ಸನ್ನಿದಾಯಿನಿ" ರಡ್ಡ್ ಶಿಬಿರ ಮುದ್ರೆಲೆನ್ ಸೇರ್ಯಾಯಿನವು.

"ಸಂಪ್ರೊಥಿನಿ" ರಡ್ಡ್ ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ರೆಲೆನ್ ಕೂಡಾಯಿನವು. "ಸಮ್ಮುಖಿ"ಡ್ ಶಿಖಿರ ಮುದ್ರೆದ ರಡ್ಡ್ ಕೊಂಬರ ಬಿರಲ್‍ಲ್ ಕೂಡಿಟ್ ಒಂಜೆನೊಂಜಿ ಸೇರ್‌ಪೊ.

ಭಾರತೊದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯೊ ನಾಟ್ಯೊ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ ವಿನಿಯೋಗೊ ಮಲ್ಪುನ ಮುದ್ರೆಲೆಗ್ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ್ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಪುದರ್‍ಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ್ ಎತ್ಯಾಸೊಲು ದಿಂಜ ಉಂಡು. ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೊ, ಅಭಿನಯದರ್ಪಣೊ, ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರೊಲೆನ ಆದಾರೊ ದೀವೊಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನೃತ್ಯೊ ನಾಟ್ಯೊ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್, ಮುಲ್ಪದ ಪರಂಪರೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಭಂಗಿಲೆನ್, ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಲೆನ್ ವಿನಿಯೋಗೊ ಮಲ್ಪುನೆಗ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲು ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರವಾತುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ನಾಟ್ಯೊ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಗು ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆದ ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ಪಾತೆರೊದ ಅರ್ತೊ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಗ್ ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಲೆನ್‌ಲಾ ವಿನಿಯೋಗೊ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆದ ಒಟ್ಟುಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಲಾ ವಿಕಾಸೊ ಆವೊಡಂಟ ತೀರಾ ಮಡಿಮಂತಿಕೆನ್ ಒಂತೆ ದೂರೊ ಮಲ್ಪುನವು ಎಡ್ಡೆ.

ತುಳು ಆಟ ಎದುರಾಪಿ ಸವಾಲ್

✍ ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟದ ಸಮಾಜೊಗು ಮೂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲಾ ಜವಾಬುಲಾ ಪನ್ಪೆ ಕೇನ್ಲೆ.

1. ನಿಕ್ಲು ದಾನೆ ಆದ್ ಇತ್ತರ್?
   ನಮ ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತ್‌ಡ್ ಭಾರಿ ಪಿರ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಮಾಜೊ ಪನ್ಪಿನ-ಅರ್ಥಾತ್ "ಆಟವವು" ಪನ್ಪಿನ ತೆಗಲ್ತ್‌ಡ್ ಇತ್ತ. ಪಿರಿಯೆರ್ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಮರ್ಯಾದೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಆಶೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ. ಉಂದು ಎಳ್ಪದ ಯಾನ್-ಯನಪ್ಪ ಪಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕೊರ್ಪುನ ಜವಾಬು.

2. ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಲು ದಾನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲರ್?
   ಪೌರಾಣಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ವಿಮರ್ಶಕೆರೆ ಕುಚ್ಚುನ ಕೇಂಡೊಂದು ಉಲ್ಲ. ಯಾವಂದ್‌ನೆಕ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಅರ್ಥಮರ್ಥಮಲ್ತೊಂದು ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಉಲ್ಲ. ಉಂದು ಯಾನ್ ಯನಪ್ಪ ಕಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕೊರ್ಪುನ ಜವಾಬು.

3. ನನ ಮುಂಬುಗು ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಉಲ್ಲರ್?
   ಯೆಂಕ್ಲು ಯುವಕಲಾವಿದೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾದ್ - ಕಲಾರಸಿಕೆರ್‌ನ ಸಹಾಕಾರೊಡು-

ಪಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರ್‌ನ ಅನುಭವದ ಒತ್ತ್‌ದ್-ಕನ್ನಡ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟೊಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಿಕ್ಕರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈಕಲು, ಶ್ರೀ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್-ಅಕ್ಲೆನಂಚನೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕ್‌ಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪುನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನ ಮುಂದಾಳಾತ ನೊಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು-ಪತ್ ಪತ್ ಕಲಾವಿಭಾಗೊಲು ಉಂಡು ಅಯಿಕ್ ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಲಕರಣೆ-ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ವ ಕಲಾದೇವಿನ· ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಧೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲ. ಉಂದು ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕೊರಡಾಯಿನ ಭರವಸೆದ ಜವಾಬು.

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಕುಟುಂಬದ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಬೊಂದ್‌ದ್ ಜೀವನ ನಡಪುಡೊಡಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಇಡೀ ರಾತ್ರೆದ ಪ್ರದರ್ಶನ ದುಂಬುಗು ಮಲ್ಪೆರ್ ಸಾಧ್ಯನ, ಇಂದೆತ್ತ ಚಿಂತನೆ ಅಗತ್ಯ. ಕುಂಭಕರ್ಣಲೆಕ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ನಿದ್ರೆ, ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪನ್ಪುನ ಗಾದೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ವರುಷ ಪದಿರಾಡ್ ತಿಂಗೊಳು ಪನ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುಗು ಬೆನ್ಪುಪುನ ಅವಧಿನ್ ವಿಸ್ತಾರ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಕಲೆಕ್ ಪೋಷಕ ಆಪುನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸ್ವಾಗತರ್ಹನೆ ಸರಿ. ಸೀನ್ ಸಿನೆರಿ ರಡ್ಡ್ ವರುಷ ಪಾಡ್ದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಂಡ್. ಯಾನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್‌ನ ಒಂಜಿ, ಅವುಳು ಆಯಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪರಂಪರೆದ ವೇಷೊಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ "ಬೇಕ್‌ಗ್ರೌಂಡ್"ದ ಸಿನೆರಿ ಆವೊಡುಂದು ಯಾನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್ ಪಂತೆಂಡ, ದಿ. ವಿಟ್ಲ ಬಾಬು ರಾಯೆರ್ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕದ ವೇಷೊಲೆಗ ಪತ್ತುನ ಆವೊಡಾಯಿನ, ಸೀನ್ಸ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅವು ಮಾತ್ರ ಉನ್ನತ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ಅಂಡ್. ಅಯಿಕ್ ದುಂಬೆ ಟೀಕೆಲೆನ ಸರ ಮಾಲೆ ತಿಕ್‌ದ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಟೀಕೆಲೆನ ಶಾಲೇ ಪೊದೆಪಯೆರ್. ತುಳು ಆಟವ ಸೀನ್ಸ್ ಅಪಗ ಮಲ್ತೊಂದು ಯಿತ್ತ್‌ನ ವೇಷೊಲೆಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಆವೊಂದು ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ನನ ಅಂಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಯೆರೆ ಉಂಡಾ ಯೆಂಕ್ ತೆರಿಯಾಂದ್. ಕಲೆ ಉಂತಿ ನೀರ್ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪರಿಪ್ಪು ನೀರ್ ಆವೊಡು. ಸ್ವಚ್ಛ, ಕಲ್ಮಶ ಇದ್ದಿಯಾಂದಿನ ಶುದ್ಧ ನೀರ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಯಡ್ಡೆ ಪರಂಪರೆದ ಭಾಗೊಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಯಿಡ್ಡೆ ಪೊಸತನೊತ್ತ ಫಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಾಗೊಲೆನ್ ಸೇರ್‌ಸಾದಾಯಿನ ವಿಷಯ ಸರಿ.

ಮೂಲತಃ ಗಾನ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಈ ಕಲೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ಭಾವನೆ, ಅಭಿನಯ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಒಪ್ಪ ಮಲ್ತೊಂದು ಕಲೆನ್ ಬುಳೆಪಯೆರ್-ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಬೊಡಾಯಿನ ವೇಷಭೂಷಣೊಲೆನ್ ಅಪಗದ ತೆರಿನಕುಲು, ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ತೆರಿನಾತ್, ಕಲ್ಪಸೆದ ಕಲೆ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ಗಾಯನ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ಭಾವನೆ, ಅಭಿನಯ, ಸಂಭಾಷಣೆ. ಇಂದು ಜೀವಂತ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕತೆತ್ತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುಣ ಮೌಲ್ಯೊಳೆನ್ ಕಲಾ ರಸಿಕೆರ್‌ಗ್ ಧಾರೆ ಮೈಪುನ ಕಾಮಧೇನು ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ವೇಷಭೂಷಣೊಲು ಕಲಾಪೋಷಣೆಗ್, ಭಾವಾಭಿನಯೊಕ್ಕು, ಕಥಾಸಂರಕ್ಷಣೆಗ್ ಪೋಷಕ ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು ಹೊರತಾದ್ ತೋಟದ ಬೆರ್ಚಪ್ಪಲೆಕ ಉತ್ಸವದ ಬೇತಾಳಲೆಕ ಒರಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಅವು ಯಾಂತ್ರಿಕತೆನ್ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ಲೆಕ ಆವು. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ಆದ್-ಶ್ರೀರಾಮ ಲಕ್ಷಣ ಸೀತಾ-ವನವಾಸ ಸಮಯದ ಪಾತ್ರ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೆರೆನ ಸತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್

ದೇಶ ಭ್ರಷ್ಟೆ ಆಯಿನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರಮತಿ, ರೋಹಿತಾಕ್ಷ ಪಾತ್ರ, ಜೂಜುಡು ಸೋತಿ ಬೊಕ್ಕದ ನಳ ದಮಯಂತಿ ಪಾತ್ರ, ಪಾಂಡವೆರೆ ವನವಾಸದ ಪಾತ್ರ, ಅಂಚನೆ ಮಸ್ತ್ ಕಡೆಟ್ ಇಂಚಿನ ಸಂಗ್ದಿಗ್ದ ಕಾಲೊಡು ವಿಚಾರವಂತೆರ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ "ಪರಂಪರೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿಚಾರವಂತ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಗೋಳಿದ ಮರಕ್ ಬಲ್ಲ್ ದೆತೊನಿಯರೆ ಒರಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್‌ದ್ ಯೆನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ವೇಷೊಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ಕಲಾವಿದರೆಗ್ ಯಿತ್ತಿನಾತ್ ಅವಕಾಶ ಹಿಡಿತ, ಕಲ್ಪನೆ ನಸೊರಿಯಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಅಪರೂಪ. ದಿ. ಮಾಳಂಗಾಯಿ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಮದವೂರು ನಾರಾಯಣ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆರ್‌ನ ಚಂಡಮುಂಡೆರ ವೇಷದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅದ್ಭುತ. ಜೀವಂತ ಇಂಚೊಗ ದೈವಾಧೀನರಾಯಿನ ದಿ. ಬಣ್ಣದ ಕುಟ್ಯಪ್ಪೆರ್‌ನ, ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ, ಮಹಿಷಾಸುರೆ, ಗರುಡೋ ದ್ಭವದ ಗರುಡೆ, ಶ್ರೀ ಕಟೀಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆದ ಭ್ರಾಮರಿ, ಜೀವಂತ ವೇಷದ ಕೊಡುಗೆ ಆದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಕಲಾವಿದೆರ್‌ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ದ ಕನ್ನಡೊಗುಲ-ತುಳುಕುಲಾ ಸಮರ್ಪಕವಾಯಿನ ಕಲ್ಪನೆದ ವೇಷೊಲೆನ ಚಿತ್ರೊನು ಒಪ್ಪಿಪಾಯೆರೆ ಸಮರ್ಥೆರ್.

ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ಚಿತ್ರಕಾರೆ, ಶಿಲ್ಪಿ-ಇಂಚಿನ ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ಲೆಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅತ್ತ್. ಅಕ್ಲು ಮಾತಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಭೆದ್ ಬೆಳಗೊಂದು ಉಪ್ಪುನಕ್ಲು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆ ಸರಿ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ಪಂದನೊಡು ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆರ್ ಆವೊಡಾಯಿನಕ್ಲು. ಅಂಚಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಕಡಿಮೆ ಪಂಡ ನಲ್ಪ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಂಡ ಅಜಿಪ್ಪ ಜನತ್ತ ಸಮೂಹ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಲ್ತೊನೊಡು, ಕಲೆತ್ತಬೆಲೆನ್ ಒರಿತ್ತೊನೊಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಥೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಯೇತ್ ವುಂಡ್‌ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವಾಡ್ಲೆ. ವರುಷಗೊಂಜಿ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗ ನೀರ್ ಪರ್‌ಂಡ, ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾತೆರ್ಲ ಉಪ್ಪುನೀರ್ ಪರೊಡಾಯಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ದುಂಬುಡ್ಡುಲಾ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಮೇಳದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕೆರ್ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೊಡ್ಯಾನಾತ್ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಪಡೆದ್ ಕೈ ಮೈ ಪೊತ್ತಾವೊನ್ನಕುಲೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಂಚಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋವೃತ್ತಿದಕ್ಲ್ ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪುನ ದಾಂಧಲೆದಕ್ಲು ಪಂಡ್‌ದ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಸಬುದ ಬೇನೆ, ವೇದನೆ ತೆರಿಯೊನಂದೆ ವಿಮರ್ಶಕಾರೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತರೆಪಟ್ಟಿಕಟ್‌ದೆರ್. ಅಂಡ ಯೆಂಕ್ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಲೆನ್ ಕಳೆವೊನಿಯೆರೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಸ್ಥಾನ ಅನಾಯಸಡ್ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಅವುವೇ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪನ್ಪುನ ಕಲಾದೇವಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನದಗುಡಿ, ಬೇನೆ ವೇದನೆ ಗೊತ್ತಿತ್‌ನ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್ ತಪ್ಪು ಇತ್‌ಂಡ ಲೆತ್ತ್‌ದ ತಿದ್ದೊಪುನ ಅವಕಾಶೊನೊ ಕೊರ್ಲೆ. ಟೀಕೆ ಬಜೀ ಸುಲಭ, ಟೀಕನೆ ಕಲೆ ಅತ್ತ್. ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಲೋಪ ದೋಷೊಲೆಗ್ "ಗುಬ್ಬಿಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ" ಮಲ್ಪುನ ಸರಿ ತಾದಿ ಅತ್ತ್, ಮಾತಾ ಮರಪ್ಪುಗ, ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯೊಡು ಉಪ್ಪುಗ.

ನಮ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪ್ರತಿಯೊರಿಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಆಟೊಗು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ್‌ನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪರಂಪರೆದ ನಾಟ್ಯೊ ರಂಗಸ್ಥಳ ಮಾಹಿತಿ ತೆರಿಯೊಂದು "ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನೊಗು" ಸಜ್ಜಾದ್ ತಯಾರಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಬೋಡುಂದಾಂಡ ಬೋಡು. ಉಂಡು.

ಸತ್ಯೊಲು ಪನ್ಪಿನ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಅನುಗ್ರಹದ "ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಪ್ರತಾಪ". ದಿ. ಅಮುಣಂಜೆ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ ಸಂಶೋಧನೆದ "ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ" ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಪಾಡ್ದನದಕ್ಲೆನ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಂಡಾಯಿನ "ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ" ಸಂಧಿ, ಪಾಡ್ದೊಲೆನಟ್ಟ್ ಸ್ವರೊಟ್ಟು ಉಂಡಾಯಿನ "ಕೋರ್ದಬ್ಬುಬಾರಗ" ಪನ್ಪುನ ನಾಲ್‌ಪ್ರಸಂಗೊಲು ನನಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಪನ್ಪುನ ಗೋಪುರೊಲೆಗ್ ನಾಲ್ ಕಂಬೊಲು ಆದ್ ಉಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ನ "ಸೊರ್ಕುದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ". "ಕಾಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ" ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ದಿ. ಮುಂಡಪ್ಪೆರ್‌ನ ಶ್ರೀ ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆನ ದಿ. ಮೊಗೆರಾಯರೆನ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾಂ ಬಂಗಾಡಿ ಯೆರ್‌ನ ಕಲ್ಪನಾ ಲೋಕದ ನಿಜ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರೊಡಾಂಡ ದುಂಬಾದ್, ಪೂರ್ವ ಬಾವಿಯಾದ್ ತಯಾರಿ ಸರಿಯಾದ್ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಅವುವೇ "ರಿಹರ್‌ಸಲ್" ಇಂದು ಪೆಜ್ಜಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಅತ್ತ್. ಅಭ್ಯಾಸದಾಂತೆನೆ ಯೆಂಕ್ಲು ಮಲ್ಪುವ ಪನ್ಪುನ ಪೊಕ್ಕಡೆ ವಿಶ್ವಾಸ. ಇಂದೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಆವೊಡುಂದು ಹಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲು ದಿ. ದಾಮೋದರ ಮುಂಡಪ್ಪೆರ್, ಶ್ರೀ ಸಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾಂ ಬಂಗಾಡಿಯೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತಿಯೊರಿಯನ ಹಿರಿತನೊಟ್ಟು ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತನ ದಿಗ್ದರ್ಶಕನೊಡು, ವೇಷ ಪಾಡ್ದ್, ಗೆಜ್ಜೆಕಟ್ಟಾದ್, ಹಿಮ್ಮೇಳದ ನಡೆಟ್ಟ್, ಶ್ರುತಿಬದ್ಧವಾಯಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನಿತ್ಯ ನಿರ್ದೇಶನೊಗು ಉಪ್ಪುನ ಭಾಗವತೆರೆನ ಹಿಡಿತದ ಅನುಭವೊಗು ಕಥೆನ್ ಬಗ್ಗಾದ್, ಒಗ್ಗಾದ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ.

ಕಲಾವಿದೆರ್‌ಡ್, ಸಾಹಿತಿಲು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್ ಯೆಂಕ್ಲಡೆ ದಾನೆ ಸಹಕಾರ ಆವೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆ, ತಪಸ್ಸ್, ತೆರಿನಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರಕೇನುನ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಯಿತ್ತ್‌ಡ ಕಲೆ ಸಿದ್ಧಿ ಆಪುಂಡು. ಏಕಲವ್ಯನ ಕಥೆ ನೆನಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಅಂಚನೆ ನಿಕ್ಲ್‌ಲಾ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಲೆ, ಸಂತೋಷ ಪಡೆಲೆ, ಕಲಾರಸಿಕೆರೆಗೆ ಆನಂದ ಕೊರ್ಲೆ.

ಇನಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ನ ಶ್ರೀ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್‌ನ ಭೂಷಣಾದ ಕೊಡುಗೆ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನಗೊಗು ಅಪಾರ ಭೂಷಣ ಒಂಜಿ ಅಂಗ ದಿಂಜಂಡ್. ಪದ್ಯರಚನೆ ತುಳುಟ್ಟ್ ಆವೊಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಭಾಗವತೆರೆಗ್ ಪನೊಡಾಯಿನ ಪದ್ಯ ಬಾಯಿ ಪಾಠ ಬೋಡು ಒಂತೆ ವೇಷೊಲು ಕನ್ನಡೊಡು ಪಾತೆರುನ ಒಂತೆ ಜನ ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ಪತೊನುನ ಸರಿಅತ್ತ್. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಆದ್ ಯಿತ್ತ್‌ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಹಿಮ್ಮೇಳದ ಶ್ರುತಿಕ್ ಸಮ ಆದ್ ಪಾತೆರ ಸಂವಾದೊನು ಒರಿತೊನೊಡು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ತೆಂಕು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆದ ವೇಷಭೂಷಣೊಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಡಾಯಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ಬುಡಿಯೆರ ಬಲ್ಲಿ. ಆ ಭಾಷಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ವೇಷೊಗುಲ ಭಾಷೆಗ್ಲ ಒಮ್ಮತ್ರ ಬರುಪುಂಡು ಸತ್ಯ. ಯಾನ್ ಯಿತ್ತೆ ಓದು ಪನ್ಪುನ ಭಾಷೆಲಾ ಅತ್ತ್, ಶ್ರುತಿಲಾ ಅತ್ತ್.

ಪಾಡ್ದೊಲೆನ ಆಕಾರೊಳೆನ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ದೀವೊಂದು, ಆ ವರ್ಣನೆ ಪ್ರಕಾರ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ರೂಪು ಕೊರೊಂದು ಇನ್ನಿತ್ತ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವೇಷಭೂಷಣೊಲೆನ್ ಕುಟ್ಟ್‌ದ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಕಲಾರಸಿಕೆರ್‌ಗ್ ಒಗ್ಗು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬುವೆ. ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಬರ್‌ಕ್‌ನ ಯೇತೋ ಕಾಲೊಡ್ದು ಇಂಚಿಪ್ಪು. ನಮ್ಮ ಬರ್‌ಕ್ ಇಂಚನೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಡುಪುಡೋಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ದೈವೊಲೆನ್ ಉಪದೇವತೆಲೆ ಸಾಲ್‌ಗ್ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು, ಗೌರವೊಡು ಬಕ್ತಿಡ್, ಶ್ರದ್ಧೆಡ್ ನೆನೆತೊಂದು, ಅಕಲೆನ ಕತೆನ್ ಬರೆದ್ ಗೊಬ್ಬುಂಡ ಪೊರ್ಲಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೆನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್‌ನ ತುಳು ಕಥೆ 1950 ನೇ ಇಸವಿ ಏಳನೇ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆದ ಹೆಜಮಾಡಿದ ತೀರ್ಥ ಮೀಪುನ ದಿನತ್ತಾನಿ ಆಪತ್‌ಧನ ಆದ್ ದಾಯೆ ಓದಗ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ಸೀತಾನ್ವೇಷಣೊಗು ಪಿದಾಡ್ದ್‌ನ ವಾನರ ಪಾಳ್ಯೊದಲ್ಕ-ಸಮುದ್ರೊಗು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುನ ಆಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆದಲ್ಕ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಸಮೇತ ದೇವತೆಲು ಶ್ರೀ ದೇವಿನ್ ಸ್ತುತಿಮಲ್ತ್‌ನ ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸನ್ ಕೆರಿಯೆರೆ ಒಲಿಪವೊನ್ನಲೆಕ, ಆಟದ ಬಡಪತ್ತ್‌ನ್ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಲಾದೇವಿನ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆ ಅನುಗ್ರಹೊಡು ಅಂದ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್ ಆನಿದ ಮಹಾನ್‌ಕಲಾವಿದೆರ್. ಕಿನ್ಯ-ಕಿನ್ಯ ಲೋಪದೋಷೊಲು ಉಪ್ಪು. ಅಯಿನ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊನುನ ಕಾಲ ಇನಿ ಸರಿಕೂಡುದುಂಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಜೊಕ್ಕ ಪೆಜ್ಜಾದ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಆಟಗೊಬ್ಬುನ ಡೇರೆ ಆಟದಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಇನಿತ್ತ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಆ ಪ್ರಸಂಗ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಪಗ ಯೆನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ದಿ. ಕಲ್ಲಾಡಿ ಕೊರಗ ಶೆಟ್ರ್ ತೆಲಿತ್ ತೆಲಿತ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್ ಆಟದಕ್ಲೆನ್ ಗಂಜಿ, ಉನುಪಾವುನ ಪ್ರಸಂಗಂದ್ ಯೆಲ್ಲೆ ನನವೊಂಜಿ ಕಡೇ ಆಟ "ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೆಲ್ಲ್ಲಾ ಪಾಡ್‌ಲೆ. ನುಪ್ಪು ಉಣೆಯೆರೆ-ಪಂಡ್‌ಂಡ ಆಟದಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿಕಾಲೊಡ್ ಬರ್‌ಕಾಯಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಯೆನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸೂಚನೆಲಾ ಕಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಆದ್ ಉಂಡು. ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೊನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಓಮ್ಮೆಳೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಆದರ್ಶಭಾಯೆ ಇತ್‌ಂಡ, ಕತೆಟ್ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುಣ ಮೌಲ್ಯದ, ಬೋಧನೆಯಿತ್ತ್ಂಡ, ಶ್ರುತಿಭದ್ದವಾಯಿನ ಪಾತೆರ-ಸಂಭಾಷಣೆ ಗೌರವೋಡು ಯಿತ್ತ್ಂಡ, ನೃತ್ಯ ನಾಟ್ಯೊಗು ಪೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತುಕೊರುಂಡ, ಸಹಜವಾಯಿನ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್ಂಡ, ಕಲಾವಿದೆರ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ಲ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತಿನ ವೇಷಭೂಷಣೊಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಕಲಾವಿದೆರ್‌ಡ ರಾಜಿದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಬುಳೆವುಂಡು, ಬೆಳಗುಂಡು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆ ಶಕ್ತಿಲೆಗ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಈ ಅವಕಾಶೊನು ಕೊರ್ನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್‌ಗ್‌ಲ್, ಪದಾಧಿಕಾರಿಲೆಗ್‌ಲಾ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಂದಾದ್, ವೇದಿಕೆದ ಗಣ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ, ಸೇರ್‌ದ್‌ಸ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್‌ಲಾ, ಹಿರಿಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕಿರಿಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೈಮುಗಿದ್ ಯೆನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಲ್ಪುವೆ.

(5.11.96ನೇ ದಿನತ್ತಾನಿ ಕುಡ್ಲದ ಗರೋಡಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಆಟಕೂಟನೋಟದ ಮುಗಿತಲ ಮುದಿಪು)

ರಾವು ಕೊರುಂಗು

✍ ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ

"ರಾವೋ ರಾವು ಕೊರುಂಗು"
ರಾವಂದೇನ್ ದಾನ್‌ಪೇ"

ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಏಪೊಲಾ ಪಂಡೋಂದಿಪ್ಪಿ ಪದ್ಯ. ಕೊರುಂಗು ಪಂಡ ಆಯಗ್ ಜೀವೊ. ಕೊರುಂಗು ರಾನಗ ಅವೆನ್ನೇ ತೂವೊಂದು ರಾವೋ ರಾವು ಕೊರುಂಗುಂದು ಪಂಡೊಂದೆ ಏತ್ ಪೊರ್ತು ಬೋಡಾಂಡಲ ಉಂತುವೆ. ಏಪ ಬೋಡಾಂಡಲ ರಾಪಿನ ಸಕ್ತಿ ಕೊರುಂಗುಗುಂಡು. ಮರಿಯಾಲೊದ ಕಪ್ಪು ಬಾನೊಡು ಬೊಲ್ದು ಚುಕ್ಕಿಯಾದ್ ರಾತ್ ಪೋಪಿನ ಕೊರಂಗುಲೆನ್ ತೂಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಸಂಡಗರೊ. ಬಾನೊಡ್ದು ಮಿಂಚಿ ಆಕಿಲೆಕ್ಕ ಜಕ್ಕಂದ್ ಕಂಡೊಗು ಜಪ್ಪುನ, ಪುಳ್ಕಂದ ಕಿರೆಂಚಿಡ್ ಕೊಕ್ಕು ಕಂತಾದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಕೊರುಂಗುಲು! ತಾನೊಂಜಿ ಕೊರುಂಗು ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಸಾಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಬಾನೊಡು ರಾಪಿನೆ, ಭೂಮಿಗ್ ಜಪ್ಪಿನೆ, ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬಿನೆ, ಕಿರೆಂಚಿಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನೆ....ವ್ಹಾ! ವಾವೊಂಜಿ ಸುಕೊ!

ಅಮ್ಮೆ ಉಕ್ರಗ್ ಮಗನವೇ ಮಲ್ಲ ಯತೆ. ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನಕುಲು ಸಿಲ್ಲೊಮ್ದ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಕಲ್ಪೊಡು, ಅವೆನೇ ಪಂಡೋಂದಿಪ್ಪೊಡು! ಅಂಚ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಅಫೀಸೆರಾವೊಡು. ಆಂಡ ಮಗೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಗ್ ಸಿಲ್ಲೊಮ್ದ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯೊಲಾ ಬರ್ಪುಜಿ. ಸಾಲೆ ಪಂಡ ಸೊಡ್ದು ಪೀಂಟಾಪೆ! ಏಪೊಲಾ ಕಂಡೊ, ನೇಜಿ, ಕೊರುಂಗು, ಕಾಳೆ, ಬೊಳ್ಳೆ, ಓ ಬೇಲೆ, ದೂಜಿ ಕೆಮ್ಮೆಯಿರೆ, ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ಗೋಣೇಂದ್ ಪಂಡೋದೇ ಪೊರ್ತು ಕಲೆಪೆ. ಉಂಬೈ ಸರಿಯಾಪಿನೆ ಏಪೋಂದು ಉಕ್ರನ ಚಿಂತೆ.

ಉಕ್ರೆ ಯತೆಟ್ಟೇ ಕುಲ್ಲಿದಿಪ್ಪುನಗ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಸೇಂಕೋಂದು ಬತ್ತೆ. ಅಮ್ಮನ್ ತೂದು ತೆಲಿತ್ತೆ. "ಅಮ್ಮಾ...ಇನಿ ಒಂಜಿ ರಾಸಿ ಕೊರುಂಗಲು....ಕಂಡೊನಿಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪೇ. ಒಂಜಿ ತರು ಕಣ್ಣಗ್ ಬೂರಿನ್ನೇ ಪುಳ್ಕಂದ್ ನೀರ್‌ಡ್ ದೂಂಚಿ ಕೊಕ್ಕುನು ಕಂತಾದ್ ಅವೆನ್ ತುಚ್ಚೊಂದು ಪೋಯಿನೆನ್ ತೂವೊಡು! ನೀರ್ ಎರ್ಕೊಂದೇ ಬರೋಂದುಂಡು. ಡೆಂಜಿ, ಕಪ್ಪೆ, ಏಮೆಲು ಏತುಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡಾ? ಒಂಜಿ ಡೆಂಜಿದ ಕೊಂಬ ಕಾರ್ ಈತ್ ಮಲ್ಲೆ"

ಆಟಿದ ಬರ್ಸೊದ ಲೆಕ್ಕೊ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಪಾತೆರೊ ಉಂತುನೆ ಲಕ್ಷಣೊ ತೋಜಾಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಉಕ್ರಗ್ ಪಿಸಿರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್: "ಒರೊ ಉಂತಾಪನ ನಿನ್ನವು! ಈತ್ ಬರ್ಸೊಗು ಈ ದಾಯೆ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯಿನೆ? ಆ ಚೋಂಕ್ರುಡು ಪುದಾರೋಂದು ಬರ್ಪೆ. ನಿನ್ನ ಚಡ್ಡಿ ತೂಲ! ಕಾರ ಬಿರೆಲ್ಲ್ ಮಾಂದಪುರಿ ತಿಂದ್‌ದ ರಾತ್ರೆ ಅರೆಬ್ಬಾಯಿ ಕೊರ್ಪೆ. ಅಲಾ ಕಾರ್‌ಡ್ ರಡ್ದ್ ಉಂಬ್ರು! ನಿಕ್ಕ್ ಮತಿ ಕಡೀದ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನೆ? ನೇಜಿದ ಸಮಯೊಡು ಈ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋ".

ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಪೀಪಿಡ್ದ್ ಅಪಸ್ವರೊ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್: ಅಮ್ಮ! ಅವ್ವು ಆವಂದ್. ನೇಜಿ ದೆಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಮೂಲೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಯಾನ್‌ಲಾ ನೇಜಿ ನಡೊಡು. ರಾವು ಕೊರುಂಗು,

ಓಬೇಲಿ ಪನೊಡು. ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ಗೋಣೆ ಆವೊಡು....ಕೋರಿದ ಪಲಾಯಿ ಮೊಟ್ಟೊಡು. ಕಂಡೊಟು ಪುಡೆರೊಡು...ಮಾಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಜೋರು ರಟ್ಟಾವೊಡು. ನೇಜಿ ಮುಗಿಯಾಂದೆ ಯಾನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪುನ್ನೇ ಇಜ್ಜಿ".

ಉಕ್ರಗ್ ಪಿಸಿರ್ ಏರ್‌ಂಡ್: "ಸುರು ಮಲ್ತಾ ನಿನ್ನ ನಾಗಸ್ಲೊರೊ! ಈ ವ್ಯಾತೆ ಪಲಾಯಿ ಮೊಟ್ಟುನೆ! ನಿಕ್ ಜೋರುಡು ಪುಡೆರೊಡಾಂಡ ಪೋತು ಇತ್ತೆನೆ ಪುಡೆರ್. ನಿಕ್ಕ್ ಚರ್ಬಿ ಏರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಅಮ್ಮಗ್ರೇ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪ. ಈ ಎಂಚ ಕಂಡೊಗು ಜಪ್ಪುವಾ ತೂಪೆ".

ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಮಲ್ಲ ಸೊರೊ ದೆತ್ತೆ. ಅಯನ ಸುಬಾವೊ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿದಿಪ್ಪಿ ಅಪ್ಪೆ ಪೂವಮ್ಮ ಪಂಡಲ್. "ಉಂದು ವ್ಯಾತೆ ಪನ್ಪಿನೆ. ನಂಕ್ ದೇವೆರ್ ಡಕ್ಕಿನೆ ಉಂದು ಒಂಜೆನೇ. ನಂಕ್ ಉಪ್ಪಿನಲಾ ಎನೆಲ್ ಒಂಜೆ! ಬರ್ಸೊ ಸರಿಯಾದ್ ಬೈಜಂಡ ಅವುಲಾ ಇಜ್ಜೆ. ಅಯನ ಅಸೆಗ್ ಅಡ್ಡಿ ಬರಡೆ!"

ಬುಡೆದಿ ಪಸ್ನಗ ಆಕ್ ಉತ್ತರೊ ಕೊರಿಯೆರ ಉಕ್ರಗ್ ಮನಸ್ಸ್ ಬತ್ತಿಜಿ. "ಆಂಡ್.. ನಿಕ್ಲು ಅಪ್ಪೆ-ಮಗೆ ಏಪೊಲಾ ಒಂಜೇ ಪಾರ್ಟಿ" ಪಂಡ್‌ಂದ್ ಬೀಡಿ ಪೊತ್ತಾಯೆ.

ರಾತ್ರೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಗ್ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಬೇಕೊ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯೆ ನಿದ್ರೆಡ್ ದಾನ್ಯೋ ಪಾತೆರೆತಿನೆನ್ ಕೇಂದ್ ಉಕ್ರೆ-ಪೂವಮ್ಮ ಮಗನ ಕೈದಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಪದ್ಯೊ ಪನ್ಪದೆ:

"ಕಾಡ ಬರಿಯೇ ಪೋವಡಾ ಮಗಾ
ದೂಜಿ ಕೆಮ್ಮಯಿರಾ
ಕಾಡ ಪಿಲಿಲಾ ಪತ್ತು ಮಗಾ
ದೂಜಿ ಕೆಮ್ಮಯಿರಾ".

ನೇಜಿ ಮುಗಿಬುಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ದಿನ ಉಕ್ರೆ ಬುಡೆದಿಡ ಪಂಡೆ: "ಕಂಡೊ ಬೆನ್ನಿ ನನ ನಂಕ್ ಪುರೇಸುನ ಕೆಲ್ಸೊ ಅತ್ತ್. ಪಗೆಲ್ ಕೈಕಾಂಜಿ, ಮೇರ್, ಮಂಗೆ! ರಾತ್ರಿ ಪಂಜಿ, ಕಡಮ್ಮೊ ಪಗೆಲ್, ರಾತ್ರೆಂದ್ ಏತ್ ಬೆನೊಲಿ? ಏತ್ ನಿದ್ರೆ ಕಜೆರೊಳಿ? ಕೆಲ್ಸೊಗು ಜನೊಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಬೀಜೊ, ಬೀಡಿ, ಕೊಕ್ಕೊ, ರಬ್ಬರ್‌ದ ಕಂಡೊಗು ಜನೊ ಇಜ್ಜಿ! ಈ ಬಿಜಪುರತಕ್ಲೆಗ್ ಕಂಡೊದ ಕೆಲ್ಸೊ ಓಲು ಬರೊಡು! ಇಂಚಾಂಡ ನಮೋ ನನ ಕಂಡೊ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ!"

ಕಂಡನ್ಯನ ಪಾತೆರೊಗು ಉಲ್ಲುಗುಟ್ಟುದು ಪೂವಮ್ಮ ಪಂಡಲ್: "ಎಂಕ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೇ ಗೇನೊ ಆದ್‌ಂಡ್. ಈತ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡಲಾ ಇಲ್ಲಗ್ ನಾಲ್ ಓಡು ಪಾಡಾಯೆರೆ ಆತಿಜೇ. ಎನ್ನ ಮೈತಮಿತ್ತ್ ಏಪೊಲಾ ಪಕೊರ್ಟೆ ಕುಂಟೇ. ಮದಿಮ್ಮೆ ದಾನಿ ಈ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ಈರ್‌ಕಟ್ಟಿನ ಕಂಟಿಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಒಪ್ಪೊ ಕೊರ್ಪಾಯೆರಾ ಸಾದ್ಯೊ ಆತಿಜೇ. ವಾ ಗತಿಗೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಈ ಗ್ರೈಮೆ?"

ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಒರೊ ಅಪ್ಪೆನ ಮೋನೆ ತೂಯೆ. ಬುಕೊ ಅಮ್ಮನ ಮೋನೆ ತೂಯೆ. ಅಂದ್! ತಾನ್ ಉಪ್ಪುನೆ ಒರಿಯೆ ಮಗೆ. ಆಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡಿ ಪೊಲ್ಲಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ ಅಮ್ಮಡ

ಕಾಸೇ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾರ್‌ಗೊಂಜಿ ಜೋಡು ತೋಜಾಪಿ ಬಾಗ್ಯೊ ಈಡೆಮುಟ್ಟ ಬೈಜಿ. ಬರ್ಸೊ ಬನ್ನಗ ಪತ್ತುನ ಕೊಡೊಡ್ಡ್ ಬಾಸೊಡೊ ರಾಪಿ ಕೊರುಂಗುಲಾ ಮಾಂತಾ ತೋಜುವೆ. ಅಮ್ಮೆ ಪನ್ಪಿನವು ನಿಜೊ!

"ಕಂಡಕೋರಿಗ್ ಮುಂಬೇ ಏನ್ ಎನ್ನೋಂದು ಇತ್ತೆ. ನಮ್ಮೊ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಎಂಚ? ಕಿಲೆ ಬುಡ್ಯಾಗ ಕಾತ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ಅರೆಗ್ಗಾಗ್ಲೊಡು ಸುದೆಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿಲಿಯರ್ಸ್ ದೀಕೊ. ಕಾಳಿ-ಬೊಳ್ಳಿರೆನ್ ಮಾರ್‌ಂಡ ಪಂಪುಗು ಮುಡ್ಡಾಪುಂಡು". ಕೈಪತ್ತಿನಾಲ್ ತನ್ನ ಐಡಿಯೊಗು ಸಪೋರ್ಟು ಮಲ್ತಿನೆ ತೂದು ಉಕ್ರೆ ಉಲ್ಲಾಸೊಡು ಪಂಡೆ.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಅಮ್ಮನೇ ತೂವೋಂದಿತ್ತೆ. ಕಿದೆಟ್ಟ್ ಮೋಂಟೆ ಆಡಾವೋಂದು, ಪಂತಿ ತಿಂದೋ ತಿಪ್ಪಿ ಕಾಳ-ಬೊಳ್ಳಿರೆನ್ ಎನ್ನೋಂಡೆ. ಏತ್ ಸೋಕುತ ಬೋರಿಲು. ಸುರೂ ತೂಪಿನಯನ ಕಣ್ಣ್ ತಾಗೊಡೆ! ಬೋರಿಲೆ ಸೋಕುತ ಕೊಂಬುಲು. ಕೊಂಬುತ್ತಿನ ಮಧ್ಯೊ, ಕಂಟೆಲ್ದ ತಿರ್ತ್, ಪಿರಾವುದ ರಡ್ಡ್ ಕಾರ ಸಂದಿಡ್ ತಾನ್ ಕೈ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಿರುಂಬುನಗ ಅವು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸುಕೊಟ್ಟು ಉಂತೆದೊ. ಅವೆತ್ತ ಮೈಡಿಪ್ಪಿ ಉಣ್ಣಲೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಒಂಜಿಕಲ್ಲ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದೀತ್ ಬುಕೊಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗುಮ್ಟುತ್ ಚಟ್ನಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಬೋರಿಲು ದೊರಗ್ಗ್ ನಾಲಯಿಡಿ ಅಯನ ಕೈ, ತರೆ, ಮೋನೆ ಮಾಂದ ನಕ್ಕೆದೊ. ಏತ್ ಪೋರ್ಲಕಂಟ್ ಬೋರಿಲು! ನನ ಅಮ್ಮೆ ಅವೆನ್ ಮಾರುವೆರ್. ಕಂಡೊ ಪೋತು ತೋಟೊ ಆಪುಂಡು. ಬುಕೊ ದೆಂಜಿ, ಏಮೆ, ಮೀನ್ ಓವುಲಾ ಇಜ್ಜಿ! ಬುಕೊ ದಿಂಜುನೆ ಬಜೀ ಉಮಿಲುಳು ಮಾತ್ರೊ. ಬಜೀ ಉಮಿಲುಳು.... ಉಮಿಲುಳು. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಡ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಿಂಡ್.

ರಾತ್ರೆ ಮೈಯಿಡಿ ನಿಗಿನಿಗಿ ಗೆಂಡೊ ಆದ್ ನಿದ್ರೆಡ್ ದಾನ್‌ದಾನ್ನೋ ಪನ್ಪೆದೆನ ಮಗನ್ ಅಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡೋಂದು ಪೂವಮ್ಮ ನಟ್ಟೆಯಲ್. "ಓ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ. ಉಂಬೈ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಅತ್ತ್. ನಿನ್ನವೇ ಮಗೆ. ನಿನ್ನ ಮಗನ್ ಈಯೇ ಒರಿಪ್ಪಾವೊಡು. ನಿಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕೋರಿ ಕೊರ್ಪೆ".

ನಿದ್ರೆಡೇ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಪಂಡೋಂದೇ ಇತ್ತೆ: "ರಾವೋ ರಾವು ಕೊರುಂಗು. ರಾವೋ ರಾವು ಕೊರುಂಗು...ರಾವೋ ರಾವು...ರಾವೋ ರಾವು..."

ಪೋಡಿವ್ ಕಂಗಲಾಯಿನ ಉಕ್ರೆ ಬಲಿಮ್ಮೆರ ಕೆದ್ಲಾಯೆರೆನಡೆ ಬೆಲ್ತ್‌ದ್ ಆರೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರ್ಯೆ. ಆರ್ ಅಪಗಪಗ ಬಿಜ್ಜುನ ಕಜ್ಜಿನ್ ಸರಿಮಲ್ತೋಂದು, ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ಟೇ ಬತ್ತೆರ್. ಬಾಯಿಡ್ ಮಣ ಮಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಣ್ಯ ನೀರ್ ತೆಲ್ಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಪೂವಮ್ಮ ಒಂಜೇ ಸೊರೊಟ್ಟು "ಓ ದನಿಕ್ಕುಲೇ...ಎನ್ನ ಮಗನ್ ಒರಿದ್ ಕೊರ್ಲೆ" ಎಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಕೈ ಜೋಡಾಯಲ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಬಾಯಿಗ್ ಒಂತೆ ಪುಣ್ಯ ನೀರ್ ಬುಡ್ನಗ್ ಉಕ್ರೆ" ಓ ನಾರಾಯಣಾ....ಕೈ ಬುಡಿಯನಾ" ಎಂದ್ ಮಲ್ಲ ಸೊರೊ ದೆತ್ತೆ. ಪೂವಮ್ಮ "ಓ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಯೇ" ಎಂದ್ ಆರೆಬ್ಬಯಿ ಪತ್ಯಲ್.

ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕರಿನಗ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುಳಯೆ. "ದೇವೆರ್ ಮಲ್ಲಾರ್. ಒಂತೆ ಸೋಂಕು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಕ್ಕಿ ಕಡಪ್ಪುಲಾ ಆದಿಪ್ಪು. ನನ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾಂದ ಸರಿಯಾಪುಂಡು". ಬಲಿಮ್ಮೆರ ಕೆದ್ಲಾಯೆರ್ ಆರೆ ಮಲ್ಲ ಬಂಜಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ಆಡಾಯೆರ್.

ಕಣ್ಣ್ ಬುಳಯಿನ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಅಮ್ಮನೇ ತೂಯೇ: "ಪೋಡೆ....ಪೋಡೆ ಕಂಡೊನು ತೋಟ ಮಲ್ಪಡೆ. ಕಂಡೊಟು ಏಮೆ ಕಿನ್ನಿಲು ಗೊಬ್ಬೊಡು. ಡೆಂಜಿಲು ಕೊಂಬಕಾರ್ ಅರಲಾದ್ ಪಾರೊಡು. ಮೀನ ತರುಲು ಮೀಂದೊಡು. ಕೊರುಂಗುಲು ರಾತ್ ಬರೊಡು. ಯಾನ್ ರಾವು ಕೊರುಂಗು ಪನೊಡು....ಓ ಬೇಲಿ ಪನೊಡು....ಪಲಾಯಿ ಮೊಟ್ಟೊಡು.....ಅಮ್ಮಾ ತೋಟ ಮಲ್ಪಡೇ....ಉಮಿಲಿ ದಿಂಜವಡೇ...ಕಾಳ ಬೊಳ್ಳೆರೆನ್ ಮಾರಡೇ...ಮಾರಡೇ". ಬಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಪಾತೆರೊ ಉಂತಯೆ.

ಬಲಿಮೆಮ್ರ ಕೆದ್ಲಾಯೆರೆನ ಮೋನೆಡ್ ತೆಲಿಕೆ ದಿಂಜೆಂಡ್, "ಉಂದು ಪಾವ ಮಾರಾಯಾ ಉಕ್ರ? ಕಂಡೊನು ತೋಟೊ ಮಲ್ಪರ ಪಿದಾಡ್ತನಾ? ಬೋರಿಲೆನ್ ಮಾರುನೆ ಅಂದಾಜಿ ಉಂಡಾ ದಾನೆ?"

ಉಕ್ರ ಬಗ್ಗೊಂಡೇ ಪಂಡೆ: "ಅಂಚ್ ದನೀ. ಈ ಕಾಲೊಡು ಕಂಡೊನು ನಂಬುಂಡ ಬಂಜಿಗ್ ಪಾಲೆ ಕಟ್ಟೊಡಾತೇ. ಒಂಜಿ ನರಮಾನಿ ಕೆಲಸೊಗು ತಿಕ್ಕೊಡೆ. ಕಂಡೊಟು ಬುಳೆಯಿನೆನ್ ಮಂಗೆ, ಪಂಜಿ, ಈರೆಗ್ ದೀವೊಡೆ? ರಾತ್ರೆ ಪಗಲ್ ನಿದ್ರೆ ಕಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಮೂಜಿ ಕಾಸ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕೈಕ್ ಬರೊಡೆ? ಎಂಕ್ಲು ಎಂಚ ಬದುಕ್ಕೊಡು ಪನಿ?"

ಕೆದ್ಲಾಯೆರ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಅಯನೇ ತೂಯೆರ್. "ಈ ಪನ್ಪುನೆ ಮಾಂದ ಸರಿಯೇ. ಅಂಡ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಕತೆ ತೂವೊಡತ್ತಾ ಮಾರಾಯಾ? ಅಯಗ್ ಕಂಡೊದ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಈ ಕಂಡೊನು ತೋಟೊ ಮಲ್ಪೆರ ಪಿದಡ್ಯನೋ, ಮಗಕ್ಕ್ ಸನ್ನಿ ಏರುಂಡು. ಉಂದು ಮಾಂತ ಎನ್ನ ಮಂತ್ರೊಗು ಬಗ್ಗುನೆ ಅತ್ತ್ ಮಾರಯಾ! ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ". ಕೆದ್ಲಾಯೆರ್ ಗಂಟ್ ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ನೇಲಾವೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

ಪೂವಮ್ಮ ಕಂಡನ್ಯನ್ ತೂಯಲ್. ಉಕ್ರ ಮಗನ್ ತೂಯೆ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಒರೊ ಅಮ್ಮನ್, ಬುಕೊರೊ ಅಪ್ಪೆನ್ ತೂದು ಕಣ್ಣ್ ಪಿಟಿ ಪಿಟಿ ಮಲ್ಪೆ. ಅಯನ ದೊಂಡೆಡ್ದ್ ಕಷ್ಟೊಡು ನಾಲ್ ಸಬ್ದೊಲು ಪಿದಾಡಿಯೋ.

"ಅಮ್ಮಾ..ಕಾಳ-ಬೊಳ್ಳೆರೆನ್ ಮಾರಡೇ
ಅಪ್ಪೇ....ಕಂಡೊನು ತೋಟೊ ಮಲ್ಪಡೇ".

ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಕೈಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಪಂಡೆರ್". ಆವಡ್ ಮಗಾ ನಂಕ್ ಕಂಡೊನೇ ಉಪ್ಪಡ್. ನಮ್ಮೊ ನಂಬಿನ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಕೈ ಬುಡಯಲ್".

ಒರೊನೇ ಜೆಂಡ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಿತ್ತ್ ರಾದ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ಕಂಡೊತಂಚಿ ಬೆಲಿತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಅಚ್ಚಿರೊಡು ತೂನಗ ಅಯನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಪದ್ಯೊ ಪಿದಾಡ್ಂಡ್:

"ರಾವೋ ರಾವು ಕೋರುಂಗು..............."

ಪುದ್ವಾರ್

✍ **ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್**

ಬೋಳ್ಪು ನನಲಾ ಪೂರಾ ಪಸೆರ್ದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಬರ್ಸೊಲಾ ಪನಿಕ್ಕುಟ್ಟಾದ್ ಬೂರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇರ್ಲ್ ಒರೊ ಜೋರು ಬರ್ಸೊ ಬತ್ತ್‌ನೆಡ್ದಾವರೊ ಅವುಲವ್ಪು ಎರ್ಕನೀರ್ ಪೂರಾ ಅರ್ಕ್‌ದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಅಮಸರೊಡೇ ಲಕ್ಕಿ ಸೇಸು ಪೊದ್ವಿ ಪರ್ಕಟೆನೇ ಮೆಯಿಕ್ ಮುಚ್ಚೊಂದು ನೀರ್‌ಗಾತ್ ಪಿದಾಡ್ಯಾಳ್.

ಆಳೆ ಸರ್ರೊದ ಸೊಬಾವೊನೇ ಚೀಣ. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಮರ್ಯಾದೆಲದ ಬಜಿಬಂಜಿಗೆ ಕಾಣೆ ಅಯಿ ಕಂಡಾಣ್ಯನ ನೆಂಪುನು ನುರಿತ್ತೊಂದು ಬುಕ್ಕಲಾ ಆಳಿಬಚ್ಚಿದ್ ಪೋತಾಳ್. ಕರಿಬೇಸ್ಯೊಡು ಒಂಜಿದಿನ ಅಳೆನ ಕಂಡಾಣೆ ಚಣೆಯೆ ಪಣಂದೆ ಪರಾರಿ ಆದಿತ್ತೆ. ಕುಟುಮ್ಮೊದ ಬೂತೊಗು ಅಗೆಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಕದೆಲ್ನಾಯೆ ಪಿರಕಾರ್‌ದೀಡ್ಡಿಜ್ಜೆ. ನೆಪೊಕ್ಕು ಕಂಡಾಣೆಬುಡೆದಿ ಉಳಯಿ ಎಳ್ಯ ಒಂಜಿ ಜಟಾಪಟಿಲಾ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇಸುನ ಪಿರಿತಿದ ಪೆರಡೆ ಒಂಜೆನ್ ಬೂತೊದ ಪರಕ್ಕೆಗ್‌ಂದ್ ಚಣೆಯೆ ಪತ್ತೊಣ್ಣಗ ಆಯೆನ್ ತಳ್ತ್‌ದ್ "ಈರ್ ಕಟ್ಟಿಕರಿಯಣೆ ಕಂಟಿ ನಾಂಡ್ಲಾ ಗಿರಿತ್ತೊಣೆ, ಎನ್ನಮ್ಮೆರ್ ಕೊರಿ ಕೋರಿನ ಬುಡೊನ್ ಅಳಿಪ್ಪಾಯೆರೆ ಕಂಡಿತಾ ಬುಡಾಯೆಂದ್" ಮಕ್ಕೊ ತಡೆಯಂದೆ ದುಡುಕ್ಕುಡ್ ಪಂಡ್ದಿತ್ತಳ್. ಅಂಚೆನೆ ಬಜಿಕೈಟ್ಟೇ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಪಿರಬತ್ತ್‌ನ್ಜೆ ಇಜ್ಜಿ. "ಏತ್ ಅಂಡಲಾ ಕಂಡಾಣೆಬುಡ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಂದ್ ನಾಟ್‌ಬಿಲೆಕ್ಕ ಊರುವಾಕ್ಲೆ ಪಣ್ಣಗ ಆಳೆ ಕೊರಗ್ಗ್‌ಗ್ ತುದಿಯೆ ಇದ್ಯಂದೆ ಪೋಂಡು. ಯಾರಂಡ್ಲೆಕ್ ನಾಲ್‌ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಂಕುನ ಅರೊಬೊರೊಡುಲ ಆಳ್ ಸೊರಗ್‌ದೇ ಪೊಯಳ್. ಕಾರ್ತೆಲ್ಡ್ ಒಂಜೀತ್ ನೇಜಿದ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕ್‌ನೆಡ್ದಾವರೊ ಗಂಜಿ ನೀರ್‌ಗ್ ಆತೊಂಜಿ ತತ್ವಾರೊ ಆತಿಜ್ಜಿ. ದನಿಕ್ಕುಲೆನ ಕಿದೆಕ್ ದಿನೊಟ್ಟು ರಡ್ದ್‌ಕಟ್ಟ್ ತಪ್ಪು ಪಿರೆದ್ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಅಂಡ್, ತಿಕ್ಕಿ ಅರ್ಧ ಸೇರ್ ಅರಿಟ್ಟ್ ಆಳೆ ಸಂಸಾರೊ ಸಾಗೊಡಾಂಡ್.

ಅಂಡ ಇನಿ ಆಳ್ ಏಪದ ಲೆಕ್ಕ ಇದ್ಯಾಂಡ್. ಆಳೆ ಮೋಣೆಡ್ ಭಾರಿ ಗೆಲ್ಮೆನೆ ನೆಗತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಡ್ಕೆಲಾ ಚುರ್ಕುಚುರ್ಕಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕದ್ಯನ್ ಸೊಂಟೊಡು ದೀವೊಂದು ಕೊಡಿಕಾರ್ಡ್ ದೂರದೂರ ಅಜದೀವೊಂದು ದನಿಕ್ಕುಳೆ ಬಿತ್ತಿಲ್ದ ಕೆದುತ್ತಾಡೆಗ್ ಬತ್ತಳ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ಮುಟ್ಟುಳೆನ್ ಜತ್ತೊಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಬೊಳ್ಪು ಬೂರೊಂದು ಬತ್‌ಂಡ್. "ಈ ಕೆದುತ್ತ ನೀರೇ ನಂಕ್ ಗತಿ ಸೇಸುಂದು" ಮದ್ಮೆದ ಪೊಸತ್ತೆಟ್ ಕಂಡಾಣೆ ಮೋಕೆಡ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿಪಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೆ ಕನತ್ತ ಲೆಕ್ಕ ಮನಸ್‌ಡ್ ಮೂಡ್ದ್‌ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಿರ್ತ ಮುಟ್ಟುಡು ಕಾರ್‌ಚೌಳಿ 'ಏರ್ನಗನೆ ಆಳೆಗ್ ಎಚ್ಚರಾದ್ ಸೊಂಟೊಡುತ್ತಿ ಕದ್ಯನ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ನೀರ್‌ಗಾತ್ ಬಗ್ಗಿಯಾಳ್.

ಕೆದುಟ್ಟು ನೀರ್ ಕನ್ನಟಿದ ಲೆಕ್ಕ ಕಲಕಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾನೊಡು ತೇಲೊಂದುಪ್ಪಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಮೋಡೊಳು ಅವುಳು ಅರೆ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತೊ. ಬರಿಸುತ್ತಲಾ ಬಳೆದಿತ್ತಿ ಬಲ್ಲೆಪುದೆಲುಳೆ ಅರೆನಿರೆಳ್ ಅವುಳು ನೀಂದೊಂದಿಪ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜೊಂದಿತ್ತೊ. ನಿತ್ಯೊಡ್

ಗೊಡವೆಗೇ ಬರಂದಿನ ಉಂದಮೊತಾ ಇನಿ ಸೇಸುಗು ಬಾರೀ ಇಚಿತ್ರಾದ್ ತೋಜೋಂದಿತ್ತೊ. ಒಟ್ಟುಗೇ ನೀರ್‌ಗಾದ್ ಬಗ್ಗೊಣ್ಣುನ ತನ್ನ ನಿರೆಲ್‌ಲಾ ಅಳೆಗ್ ತೋಜಂದೆ ಒರಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಮಸ್ಕ್‌ಮಸ್ಕಾಮುಪ್ಪಿ ಅವೆನ್ ದಿಟ್ಟಿದೆಪ್ಪಂದೆ ತೂಯಾಳ್. ದಾನೆ ತರೆಕುಜಲ್‌ಡ್ ಮುತ್ತು ತುರಿಮುಂಡಾಂದ್ ಎಣ್ಣೊಂದು ತರೆಪೂಜೊಂಡಳ್. "ಅತ್ತ್ ನೀರ ಪನಿಂದ್" ತೆಲಿತ್ತೊಂಡಾಳ್. ನಿರೆಲ್‌ಲಾ ತೆಲ್ತಿಲಕ್ಕ ತೋಜಿಂಡಾಳೆಗ್. ಅಯ್ಯೊ ನಿನ್ನ ಮುಸುಂಟೆಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಪಿಸುರ್ದ್ ಬರೊಟ್ಟು ಕೈಟ್ಟಿತ್ತಿ ಕಡ್ಯೊಡು ಲಟ್ಟ ಆಕ್‌ದೇ ಬುಡ್ಯಾಳ್. ನೀರ್ ಒರೊಕ್ಕೆ ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಯಾಂಡ್. ಕಡ್ಯ ದರಿಯಂದ್‌ನವೆ ಪುಣ್ಯ. ಅಳೆಗ್ ತನ್ನ ಮರ್ಲ್‌ಗುದ್ದೊಳಿದ ಮಂಕಾಟೊಗು ಮನಸ್ಸಡೇ ನಾಚಿಕೆ ಆವಂದೆ ಒರಿಜ್ಜಿ. ಬಗ್ಗ್‌ನವುಲೆ ಮೋನೆಗ್ ಈತ್ ನೀರ್ ಜೇತೊಂಡಾಲ್. ಕಾಲಿಬಿರಳ್‌ಡೇ ಕೂಳಿನ ಉರ್ದೊಣಂದ್ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಿಳಿತ್ತೊಂಡಾಳ್. ಅಂಚನೆ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಮೋಣೆನ್ ಒರೆಸೊಂಡಾಳ್. ಅಪಗ ಅಳೆ ಬಿರೆಳಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಅಳೆನ ಬೋಳಾಯಿನ ಕೆಬಿಕ್ಕುಳೆನ್ ಮುಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಏಪನ್ನೋ ಒರೊ ಕಂಡಾಣೆಯನ ಕೈಟ್ಟೆ ಕಾಲಿಯಾಯಿ ತನ್ನ ಕೆಬಿಕ್ಕುಳೆನ್ ಮುಟ್ಟುನ ಜಂಬರನೆ ಅಳೆಗ್ ಬೋಡ್ಜಾಂಡ್. "ಎನ್ನ ಬೆಂಡುಳೆನ್ ಮಾರ್ದ್ ಮುಕ್ಕುನಾರ್ ಈರತ್ತಯೇ"ಂದ್ ಅಪಗಪಗ ಕಂಡಾಣೆಯನ್ ಅಂಗ್‌ಸಾವುನ ಆ ಪರ ನಿನೆಪುಲಾ ಅಳೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಾಂಡ್. ಅಗ್‌ರ ಆದಿತ್ತಿ ಆ ಪೊಣ್ಣು ಮನಸ್ಸೆ ಪೆರಪ ದಿನ್ನ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಒಟ್ಟುಗೆ ನೀರ್‌ದಿಂಜಿ ಕಡ್ಯ ಸೊಂಟೊದ ಮಿತ್ತ್ ಬುಕ್ಕಲ ದಿನ್ನ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿಂಡ್. "ಸೂಂ"ದ್ ಉಸುಲು ಬುಡೊಂದು ಅಳ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಳ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೂವೊಂದೆ ದನಿಕ್ಕುಲೆ ಮಗಳ್ ಸರೋಜಕ್ಕಗ್ ಉಳಯಿ ಉಳಯಿ ತೆಲಿಕ್ಕೆ ಬರಂದೆ ಒರಿತ್ತಿಜ್ಜಿ; ಅಜೀರಲ ಆದಿತ್ಕ್ಂಡ್. ಗುಟ್ಟುನು ಪಿನಿಯರಲಾ ಮನಸ್ಸಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. "ದಾನೆ ಸೇಸು ಬಾರೀ ತೆಲಿಕ್ಕೊಂದ್" ಕೇಂಡ್‌ದೇ ಬುಡಿಯಾಳ್.

ಸೇಸುಗು ಮ್ಯೆಜುಮ್ಮಾಂಡ್. ಅಂಚಿಂಚಿ ಗೆಬ್ಬಾಯೊತ್ತಂದು "ಓ ಎಳ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂಕೊಯ್ಯರೆ ಪೇಕ ಬತ್ತಾರ"ಂದ್ ಪಾತೆರದಿಡೆಟ್ ದಾನ್ನೊ ದೆಂಗಾಯೆರೆ ತೂಯಾಳ್. ಸರೋಜಕ್ಕೆ ಅತ್ ಸಲೀಸ್‌ಡೆ ಬುಡ್ಪು ಕೊರ್ಪುನಾರತ್ತ್ಂದ್ ಸೇಸು ತೆರಿನಾಳೆ. ಯಾರಂಡ್ಲೆಕ್ ಸರೋಜಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯೊದ ತರಲಾ ಎಚ್ಚಾನಗ ಸೇಸುಗು ದಾನೆ ಪನೊಡುಂದುಲಾ ತೆರಿಜ್ಜಿ. "ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ"ಂದ್ ನಿಂಗಿ ಸೊರೊಟ್ಟು "ಎಳ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂದೆ"ಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ದಾನ್ನೊ ನಟ್ಟುನ ಅಟ್ಟಣೆಡ್ ಸರೋಜಕ್ಕೆ ಇತ್ತಿನಾಡೆಗೆ ಬತ್ತಳ್.

ಇಂಚನೆ ಸೇಸು ಒರೊರೊ ಸರೋಜಕ್ಕೆನ ಎದುರು ಕೈ ನೀಡ್ದ್ ತನ್ನ ಪೊಡಿಜೋಕ್ಲೆಗಾತ್ ಪರ ಅಂಗಿಸೊ, ಪನಿತ್ ಅದ್ವೆಸೊ ನಟ್ಟೊಣುನ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನೆ ದಾನೇಂಡ್ಲ ಬುಟ್ಟಿಜಾಕರಿ ಮಳ್ಪಾದೆ ಸರೋಜಕ್ಕೆ ಒಂಜೀತ್ ಸೇಸುನ ಕೈಕ್ ಪಾಡುನವು ಇತ್ತಿನವೆ. ಆಂಡ ಇನಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಳೆಗೆ ಇದೆಕೊರಂದೆ ಸೇಸುಡ "ಅಂಚಾಂಡ ಈ ಮರ್ಲೆದಿಯೇ"ಂದ್ ಕೇಂಡಳ್.

ಎಂಕ್ಲೆವುಳು ಇನಿ ಪುದ್ವಾರ್ ಉಂಡು ಎಳ್ಯಕ್ಕೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಕ್ಕಲಾ ದಾನ್ನೊ ಪಣ್ಪುನೆಟ್ಟಿತ್ತಾಳ್. ಆಂಡ ಚಣೆಯೆ ಇವ್ಯಾಂದೆ ಎಂಚಿನ ಪುದ್ವಾರ್‌ಯಾಂದ್ ಸರೋಜಕ್ಕೆ ಅಲ್ಯಾನ ಮಾಳ್ಪಿಯರಾವಂದ್‌ಂದ್ ಮುಂಬಾದೇ "ಆರ್ ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡೊಂಡಾಳ್. ಬುಕ್ಕ

ಮಾಮೂಲಿ ಚಣೆಯನ ಪುರಾಣೊನೇ ಅಕುಳೆ ಉಳಾಯಿ ಪಟ್ಟಾಂಗೊ ದುಂಬರಿಂಡ್. ಅವೇ ಗಟ್ಟೊದ ಮೇಸ್ತ್ರೀ ಒರಿ ಕರಿನಾನಿ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ನಾರ್ "ಎಂಕ್ಲಾರೆಗ್ ಬಸ್ಸುಡು ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಅವುಳೆ ಒರಿಯೆರ್‌ಗೆ, ಇನಿಬಯ್ಯಡ್ ಬಸ್ಸುಗು ಬರ್ಪೆರ್‌ಗೆ, ಅಂಚಾದ್ ಈತ್ ತುರ್ತುಡು ಪುದ್ವಾರ್ ಮಾಳ್ಪುನೆ, ಇಲ್ಲಲ್ ಪರ ಅರಿತ್ತ ಒಂಜಿ ಕಡಿಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿ ಇಡೆಟೆ ತನ್ನ ಬೆಂಡೋಲೆದ ಸುದ್ದಿಲಾ ಬರಂದೆ ಒರಿಜ್ಜಿ. ಬಯ್ಯ ಬನ್ನಗ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ಪೊಸಾ ಬೆಂಡೋಳೆನ್ನ್ ಕಣಪ್ಪೇರ್‌ಗೆಂದ್ ಪಣ್ಪೆ ಮೇಸ್ತ್ರಿನ ಪರದಿನ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಸ್ಯಾಳ್. ಅಪಗನೆ ಇಲ್ಲ ಪುಡೆದ್ದ್ ಕಿನ್ಯಬಾಲೆ ಅರೆಬ್ಬಾಯಿ ಪತ್ತ್ ಬುಳುಪ್ಪುನವು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಸೇಸು ಪಾತೆರ ಉಂತಾದ್ ಇಲ್ಲಡೆಗೆ ಪಿದಾಡ್ಯಾಳ್. ಬುಕ್ಕ ದಾನ್ಯೊ ನೆನೆಪ್ಪಾದೆ ಪಿಜಿರ್‌ದ್ "ಎಳ್ಯಕ್ಕೆ"ಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಪುದ್ವಾರ್ ಗಾತ್ರ ಒಂಜೀತ್ ಪರಪೆಲತ್ತರಿ, ತಾರಾಯಿದ ಕಡಿನ್ ನಟ್ಟೊಂಡಳ್. ಸರೋಜಕ್ಕೆ "ಪೋ, ಅಂಡ್ ಬುಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕಡಪುಡಲ"ಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಪೂತ್ತದೈಕ್ಕುಳೆಗ್ ನಾಲ್‌ಪುದೆ ಲತ್‌ತಪ್ಪುನ್ ಕಣತ್ ಪಾಡುನ ತನ್ನ ಕಾಸೆಗಿ ಕೆಲಸೊನ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಸ್ಯಾಳ್.

ಸೇಸು ಇಲ್ಲ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ತೆಳ್ಪುದ ಗಂಜಿತೆಳಿ ಮಾಳ್ತಾಳ್. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಈತೀತ್ ಮೈತ್ತ್‌ದ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಪಣೀತ್ ಪರೊಂಡಾಳ್. ಬುಕ್ಕ ಅಲ್ ಕ್ಯೊಲ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂಪೊಂದು ಕೀತ್‌ಕೀತಾದ್ ಪಾಕ ಪಲ್ಲಿಪತ್ತೆಡುಪ್ಪಿ ತಾನ್‌ತುತ್ತಿ ಮಸ್ಕಟೆ ಕುಂಟುನು ಕುಡ್ತ್ ಸರಿಮಾಳ್ತೊಂಡಳ್. ಏತೋ ಸಮಯೊಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆ ತೂವಂದಿ ತರೆಕ್ಕುಜಲ್‌ನ್ ಕೈಟ್ ಪೂಜೊಂದು ತರೆಕ್ ಮುಟ್ಟಾಳೆನ್ ದೀಡೊಂಡಾಳ್. ಮಾಡ್‌ದ ಸೆರೆಟ್ಟುಪ್ಪಿ ಅರಮುಟ್ಟಂದೆ ಅರೆಬಡ್ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಕ್ಯೊಲತ್ತಿನ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂಡಾಳ್. ಅಂಚನೆ ಜಗಲಿಡ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಇರ್ಲ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆಗಾತ್ "ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ನುಂಗೆಲ್ ಕೆಣಕ್ ಕಣಲೇ, ದನಿಕ್ಕುಳಾಡೆ ಪೋಂದು ಪೆಲತ್ತರಿ, ಜೇವುದ ಇರೆದಂಟಿ, ಮಾತಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಣಲೇ, ಎಳ್ಯ ಬಾಲೆಗ್ ಮಣಾಲಿಂ"ದ್ ಪಂಡೊಂಡಾಳ್. ನಾಲಜ್ಜೇ ದೀಡ್ದ್ ತಡಮೆಗ್ ಕಾರ್ ದೀನಗನೇ ಕಂಡಾಣಿಯನ ನೆಂಪಾದ "ಇನಿ ನಿಕ್ಲೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಜೋಕ್ಲೆ; ಅಪ್ಪೆ ಕೈಕ್ ಪೋತಾಳಂದ್ ಪಣ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಕಂಡೊವಾಡೆಗೆ ಬಕಾರ್ದಜೆಟ್ಟ್ ಬಲಿತ್ತಾಳ್.

ಕಂಡೊಡು ಅಳೆಗ್ ಪೊರ್ತೆ ಪೋವಂದ್. ಕಂಡಾಣಿಯನವೇ ಗೇನ. ಜೊತೆಟುಪ್ಪಿನ ಪೊಣೆಜೋವುಳೆಗೆ ತನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಓರೆಕಣ್ಣಂದೇ ಅಳೆಗ್ ಸೆಕ್ಕ್. ಬಂಜಿವಗತಿಗೆಟ್ಟ್‌ಗ್ "ಏತ್‌ಗ ಬಂಗೊಡು ಸೈಸೊಂದುಪ್ಪಾಳ್ ಪಾಪ; ಅಂಡ ಇನಿ ಅಗುಳೆನ ಅಂಗ್‌ಸಾಟೊನ್ ಬೂಟೆಯರನೇ ಕಾತೊಂಡಿತ್ತಾಳ್. ಪುದ್ವಾರ್ದ ಅಟ್ಟಣೆಗ್‌ಲಾ ಮನಸ್ಸ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ನನಮಿತ್ತ್ ತಾನ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಅತ್ ಪಣ್ಪೆ ನಂಜೊಳಿಗೆನೇ ಅಳೆನವು.

ಅಂಚಿಂಚಿ ಪಣ್ತ್ ಮದ್ಯಾನೊ ಪಿಜಿರ್‌ಂಡ್. ಸೇಸು ಪನೀತ್ ಬೇಕನೇ ದನಿಕ್ಕುಳೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಮೂಜಿಸೇರ್ ಪೊಸಬಾರ್‌ನ್ಲಾ ಮುಂಗಡಾದೆ ನಟ್ಟೊಂದು ಇಲ್ಲಸಾದಿ ಪತ್ಯಾಳ್.

ಇಲ್ಲಳ್ ಕಂಡಾಣಿ ಬತ್ತ್‌ಪ್ಪಿಡೆಂದೇ ಅಳೆ ನಂಜೊಳಿಗೆ. ಮರಿಯಾಲಗ್ ದುಂಬೇ ಮಾಯಕ್ಕಾಯಿನಾರೆನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಪಾತೆರ್ಪಾವೊಡೋ ಅತ್ ಅಂಗ್‌ಸಾದೆ ಕುಟ್ಟುಕುಟ್ಟುದು ಪಾತೆರ್ಪಾವೊಡಾಂದ್ ಗ್ರೇತೋಣುನೊಟ್ಟುಗೆ ಕರಿನ ಕಷ್ಟೊಳೆಗಾಯಿನ ಕಾರಣೊಳೆನ್ ಎಣ್ಯೊಂದ್ ಎತೆಟ್ "ಪಾಪ ಎಂಚ ಉಳ್ಳೆರೊ"ಂದು ಅಲ್ಯಾನೊಡೇ ಜಾಲ್ ಸೇರಿಯಾಳ್.

ಜಾಲ್ದ ಬರಿಟ್ಟ್ ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲು ಮಾತ್ರ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಮಾಳ್ತೊಂದಿತ್ತೊ. ದಾನೆ ನನಲಾ ಬತ್ತಿಜ್ಜರಾ? ಮೇಸ್ತ್ರಿಲಾ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಲೆಗಿಪ್ಪುನಾಗ ನೇಲ್ಯ ಬಾಲೆ ನಮ್ಮ ಪೆರಡೆನ್ ಕಂಡುಕುದ್ಕೆ ಒಂಜಿ ತುಚ್ಚೊಂಡ್ ಪೋಂಡ್‌ಂದ್ ತೆಡಿಲ್‌ಲೆಕ್ಕದ ಸುದ್ದಿಪಣ್ಣಾಗ ಅಕ್ಕಾಸೊನೇ ಗದ್ದ್‌ದ್ ಅಳೆ ತರೆಮಿತ್ತ್ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಆ ಬೆರಿಕ್ಕೆ ಬುಕ್ಕೋ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬತ್ತ್‌ಜೆರ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಣಗ ಅಳೆ ಸುರ್ರೊ್ರು ಸೂಟೆಡ್‌ಸುರಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಯಾರಂದ್ನೆಕ್ ಕಿಣ್ಯಬಾಲೆ "ಮಾಮೊ"ಂದು ಕೈನೀಡ್ದ್ ಬುಳ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕ್ಲೆನ ಕರಕರೆತ್ತ ಬುಳ್ಬುಗೆ ಸೇಸು ಕಂಗಾಲಾದೇ ಪೋಯಳ್. ಧುಕ್ಕೊ ಎರ್ಕ್‌ಎರ್ಕ್‌ದ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಂಟೆಲ್ದ್ "ಇರ್ಲ್ ಬರ್ಪೇರ್‌ಂದ್" ಪಣ್ಪೆ ಸೊರೊಟೇ ಕಟ್ಟ್‌ಪೋಂಡು. ಬಾಲೆನ್ ತಟ್ಟೊಂದು ಪನಿಕ್ಕಲ ಚಿಟ್ಟೆ ಬರಿಟೆ ಕುಲ್ಲೊಂಡಲ್. ಕತ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಳೆ ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಬೂರೊಂಡೊ, ಮಲ್ಲ ಜೋಕ್ಲು ಮೂಕಿರಾದ್ ಮೂಲೆ ಸೇರೊಂಡೊ, ಎಳ್ಯ ಬಾಲೆ ಪಚಪಚ ಮಳ್ತ್ ಮಿರೆ ಅಗ್ಯೆರೆ ಸುರುಮಳ್ತಂಡ್. ಸೆರಂಗ್‌ದ ಕೊಡಿಟ್ ಕಟ್ಟ್ ಕಣ್ಣತ್ತಿ ಬಾರ್‌ದ ಗಂಟ್ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಜಾರ್‌ದ್ ನೇಲೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇಸು ಪಣೆತ್‌ಪೊರ್ತ್ ಕಲ್ಲಗೊಂಬೆದಲೆಕ್ಕನೆ ಆದಿತ್ತಳ್.

ಬುಕ್ಕ ಎಚ್ಚರಾಯಿನಾಳ್ ಇಲ್ಲ ಉಳಯಿಪೋದು ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂಯಾಳ್. ಪೊಸಬಾರ್‌ನ ಎಡ್ತ್‌ದ್ ಅರಿಮಾಳ್ಪುನೆಡ್ದ್ ತೊಡಗ್ದ್ ಪುದ್ವಾರ್‌ದ ಉಣಸುಗಾತ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಸುಪ್ಪುದ ನೀರ್‌ದ ಕರದೀಪಿನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಅಳಿಬೇಲೆಲು ಪಾಕ. ಇಲ್ಲಲ್ ಕಂಡಾಣಿ ಉಪ್ಪೇರ್, ಅರೆ ಕೈಡ್ದೆ ಕಾಲಿಆಯಿನ ಕೆಬಿತ್ತ ಕುಡ್ಕೊಳೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಲಚ್ಚಣವಾದ್ ಪೊಸತರಿತ ಮೂರ್ತೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಮಾಳ್ತೊಣುವೆಂದ್ ಕಟ್ಟಿನ ಕನಪೂರಾ ಕನ್ನಡಿದ ಗಂಟೇ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲ ಕಂಡಾಣಿ ಬರ್ಪುನನೆ ಸಾದಿತೂವೊಂದು ಪುದ್ದಾರ್ದ "ಏರ್ಪಾಡ್‌ಲೆನ್ ಮುಗಿಪ್ಪಾಯಳ್. ಬುಕ್ಕಲಾ ಚಣೆಯನ ಸುದ್ಧಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ; ಮೇಸ್ತ್ರಿಲಾ ಬತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಇರ್ಲ್‌ಲಾ ಪಾಕ ಆದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪುದ್ದಾರ್ದ ಉಣಸ್‌ಗಾತ್ ಕೂಡುಗಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸೇರಿದಿತ್ತಿ ಮಿತ್ತ ಇರಿಯಾಯೆ ಒರಿ 'ಏಳಿಕೆ ಮಿತ್ತ್ ಸಮಯಾಗ್ ಸರಿಯಾದೇ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ಈರಾಂಡ್ಲಾ ಪಿರಾಯದಾರೊರಿ ಉಳ್ಳಾರತ್ತಾ; ದಾಯೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ದಣೆಪ್ಪಾವೊದು; ಉಂಡುದು ಪೋದ ಜೆರ್ಪಿಂದ್ ಉಪಚಾರ ಮಾಳ್ತಳ್. ಅಯೆಲ ಪಾಕಪೊರ್ತ್ ಕಾತ್ ಕುಳ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಉಣಸ್‌ದ ಸಾತ್ರೊ ಮುಗಿಪ್ಪಾದ್ ಪೋಯೆ. ಕಂಡಾಣಿ ಬರಾಂದೆ ಸೇಸುಗ್ ಉಣ್ಣುನ ಮನಸ್ಸಾಯಿಜ್ಜಿ. ಜೋಕುಲ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜೇ ಜೆತ್ತ್ ನಿದರಿಯೊ. ಆಳ್ ಜಗಲಿದ ಬರಿತ್ತ ಕಮ್ಮೊಗೆ ಒರಗ್‌ದ್ ಕಂಡಾಣೆಯನ ಸಾದಿನ್ ತೂವೊಂದು ಕಾತ್ ಕುಳ್ಳೊಂದಿತ್ತಾಳ್. ನಡುಟೆ ಒರೊ ಬೆಂದ್ರೊಟ್ಯಗ್ ಪೋದ್‌ಬತ್ತಾಳ್. ಅವುಳು ಚಣೆಯಗಾತ್ ಬೆಚ್ಚನೀರ್ ಮಂಡೆಡ್ ಕಾಯೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬುಕ್ಕ ಚವುಳಿ ಅವಂದಿಲೆಕ್ಕ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಈತ್ ಅಡರ್ ತಳ್‌ದ್ ಬತ್ತಳ್. ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂಯಾಳ್. ಅವುಳ್ಳಾ ಪೊಸತರಿತನುಪ್ಪು ಕಜ್ಪು ಮಾತಾ ಅರತ್ತ್ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಕ್ ಮಾತಾ ಉಣಸ್‌ಗಾತ್ ಕಣ್ಣತ್ತಿ ಕೊಡಿ ಇರೆನ್ ಮುಚ್ಚುದೀಯಾಳ್. ನಡು ಅದೆಟ್ ಜೋಕ್ಲು ಪೂರಾ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪುರಳೊಂದು ಪೊರ್ಲುಡು ನಿದರೊಂದಿತ್ತೊ. ಅವೆಕ್ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಂದ್ರಿನ್ ಪೊದೆಪ್ಪಾದ್ ಪಿದಯಿ ಜಗಲಿಗ್ ಬತ್ತ್ ಗೋಡೆಗೊರಗ್ಗ್‌ದ್ ಕುಳ್ಯಾಳ್. ಬುಕ್ಕಲಾ ಚಣೆಯನ ತರೆಕೊಡಿಯೆ ತೋಜಿಜ್ಜಿ. ಸೇಸುಗ್ ಅಂಚನೆ ನಿದ್ರೆದ ಅಮಲ್‌ಡ್ ದಾಸ್ನೊ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಈ ಇಡೆಟೆ ಆಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕನಲಾ ಕಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅವುಲಾ ಚಣೆಯೆ ಸಯಿತ್ತಿನ ಪಾಳ್‌ಕಣೊ, ಅರ್ದೊರ್ಡೇ ಉಂತುಂಡು. ಎಳ್ಯ ಬಾಲೆ ಕನೊಟ್ಟು ಕೀರಿಕುತ್ತ್‌ನಾಗ ಆಳ್‌ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಪೋಪುನೆಟ್ಟಿತ್ತಾಳ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಆಳೆ ಪಿರಾವುಡೇ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಅಂಜಿದ್ ಪಿಸಿಪಿಸಿಂದ್ ಲೆತ್‌ಪಣೆಪುನವು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

“ಸೇಸಕ್ಕ ಆಯೆ ಬತ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ ಸಯ್ಯಾಡ್, ಯಾನುಳ್ಳೆತ್ತಾ ಇಂದಾ ನಿಕ್ಕ ಕುಸಿ ಆಪಿನ ಕುಡ್ಕಳೆನ್ ಕಣತ್ತ್‌ದೆಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಕೈನೀಡ್‌ದ್ ಕೊರುನಾಗ ಆಯೆಸ ಪಾತೆರದ ಮರ್ಲ್ ಮಟ್ಟ್ಯಾನ್ ತೂದು ಆಯೆ ಬಾರಿ ಪೊರ್ತುಡೆಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆಂದ್ ಆಳೆಗ್ ಅಲ್ಯಾಸ್ಲಾ ಆವಂದೆ ಒರಿಜ್ಜಿ. ಅಬಲೆ ಆಯಿನ ಆ ಪೊಣ್ಣು ಪೊರ್ಜ್ಜೆವು ದಾನೆ ಮಾಳ್ಪೆರ್ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು? ಉಳಯಿ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಬಡ್ಕಂದ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡೊಂಡಾಳ್. ಬಡವುಡುಪ್ಪಿ ಬಲಿಪ್ಪೆನ ಬಾಯಿಗ್ ಅಮುತ್ತ್‌ಡ್ ಪುಣೆಪ್ಪಿ ಪೆತ್ತದ ಲೆಕ್ಕ ಬಂಗೊಡಿತ್ತಳ್ ಆಳ್. ತಿಗಲೆಲಾ ಬಡಬಡ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೋಡ್ಚಿ ಬೋಡ್ಚಿ ಪಣ್ಪೆ ಬುಳ್ಪ ಆ ಪೊಣ್ಣ್ ಕಂಟೇಲ್ಡ್ ಪಿದಾಡ್ಡ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ ಕಿಣ್ಯಬಾಲೆನ್ ತಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿಗಲೆಗ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬಳಬಳ ಬುಳ್ಪೊಂಡಳ್.

ನಿಜೊಕ್ಕುಲಾ ಆ ಗಳಿಗೆಡ್ ಆಳೆಗ್ ಒವ್ವುಲಾ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಜಾಂಡ್. ತರ್ಕಬಾಲೆನ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಪತ್ತೊಂದು ದಕ್ಕಲಕ್ಕಿಯಾಳ್. ಕುರುಬಾಕಿಲದಾಡೆಗ್ ಬಕ್ಕಾರ್ ದೀಯಾಳ್. ಸಡ್ಡುಗ್ಗ ಕೈಟ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ದಬ್ಬ ಪಿದಾಯಿ ಲಾಗಿಯಾಳ್. ಕಾಲದೇವತೆದ ಬಾಯಿದುಳಾಯಿ ಸೇರೊಣೆಬೇಂದ್ ಪಣ್ಪೆ ನಿಗಂಟ್‌ಡೇ ಆಳಿತ್ತಾಳ್.

ಮನದಾನಿ ಪುಳ್ಯಕಾಂಡೆ ಪೂಕೊಯ್ಯರೆ ಸರೋಜಕ್ಕೆ ಕೆದುತ್ತ ಬರಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾಗ ನೀರ್‌ಡ್ ಬಾಲೆನ್ ತರ್ಕೊಂದೆ ತೇಲೊಂದುಪ್ಪಿನ ಸೇಸುನ್ ತೂದ್ ಆಳ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯಾಳ್.

(ಪಡಾರು ಮಹಾಭಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಯ ಕತೆ “ಹೊಸತು ಊಟದ” ತುಳು ಅನುವಾದ).

ಬಾಡುನ ಪೂ

✍ **ಕೊಣಾಜೆ ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್**

"ದಾನೆ ಮಗಾ ನನಲಾ ಜೆಪ್ಪೆರಾತಿಜ" ತೆಮ್ಮಲತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದು ಕೇಂಡೆರ್ ಸೀತಕ್ಕ. ಸೂಪುನು ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್‌ದೀದೇ ಕಣ್ಣ್ ಕೂರೊಂದಿತ್ತಿನ ಗಿರಿಜಗ್ ಅಪ್ಪೆಲೆತ್ತಿನ ಕೇಂಡ್ದ್ ಎಚ್ಚರಿಗೆ ಆದ್ "ಅಂಡಮ್ಮಾ ನನ ನಾಲಿರೆ ಉಂಡು ಮುಗಿತ್‌ದೇ ಜೆಪ್ಪುವೆ ಈರ್ ಜೆಪ್ಪುಲಿ" ಪಂಡಳ್. "ಇಂದಾ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಟ್ಟ್‌ಲಾ, ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಕುಲ್ಲ್‌ಂಡ ಎಂಚ" ಪಂಡ್ದ್ ಮೆಯಿನೀರ್ ಮಯಿಪೆರೆ ಲಕ್ಕದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಈರ್ ಪಸ್ಪರೇ, ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಬ್ರೆಂಚಿಗ್ ಬೀಡಿ ಕೊಸೆಯಿಜಿಡ ಬ್ಯಾರಿ ಸೆರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಇರೆ ಪುಗೆರೆ ತಿಕ್ಕುನ್ಯೇ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತಿನೆಯಾಂಡಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಜಿಡ ನಮ್ಮ ಬಂಜಿ ದಿಂಜೊಡತ್ತ. ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ನನ ನಾಲಿರೆ ಉಪ್ಪುನಿಯತ್ತ. ಮುಗಿತ್‌ದೇ ಜೆಪ್ಪುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುರ್‌ಡೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಡಿನ್ ಅಂಗೈಗ್ ಪಾಡೊಂದು ಒಂಜಿ ಚಿಮಿಟಿ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆನ್ ಒರ ಉರ್ದುದ್, ಬುಲಾದ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಳ್ ಗಿರಿಜ.

ಉಂದು ಇನಿ ಕೋಡೆದತ್ತ್. ಗಿರಿಜಗ್ ಪದ್‌ರಾಡ್‌ವರ್ಷ ಆನಗನೇ ಆಳೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಗ್ ಸೂಪು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಆ ಸೂಪುನ್ ತಿರ್ತ್ ದೀಯೆರಾವಂದೆ ಉಲ್ಲಳ್. ಯೇತ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ ಆಳೆಗ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುಗು ಗಂಜಿ ಉನಿಯೆರೆಗ್ ನನಲಾ ಎತ್ತುಜಿ. ಬೆಂದಿನ ಪೂರಾ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆಗ್ ಸಾಲ ಮಲ್ತಿನೆಕ್‌ಲಾ, ದೈದಿನ ಒಂಜಿ ಕುದಿ ಕಟ್ಟಿಯರೆಗ್‌ಲಾ, ರಮೇಶಣ್ಣನ ಅಂಗಡಿದ ಅರಿಸಾಮನ್‌ದ ಸಾಲೊಗುಲಾ ವಾರ ವಾರ ಸೇರೊಂದುಂಡು.

ಉಲಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಇಂಬಳೆಗ್ ಯೇತ್ ಪಂಡ್‌ಂಡಲಾ ಆತೆ ಪಂಡ್ದ್ ಮುನುಕೊಂದೇ ಸೀತಕ್ಕ ಪೋದು ಜೆತ್ತೆರ್. ಅಮ್ಮನ ಮುನುಕು ಕೇಂಡಿನ ಗಿರಿಜ ಒರ ಆರೆನ್ ತೂದು, ಅಡೆಗೇ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಉಂದು ಈರ್ನ ದಿಸೊಲ ಇತ್ತಿನಸೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿಯಳ್. ಇರೆ ಮುಗಿಯೊಂದು ಬನ್ನಗ ಚಿಮಿಣಿದ ಎಣ್ಣೆಲಾ ಮುಗಿದ್ ಕೂರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಟ್ಟಿನ ಬೀಡಿನ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಗೆನ್‌ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೂಲು ತಿರ್ಗದ್ ದೀಯಳ್. ನನ ಜೆಪ್ಪುಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒರ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚಿಲಕ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಚಿಮಿಣೆನ ತೆಕ್ಕದ್ ಅಪ್ಪೆ ಜೆತ್ತಿನ ಮುರ್ಗಿಲ್‌ಡೇ ಮಗ್‌ರಿಯಾಳ್ ಗಿರಿಜ. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗಾನಗನೇ ಸೀತಕ್ಕ ನಿದ್ರೆಡ್ ಗೊರಂಕೆ ಒಯಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗಿರಿಜಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬರಂದೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೊಡೆರೊಂದಿತ್ತಳ್. ಅಪ್ಪೆನ ಗೊರಂಕೆ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಗಿರಿಜಗ್ ಕರಿನ ದಿಸೊಕುಲೆನ ನೆಂಪು ಒಂಜೊಂಜೆ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

ಗಿರಿಜಗ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಷ ಆನಗನೇ ಆಳೆನ್ ದುಂಬುಗು ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪ್ರುಡಿಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಐನನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡೇ ಶಾಲೆ ಉಂತಾಯೆರ್. ಗಿರಿಜಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಆನ್‌ಲಾ, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಶಾಲೆ ಬುಡ್‌ನ ಗಿರಿಜ ಬೀಡಿ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಳ್. ಯಾನ್

ಶಾಲೆ ಕಲಿತಿಜಿಡಲಾ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್ ಮೆಗ್ಯನಕುಲೆನ್, ಮೆಗ್ದಿನ್‌ಲಾ ಎಂಚಾಂಡ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತನೇ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಸ್ನೊಂದಿತ್ತಲ್. ಅಮ್ಮ ಊರುಡು ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಉನಿಯೆರೆಗ್ ಅರಿನ್ ಆರೇ ಕನವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟಿನ ಕಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ಕನತ್‌ಂಡ ಯಾವೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಅಕಲ್ನ ಅಪ್ಪ ತುಕ್ರಣ್ಣೆ ಊರುಡೇ ಕೂಲಿಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್ ದಿನೊಕು 50 - 60 ರೂಪ್ಯಾ ಬೆನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ 10 - 20 ರೂಪ್ಯಾ ಮಾತ್ರ ಒರಿಯೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿದ ಕಾಸ್‌ಲೆನ್ ಗಡಂಗ್‌ದ ಲಚ್ಮಣಗ್ ಕೊರ್ದು ಬರ್ಪೆರ್, ಪರ್ಬುನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಳೆಗ್ ನೆರ್‌ದ್, ಪಾಕ್‌ದ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಯೇತ್ ಬಂಗ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಸೀತಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತನ್ಕ್ ತೀರ್‌ನಾತ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತಾಂಕೆರೆ ಪೊನೆಪೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ತುಕ್ರಣ್ಣೆ ತಾರಯಿ ದೆಪ್ಪೆರೆಗ್ ಪೋಯಿನಾರ್ ತಾರೆಡ್ದ್ ಬೂರ್ದು ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ದಿನೊಕು 10 - 20 ಆಂಡಲಾ ಕನತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಆಣ್ ಜೀವ ಪೋನಗ ಸೀತಕ್ಕಗ್ ಅಕಲೇ ಪಾರ್‌ಂಡ್, ಆಂಡಲಾ ಧೈರ್ಯೊಡೇ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತುಕ್ರಣ್ಣೆ ತೀರ್ ಪೋನಗ ಗಿರಿಜಗ್ ಪದ್‌ನೈನ್ ವರ್ಷ. ಜೋಕುಳಾಟಿಗೆ ಪೋದು ಜವನಾದಿಗೆ ಸುರು ಆಪಿನ ಪೊರ್ತು. ಜೋಕುಳಾಟಿಗೆಡೇ ಸೂಪುನು ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ದೀತಿನ ಗಿರಿಜಗ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ಲಾತೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಗ ದಾಲಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ತೋಜಿಜಿ. ಕೋಡೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಇನಿ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನಿದಿತ್ತಳ್. ಆಂಡಲಾ ಆಳೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಆಶೆ ದಿಂಜಿದ್ ಕನಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಳ್. ಬೀಡಿದ ಬ್ರೆಂಚಿಗ್ ಪೋದು ಬನ್ನಗ ಯೇಪಳಾ ಸಂಕೊಡು ಕುಲ್ಲುದು ಆಳೆನೇ ತೂಪುನ ಮುಚ್ಚಿಲ್‌ಕೋಡಿದ ಪರಿಶ್ಚಂದ್ರನ್ ತೂನಗ ಆಳೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ ಗೆಲ್ಮೆನೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೈತಲ್‌ಡ್ ತೂಪುಜಳ್‌ಡಲಾ ದೂರೊಡೇ ಆಯನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಳ್ ಓರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್. ಆಯೆಲಾ ಆಳೆನಾನೇ ಜಾತಿದಾಯೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಆಳೆಗ್ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆನಾಂಡ್. ಆಂಡಾ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ? ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಯೆ ಬೇತೆನೇ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆ. ಆಯಗ್ ಮನಸ್ಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಯನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬದಿದೆತೊಸುನ ಅಂಗಲಾಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಏರೆನ್ಲಾ ತರೆ ದೆರ್ತ್‌ದೆ ತೂಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಕೇನಿಜಿ ಗಿರಿಜಗ್.

ಗಿರಿಜಗ್ ಇರ್ವತ್ತೊಂಜಿ ವರ್ಷ ಆನಗ ಸುರುತ ಒಂಜಿ ಪೊದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಿನ್ನೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದಾನಗ ಸೀತಕ್ಕಗ್ ಭಾರಿ ಕೊಸಿ ಆಂಡ್. ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಮಗಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊದು ಬತ್ತ್‌ಂಡತ್ತ. ಇಂಬಳೆನ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣತ್ತ, ಆಳೆಗ್ ದಾಲ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಇಜ್ಜಿ. ರಡ್ಡ್ ಪಲಯಲ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನಿಯಳ್. ಮದಿರೆದಾಯನ ಕೈಡ್ದ್ ವಾರೊಗು ಪತ್ತ್ ರೂಪ್ಯಾ ಕೊರುದು ದೈದಿನ ಸೀರೆನ್ ತುತ್ತುದ್, ಲೈತಾದ್, ಲಿಂಬೆ ಪುಳಿತ ಸರ್ಬತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಬತ್ತದ್ ಎದುರು ಪತ್ತಿಯಾಳ್ ಗಿರಿಜ. ಆಳೆನ ಕೈಕಾರ್ ಕುಂಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರ್ದ ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ಆಣನ್ ಒರ ತೂದು ಉಲಯಿ ಬತ್ತಳ್. ಆನಗ್ ಅಲೆಡ್ದ್ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಷ ಜಾಸ್ತಿ ಆತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜೊಂಡ್ ಆಳೆಗ್. ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್ ಎಂಚಾಂಡಲ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚೊನು ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಪಣೆಟ್ ಬರೆಯಿಲೆಕ್ಕ.

ಸೀತಕ್ಕ ಪೊಮಲೆತ್ತೊಂದು ಬೈದಿನ ರಾಮಣ್ಣನ ಕೈತಡೆ ಪೋದು ದಾನೆಗೇಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. "ಪೊಣ್ಣು ಆವುಗೆಯೇ, ಆಂಡಾ ಅಕುಳು ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಸಾರಲ ಐನ್ ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್‌ಲಾ ಕೇನುವರೆತ್ತಾ". ಸೀತಕ್ಕಗ್ ಕೇನ್ದ್ ತಿಗಲೆ ಎಡ್ಡೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಆತ್ ಕಾಸ್ ಎಂಚ ಮಲ್ಪುನಿ? "ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ಸಾವಿರ ಆಂಡ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಳಿಂದ್ ಪನ್ಲೆ ರಾಮಣ್ಣ", ಪಂಡ್ದ್ ನಟ್ಟಿಯೆರ್. ಯಾನ್ ಮುಂಬೆ ಅಕ್‌ಲೆಡಾ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ, ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ ಪನ್. ಆತೆಕ್ ಒಪ್ಪುಜಿರ್ ಅಕುಳು" ಪಂಡೆರ್ ರಾಮಣ್ಣೆ, "ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಎಂಕುಳು ರಾಮಣ್ಣಡ ಪನ್ಪ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಣಸಾ ಅಮ್ಮೆ ಆಣ್‌ಲಾ ಲಕ್ಕೊಂದು ಪಂಡೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಅಂಚ ಪೋಯಿನಕುಲು ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೆರಿಪಾದಿನಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ತೆರಿಪಾವುನುಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಿ ಪೊಣ್ಣತ್ತ್ ಕಾಸ್.

ದಿನ ಕರಿಯೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಾಯ ಆವೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಿರಿಜಗ್ ತೂಯೆರೆ ಬರ್ಪುನಕುಲು, ಕೇನುನಕುಲು ಕಡಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಗಿರಿಜನ ಪ್ರಾಯದ ಪೊಣ್ಣ್‌ಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಆಳೆನ ಎದುರುಡೇ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಅಕುಳು ಅಕಲ್ನ ಕಂಡನಿಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ತೆಲಿತೊಂದು ಪೋನಗ ಯಾನ್ ದಾದ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತಳ್. ಕಡೇಕ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬೈದಿನಕುಳು ಆಳೆನ ಎದುರುಡೇ ಆಳಿಡ್ದ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಷ ಎಲ್ಯ ಆದಿತ್ತಿನ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಕೇನ್ನಗ ಗಿರಿಜಗ್ ದುಃಖೊಡು ಕಣ್ಣನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾಂಡ ಎಂಕ್ ಪ್ರಾಯ ಪೆಜ್ಜಾತ್‌ಂಡ್‌ಂದಾ? ಯಾನ್ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಬದಿತ ಕಾರಣೊಡು ಪಿರ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಾ, ಎನ್ನ ಪಣೆಟ್ ಬರೆತಿನಿ ಈತೆನಾಂದ್, ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ? ಮಲ್ಲೆತ್ತ್. ದಾನೆಲಾವಡ್ ನನ ಬತ್ತಿನ ಪೊದುಕ್ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡೋಡು. ಆಳಾಂಡಲಾ ಸುಖೋಟು ಉಪ್ಪಡ್. ಆಳ್‌ಲಾ ಎನಲೆಕನೇ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಸುಂಗುದು ಪೋಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ಮೆಗ್ಯನಕುಲೆನ್ ಎಂಚಾಂಡಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ನೇ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಪಾಯೆ. ಅಕುಳು ತಾಂಕಿನ ಗುರುತನೇ ಮದತೆರ್. ಮಲ್ಲಾಯೆ ಪತ್ತ್‌ನೇ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಂಬ್ಯಾಡ್ ಹೋಟೇಲ್‌ಗ್ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋತಿನಾಯೆ ಊರುದ ಸೆಂಪುನೇ ಮದತ್‌ದೆ. ಎಲ್ಯಯೆ ಊರುಡೇ ಒರ್ತಿ ಪರಜಾತಿದ ಪೊಣ್ಣನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೇಂಟೆಡ್ ತಿರ್ಗೊಂದು ಬೆಂದಿನೆನ್ ಆಳೆಗೇ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆಣ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ನಂಬುಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಉಸ್ಪುನೆನ್‌ಲಾ ಮರಪೊಡಾವು. ಓಲ್ಲ ಒಂತೆ ಆಸ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್ ಇತ್ತ್‌ಮುಂಡ, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಸೈನೆಟಾಂಡಲಾ ಆಸ್ತಿದಾಸೆಡ್ ಬತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ನನ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯನಕ್‌ಲೆನ ಆಶೆನ್ ಬುಡೊಡು. ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ ಆಣ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಕೈತ ಸುಪ್ಪು ಉನ್ಪುನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಕ್‌ಲ್ನ ಅಮ್ಮಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಕಣ್ಣ್‌ನೀರ್ ಬನ್ನಗ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಒರೆಸಿಯಾಳ್, "ಬಲ ಮಗಾ ಅವುಲು ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ ಬಲ ಉಣ್‌ಕ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೀತಕ್ಕ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಜಗಲಿದ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲುದು ಕರಿನ ದಿನೊನ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿನ ಗಿರಿಜಗ್ ಅಪ್ಪೆನ ಲೆಪ್ಪು ಕೇನ್ದ್, ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಜೇಸೆ ಮದಪುನ ಆ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತಿನಂಚಿ ಪೋಯಳ್.

ಬಂಜಿಗಿಜ್ಜಿಡಲಾ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ದಿನ ಕರಿತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿನಂಚಿನ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲದ ಎಲ್ಯ ಮಗಳ್ ಜಲಜ ಭಂಡಾರದಿಲ್ಲದ ಗೋಪಾಲನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರ್ ಪೋಯಿನ ಸುದ್ದಿ. ಕಂಡೋಗು ಪೋಯಿನ ಸೀತಕ್ಕಗ್ ಪರಂಡೆದ ಕಮಲಕ್ಕ ವಿಷಯೊನು ಪನ್ನಗ, ಅರ್ಥ ನಟ್ಟಿನಡ್‌ಪುನಲ್ತ್‌ರ್ದೇ ದುಃಖೊನು ನಿಂಗೊಂದು ಸೀದಾ

ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಎತ್ತುನೆಕ್ ದುಂಬೇ ಗಿರಿಜಗ್ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. "ಆಣ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಲ್ಲೆ. ಬೆಂದ್‌ದ್ ತಾಂಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ವಿಶ್ವಾಸೊ ಉಂಡು. ಆಯೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ ದಾಯೆ ಆಂಡ ದಾನೆಂಡ್, ಆಯೆ ಬದಿದಾಲ ಕೇಂಡ್‌ದ್‌ಜೆ ಅತ್ತಾ? ಓಲಾಂಡಲಾ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಉಪ್ಪೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತಳ್ ಗಿರಿಜ. "ಈ ಅಂಚ ಪನ್ಪ ಮಗಾ, ಆಂಡಾ ಊರುದಕುಳು ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಪೂರಾ ಪನ್ಪೆರತ್ತಾ? "ಊರು ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡಲಾ ಪನ್ಪೆರ್, ಆಳ್ ಆಂಡಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಉಂತಾಯೆರೆ ನಮಡ್ದ್ ಆವಂದ್. ಮಲ್ಲಕುಲು ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಮಲ್ಪುನಗ ಈ ಊರು ದಾಲ ಪನ್ಪುಜಿ. ನಮ್ಮ್‌ಂಜಿನಕುಲು ಮಾತ್ರ ತೋಜುನಿ ಊರುದಕಲೆಗ್. ಇಂದೆ ಈರ್ ನಾಲೈನ್ ದಿನ ನಟ್ಟಿಗ್ ಪೋವೊಡ್ಚಿ. ಬೊಕ್ಕ ಸರೀ ಆಪುಂಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆನಿದ ದಿನ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತ್‌ದಳ್.

ಇನಿಕ್ ಜಲಜ ಇಲ್ಲ್‌ಬುಡ್ದು ಆಜಿ ವರ್ಷ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆದ ಅಪ್ಪೆ. ಮಲ್ಲ ಆನ್ ಬಾಲೆಗ್ ಐನ್ ವರ್ಷ ಆನಗ ಎಂಕ್ ಕನತ್‌ದ್ ಸಾಂಕೊಡು. ಮೂಲೆ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು. ಎಂಕ್ ನನ ಈ ಜನ್ಮೊಡು ಮದಿಮೆ ಆಪುಜಿ. ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ದಾಲಾ ಹುಷಾರ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಒರಒರ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋವೊಡುಂದು ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆಡಲಾ ಅಪ್ಪೆನ ಮೋನೆ ಎದುರು ಬರೊಂದು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪುಟ್ಟಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಜೀವೊಡು ಉಸಿರ್ ಇತ್ತಿನೆಟ್ಟ ಎಂಕಾಂದ್ ಅತ್ತ್‌ಡಲಾ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಜೋಡಾದ್ ಬದುಕೊಡು. ಪಿರ್ಕಿಡ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪುನಕುಲು ಬತ್ತಿಜಿರ್‌ಡಲಾ, ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಕೊನೊಪುನಕುಲು ಬನ್ನೇಟ್ಟ ಬದುಕೊಡು. ಆ ದಿನೊನ್ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪೊಡು. ಕರಿನ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಬತ್ತಿನ ಕಣ್ಣ್‌ನೀರ್‌ನ್ ರೆಪ್ಪೆಲು ಮುಚ್ಚಿದ್ ದೆಂಗಾದ್ ಬುಡ್ತ್ಂಡ್.

ಬೊಲ್ಪುದ ಕಿಟಿ

✍ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

ತುಳುನಾಡ ಕಡಲ ಕರೆಟುಳ್ಳಾಲದರಮನೆತ
ಜೋದಿಗೆದ ಗಜಂಕಮ್ಮೊಲಿತ್ತಿ ಜಾವಡಿಪ್ ನಿ-
ಜ್ಜರ್ಲೊಂದು ಬೆಳಗುನಾಳೆತ್ತರದ ಸಾಣದಿ-
ಗೆದ ಬೊಲ್ಪುದಂಚೂರುಗೊಂಜಿ ಬೊಲ್ಪಾದಿತ್ತಿ
ಅಕ್ಕೆ. ಗರ್ಬೊಡು ದೈರೊಡಾಣಾದ್, ಮೋಕೆಡೂ-
ರುಗು ಸಾಂಕುನಪ್ಪೆ ತಾನಾದ್, ಬೇಲೆದ ಜನೊಕು
ದಯೆ ದೀಪಿ ಸುಳ್ಳಾಲ್ದಿಯಾದ್ ಬಾಳೊಂದಿತ್ತಿ-
ನಬ್ಬಕ್ಕೇ ರಾಣೆ ನಾಡ್‌ನ್ ಕಾಪುನೇಟ್ಟ್ ಕಡ-
ಲ್‌ದ ರುದ್ರ ಪಾದೆನೇ ಆದ್, ಜಾಕಿಣ, ದಾನ,
ದರ್ಮೊಲೆಡ್, ಕಡಲ್‌ದಂಚುಡಲಾದ್ ತುಳುನಾಡ್-
ಗಿನಿಗ್‌ಲ ಪುದಾರಾದ್ ತುಳುವೆರೆನ ಮಾನ ಮ-
ರ್ಯಾದಿ ಗುಣ ಸೀಲೊಲೆನ್ ಮರೆಪಾವ್ಸ ಪದ್‌ನಾಜಿ
ಬಣ್ಣಾ ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚು ಬಂಗಾರ್ದ ಸತ್ತಿಗೆನೆ
ಆದಿತ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆದಿನ ಬದ್‌ಕ್ ಇನಿಗೊಂಜಿ
ನೆನೆಪಾಂಡ್. ತುಳುವೆದಿನ ತಂಕ, ಲೋಕ ತೆರಿಂಡ್.

ಕೆಸರ್‌ಡ್ ಪಾಡಿ ಕಮ್ಮ

ಕುಡಲಡರಮನೆಡಿತ್‌ದ್ ಊರು ನಾಳ್ಯೊಂದಿತ್ತಿ
ಈ ಲಚ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರಸು ಜೆನ್ನೆಗೊಬ್ಬುದ ಬಜೀ
ಅರಸು ಪದ್‌ನಾಲಿಲ್ಲ್‌ಲೆಡ್ ಆಜಿ ತಸ್ನ ಅ-
ದ್ಯೊಗುಲೊಂಜಿ ಕಡಮೆ. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಅರಸು ಕೆಸ-
ರ್‌ದ ಕಮ್ಮ ಅಂಚಿ ಮಾಲ್‌ಡಂಚಿ ಇಂಚಿ ಮಾ-
ಲ್‌ಂಡಿಂಚಿ. ಒಂಚಿ ಮಾಲ್ಯಾಂದ್ ಪಂಡಿನ ಲೆಕ್ಕ
ಬಲದಾಂತೆ ನೂಕಿ ನಂಚಿಗ್ ಪ್ರೋಪಿ ನೊಯ್ತಿನಂ-
ಚಿಗ್ ಬರ್ಪಿನಣ್ಣೆ, ಬಸವಣ್ಣೆ ಅರ್ಪತೆ ಕಾ-
ಮಣ್ಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಸೀಂತ್ರಿ, ಸುಲಿಗೆಗಾರ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿ
ದಲ್ಲಾಲಿ ಪಂಡಿನೆನ್ ನಂಬೊಂದು ತುಳುವೆರೆನ
ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಲೆದ ಗೋಟಿಯೇ ಇಜ್ಜಂದೆ
ಕೈ ಪತ್ತಿ ಬೊಡೆದಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪಂಡಿ ಪಾತೆ-

ರೊಲೆಗೊಂಜಿ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕುಡೊಂಜೆಟ್ ಬು-
ಡ್ಪೇದೆ. ಅರಸುನ ಮಲ್ಲ ಬಂಜ. ತಾನುಪ್ಪುನೇ-
ಟ್ಪೊಟ್ಪುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ತನಸ್ ತೂವೋಣುನ ಬೊಡೆದಿ ಪಂ-
ಡಿನೆನ್ ಕೇಣೆರೆಲತ್ತ್. ತನ್ನ ನಂತ್ರೊಡು ಅರಸು
ಪಟ್ಟೊಗಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಅರ್ಪತ್ತೆ ಕಾಮಣ್ಣೆ
ಪಂಡಿನೆನ್ ಕೇಣಂದೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್
ಲಚ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರಸು ತುಳುವೆರೆನ ಮಾನ ಮ
ರ್ಯಾದಿನ್ಸೊರಿತೊಣೆರೆ ಬಾರೀ ಬಂಜದರಸು

ಬೇರ್ಪುರಿ

ಕಾಮಣ್ಣೆ ಬಂಗರಸುನರ್ಪತ್ತೆ ಜವಣೆ
ಜವಣೆರೆ ಕೂಟದಾಯೆ, ತಮ್ಮಲೆನ ಹಕ್ಕ್‌ದ
ಕಡ್ಮೆ, ತಮ್ಮಲೆ ಬಂಗರಸುನನೆ ಪುದಾರ್‌ಡೇ
ಊರುದಾಡಲ್ತೆ ಅರ್ಪತನನೆ ಕಾಮಣ್ಣೆ
ಬೇಲೆನ್ಸೊಂಜೆನ್ ಪಂಡ್‌ದಾವೋಡ್ಡ ಆಂಡ್‌ಪ್ಪೆ
ಅಂಚ ಜನಪೊರ್ದುಂಡು. ಪೊರ್ದಂದೆ ದಾನೆ ಪಣೆ
ಅರಿಬಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಲಿ ಪೆರ್ಗುಡೆಗ್ ಬರನ?
ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಕಾಮಣ್ಣಗೆದುರುಂತುನಕುಳಿಜ್ಜ
ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ದೊರೆಕುಳುಲ ಕಾಮಣ್ಣ ದೋಸ್ತಿಲಾ
ತೆರ್, ಅಪಗಪಗ ಗಮ್ಮತ್‌ದ ಕೂಟೊಗುಲ
ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ದಿನ ಪೋಯಿನೇಕ್ಕ್ ತಕ್ಕೆಬ್ಬಾಂಡ್
ಗಮ್ಮತ್. ಸಲಿಗೆಲ ಎಚ್ಚಿಂಡ್, ದುಂಬಕುಳಿಂಬ್ಯ-
ನಪುಗೇಲ್ದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಯೆರಪಗಿಂಬ್ಯೆ
ಉಬ್ಬೆರಿಯೆ. ಬೋಡಿತ್ತಿಲೆಕ ಕರ್ಬಿಗ್‌ಲ ಕೊ
ರ್ಯೆರ್ ಸಾಲ, ಮೆಲ್ಲಾಯನ ಪುಗೇಲ್ದ ಕೈನಳು
ತಪ್ಪಾದ್ ಮೆಲ್ಲ ಜುಟ್ಟುಗು ಕೊರ್ಯೆರಿಂಚ, ಕಾ-
ಮಣ್ಣೆ ದಿನ ಪೋಯ್ನೆಕ್ಕ್ ತಕ್ಕಕ್‌ಳೆ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ
ಕಮ್ಮೆನ್ಸೊಗು ಮೂಂಕುದೊಟ್ಟೆನರಲ್ತೊಂದು ತ-
ಡ್ಯೊಡು ಕುಳ್ಳು ತಾರಾಯ್ದು ತುಂಡುಗೇ ಬೀಲೊ-
ನಾಡಾದ್ ಗುತ್ತು ಲಾಗ್ಯುನ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟೊಂಡೆ
ಇಂಚ ಕಾಮಣ್ಣೆ ತುಳುವೆನಾಡಲಿತೆದ ಮರ
ತೆಗ್‌ಲಂದಿಲೆಕ ನುಂಗಾದ್ ಬೇರ್ಪುರಿಯಾಯೆ

ತೂಟೆದಾರ

ಒಂಜಮಾಸೆವಯಿರ್ಲ್ಲ ಕಡಲ ಸೆರೆಮುಗ್‌ರ್‌ನಗ
ಮಂಜಿಲೆಡ್ ತೂಂಕೊಂದು ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಇತ್ತೆ-
ರೊಂಜೆಟ್ಟ್ ಕಾಮಣ್ಣೆಲಾ ಪರ್ದ್ ಅಕ್‌ಳೆನೊ-
ಟ್ಟುಗೆ "ತೂಲೆ, ಉಳ್ಳಾಲ, ಸಯ್ತ್ಂಡ್ ಪುಲ್ಯಾವ-
ಡೊಯ್ಕ್‌ಲಾ. ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಗುಬ್ಬಕ್ಕ ದೊರೆಕ್‌ಲೆಗ್
ಯೆತೆ ಬೊಡ್ಚಿ, ಯೆಲ್ಲೆ ಮೂಡಿನ ಪೊರ್ತ್ತು ಕಂತೊಡ್ಡ
ಈ ಸುಬ್ಬಕ್ಕ ಸೂಂಬೆ ದೊರೆಕ್‌ಲೆ 'ವಾರೆ'! ವಾಂದ್
ಬಗ್‌ಲೊಂದಿತ್ತೆ, ಇಂಚ ಮಾತೆರ್ಲಮಲ್‌ಡುಪ್ಪುನಗ
ನಡಿರ್‌ಧಗ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ ಇಡಿಯೂರ್ದ ಜವಣೆ
ರೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್ ಕೂಡಾವೊಂದು ಮೆಯ್ಯಿಲ್ಕೆ
ಪೂಜೊಂದು ಕರಿ. ಓಡೊಲೆಡ್ ಪಾಕಪುದೆ ಮಡಲ
ತೂಟೆಲೆನ್ ನಿಲ್ಕೆ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನಾ
ಳೋಡೊಲೆನ್ ಮಂಜಿಲೆದ ಸುತ್ತವುಂತಾದ್ ತೂ-
ಟೆಲೆಗ್ ತೂಕೊರ್ದು, ಮಂಜಿಲೆಗ್ ರಪ ರಪನೆ ದ-
ಕ್ಯೆರ್, ಮಂಜಿಲೆದ ಪಾಯಿ ಪೊತ್ತ್ಂಡ್, ಮಂಜಿಲೆಗ್
ಪತ್ತ್ಂಡ್ ತೂ. ಅಮಲ್‌ಡಿತ್ತಿನಕ್‌ಳೆನ ಗಡ್ಡ
ಮೀಸೆ, ಚಲ್ಲಣ, ಕೋಟು ಬಸ್ಮಾಂಡ್. ಅಂಚಿಂಚಿ
ತೆಲದೆಂಚಲಾ ಬದ್‌ಕಿನಕುಲು ಬದ್‌ಕ್ಯೆರ್.

ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು

ನಮ್ಮೊಂಜಿ ಗುಟ್ಟುಂಡು ಗುಟ್ಟುಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ
ಅವು ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರೊಲು. ಪಣ್ಪೆನೇರೆಡ? ಎಂಚ?
ಆ ಮರಾಟೆದಿ ಝೂನ್ಸಿ ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಮಿ ಬಾಯಿ
ಆ, ಕನ್ನಡೆದಿ ರಾಣಿ ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ನಮ್ಮ ತುಳುವೆದಿ ರಾಣಿ ಉಳ್ಳಾಲ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ
ತಮಿಳೆ ವೀರ ಪಾಂಡ್ಯೆ ಕಟ್ಟ ಬೊಮ್ಮನ್ ಮಾತ
ಪುಟ್ಟಿನೂರುದ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಗಾದ್ ಜೆಂದೆರ್
ಅಕ್‌ಳೆ ಪಾಸಾಡಿದಕುಲು ಲಂಚೊಗು ಕೈನ್
ನೀಡ್ದ್ ನಾಲಿಗ್ ಕತ್ತಿದೀದ್ ಊರುದ ಮಾನಮರ್ಯಾ
ದಿ ಮಾರ್ದ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಮಾತ್ರತ್ತ್, ಬಡಕಾಯ್ದಾ
ಬಾರತದ ಅರಸುಲುಲ ರಜಪೂತೆರ್‌ಲ ಪಾಕದಕು-

ಳೆದ ಬತ್ತಿನಕ್‌ಳೆನ್ ನಿರೆಕರೆತ್ತಾಯನರೆಪೆರೆಗ್
ಇಂಬು ಕೊರ್ಯೆರ್, ಕಪ್ಪ ಕಾಣಿಕೆ, ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಕೊರ್ದು
ಮಾನ ಕೆಟ್ಯೆರ್‌ಡಲಾ ತುಂಡರಸುಲಾದ್ ಮೆರೆಯೆರ್
ನಮ್ಮೂರುದ ನಮ್ಮ ನುಡಿ, ನಡಕೆ, ಗುಣ,
ಸೀಲ, ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಳು ಪಣ್ಪೆ ಸಂತೋಸು

ಉಲ್ಲಾಸ್‌ದಾಂತೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಣವು ಕಾಸ್‌ಡ್
ಬದುಕುನ ಜನೊಕ್‌ಳೆನ್ ತೂಂಡ ಅ
ನಿದ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಗುಣನೆ ಇತ್ತೆಲಾ ತೋಜುಂಡು
ಎಲ್ಲೆದಾನಿಗ್ ದಾದ ಗತಿಯ? ದೇವೆರೆಗ್ ಗೊಂತು.

ಬಿರ್ಸೆದಿ ಪೊಣ್ಣು

ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

ಅತ್ತೂರ ಗುತ್ತುದ ಅಜ್ಜಮ್ಮ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ, ಪೆದ್ಯೆರ್ ರಡ್ಡುಮರ್ ಬಾಲೆಲೆನ್
ಪೆದ್ದಿನ ನಲ್ಪೊಡೆ ತೀರಿಯೇರ್‌ಗಪ್ಪೆರ್, ತಾಂಕ್ಯೆರ್‌ಗಮ್ಮೆರ್‌ಲತಿ ಮೋಕೆಡ್
ಪಲಿಯಾಲೆ ಕನ್ಯಾಲ್ ಮಗ್ಯೇನೆ ಕಲ್ಲೇಸೆ, ಮೋಕೆದ ಕುರ್ಲೆಲು ಪಲಿಮಗ್ಯೆಗೆ
ಅರ್ಸಂದ ಮೋನೆಡ್ ಮುತ್ತುದ ತೆಲಿಕೆಗೆ ಗುತ್ತುದ ರಡ್ಡುಮರ್ ಜೊಲ್ಲಿಲುಗೇ

ಮೋಕೆಡ್ ಬಲತೆರ್ ಜೋಕೆಡ್ ಬುಲೆಯೆರ್ ನೀತಿನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಗೆ
ಪದ್‌ನಾಜಿ ಸುಗ್ಗಿನ್ ತುಯ್ಯೆರ್ ಬಾಲೆಲು, ಚೆಲುವಂದ ಚೆಲುವುಂದು ಪನ್ಪಾಯೆರೇ
ಪೆದಿಯಪ್ಪೆ ತಮ್ಮೆರ್‌ಗ್ ಸಂದಾರ ಬೂಡುಗು ಪೋಯೆರ್ ಪಲಿ ಮಗ್ಯೆಲೊಂಜಿ ದಿನ
ಸಾದಿಲ ಸಾಗ್‌ದ ಪಲವೂರ ಕಟ್ಟೆಡ್‌ಲತ್ತ್‌ಸ ಮರತಡಿ ಕುಲ್ಯೆರ್‌ಗೇ

ಕಟ್ಟೆದ ಸಾದಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ಗ ಕುದುರೆಡ್, ಪಲವೂರ ಬಿರ್ಸೆದ ಮಲ್ಲೇರಿಗೇ
ಪಲವೂರ ಮಾಮಲ್ಲ ಪನಿಕೆಗ ಮಲ್ಲೇರೆ, ಗುಣ ಬಾರಿ ಚಲ್ಲೊಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್‌ಗೇ
ಅತ್ತ್‌ಸ ಕಟ್ಟೆಗ್ ತೂನಗ ಮಲ್ಲೇರಿ ಜೊಲ್ಪುದ ಸಲೆಮಿಂಚಿ ರಟ್ಟೊಂಡ್‌ಗೇ
ದುಂಬತ್ತ ತೂನಗ ಅರ್ಸಂದ ಮೋನೆದ ಪೊಣ್ಣೊಂಜಿ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಲುದುಂಡುಗೆ

ಪೊಣ್ಣಡ ಮನಸಾಂಡೆ ಕನ್ಯೊಂಜಿ ಕುದುಕಕ್, ಮದಿಮೆದ ಆಸೆನೆ ಪುಟ್ಟುಂಡುಗೆ
ಕಾಡ್‌ಡ್ ಲಕ್ಕಿನ ಕಿಟಿಮಿಂಚಿ ತನ್ನಾಸೆ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ತನ್ನಂದ್ ತೆರಿಯಂದೆನೆ
ದಂಡೀಗೆದಿತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣಾಲ್ ಎನ್ನಾಲೆ ಪಂಡೊಂದೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ದುಂಜೊತ್ಯೆಗೆ
ಮಾನಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ಗೆ ಬರೆದೋಲೆ ಕೊರಿಯೆಗೆ ಮದಿಮೆದ ಪಾತೆರ ಬರೆಪಾಯೆಗೆ

ಪೊಸಪ್ಪೊದು ಪಾತೆರ ಬರೆಪಾಯಿ ಓಲೆಡ್ ಮದಿಮಾಲ್ ಅಂದಾಂಡ ಕನ್ಯಾಲಿಗೇ
ದಿಬ್ಬಣದೊಂಪ್ಪೊಗು ಮದಿಮೆದ ಕರ್ಜಿಗ್ ಪಣವೇತ್ ಜೋಡುಂದು ಬರೆಪಾಯೆಗೆ

ಓಲೆದ ಒಕ್ಕಣೆ ಓದುದು ಕನ್ಯಾಲ್ ಕಟ ಕಟ ಕೂಲಿನ್ ಕಡೆಯಾಲ್‌ಗೆ
ಓಲೆಗ್ ಪಿರ ಓಲೆ ಬರೆದಾಲ್ ಕನ್ಯಾಲ್ ಬಿರ್ಸೆದಿ ಪೊಣ್ಣುಂದು ಪನ್ಪಾಯಲ್

ಕನ್ಯಾಲ್ ಬರೆತಿನ ಓಲೆನ್ ಓದುದು ಕೊಡಿ ಕಡೆ ಬೆಗರ್‌ಂಡ್ ಮಲ್ಲೇರಗ್
ಕೂಲ್ಯಾದ್ ಕೂಲಿನೆ ದೆತ್ತೊಂಬಿ ಗಾದೆದ ನೆನೆಪಾಂಡ್ ಕನ್ನೋಜಿ ಮಲ್ಲೇರಗ್

ಬರೆತಾಲ್ ಕನ್ಯಾಲ್ ಮದಿಮೆಲ ಆಪೊಡ್ಡ ಸಾರ ಮೀರ್‌ದಿ ಜೇಲಿ ಆಪೊಡುಗೇ
ಊರಂಚಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಂಜೊಂಚಿ ಎರಮನೆ ಕಟ್ಪಾದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಬರೆತಾಲ್‌ಗೇ

ಸುಣ್ಣಲ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪಂರ್ದ್ಲ ಚಿಲ್ಲೊಡು ಪೊರ್ಲುದ ಎರಮನೆ ಕಟ್ಪೊಡುಗೇ
ಕಂರ್ಬುದ ಕಮ್ಮೊಗು ಬಚ್ಚೀರೆ ಪನಿದೊಂಪ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಂಟಪ ಆಪೊಡುಗೇ

ಪಲವೂರ ಕಟ್ಟೆಡ್ದ್ ನಂದಾರ ಬೂಡುಗು ಬೀದಿಲ ಸಿಂಗಾರ ಆಪೊಡುಗೇ
ಬಾರೆದ ಕುಕ್ಕುದ ಕೋಲಿರೆ ತೋರಣ ಪುದೆಬುತೆ ಕಾನಿಗೆ ತುಂಬೊಡುಗೇ

ಬೊಲ್ಲೀದ ಕುದುರೆಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ತಕ್ಕನ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕುಲ್ಲೋಡು ಮದಿಮಾಯೆಗೇ
ಪನ್ನೀರ್ದ ಓಕುಲಿ ಗಂಧದ ಲೋಬಾನ ಮುತ್ತುದ ದೇಸೆನೆ ಆಪೊಡುಗೇ

ದಿಬ್ಬನ ಬನ್ನಗ ಪಜ್ಜೆಲ ಪಜ್ಜೆಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಪರನ್‌ನ್ ಗೆನ್ಪೊಡುಗೇ
ಕಟ್ಟೆದ ಪೂಜೆಲ ಸೂಳೆಲೆ ಮೇಳಲ ಸಾಲಂಚಿ ಮೆರನೀಗ ಆಪೊಡುಗೇ

ತೂಕೊಡು ಮುಪ್ಪಲ ಮೀರ್‌ದಿ ಕಂಟೆಗೆ ಅಜೆಪಲ ಮೀರ್‌ದಿ ತಾಲಿಗೆಯೇ
ಉಗುರುಡು ದೆಂಗುನ ಕಣ್ಣೀರ್ಡ್ ನನೆಪಿನ ಪಟ್ಟೆದ ಕಲ್ಗದ ಸೀರೆಗೆಯೇ

ಅರ್ಧಲ ಭೂಮಿನ್ ಮಾರೊಂಡೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ಮದಿಮೆದ ಕನ ತೂದು ಮರ್ಲಾಯೆಗೆ
ಪನವುದ ಮೋನೆನೆ ತುಯ್ಜಿಗೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ಎರಮನೆ ಕಟ್ಯೆರೆ ಪಿದಾಡಿಯೆಗೇ

ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಲಪಾದ್ ತಲಮಣ್ಣ್ ಮೆತ್ತಾದ್ ಸುಣ್ಣದ ಗಾರೆನ್ ಮುಗಿಪಾಯೆಗೆ
ಪಂರ್ದ್‌ದ ಸಾರಣೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ಮಲ್ಲೇರಿ ಜೆಲ್ಲದ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಗೂಡಾಯೆಗೇ

ಕಂರ್ಬುದ ಕಮ್ಮೊಗು ಪಂಜೊಲಿ ಪನಿದೊಂಪ ಮುದ್ಯೆಲೊಡಿಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಪಾಡಾಯೆಗೆ
ಕುಂದಲ ಕಮಾನ್‌ಗ್ ಗಂಧದ ಲೇಪೊನು ಮೆತ್ತ್‌ದ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಪಾಯೆಗೆ

ಪಲವೂರ ಕಟ್ಟೆಡ್ದ್ ನಂದಾರ ಬೂಡುಗು ಬೀದಿಲ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪಾಯೆಗೆ
ಪನ್ನೀರ್ದ ಒಕುಲೀ ಗಂಧದ ಲೋಬಾನ ಮುತ್ತುದ ದೇಸೆನ್ ಪಾಡಾಯೆಗೆ

ಪಟ್ಟೆಲ ಪಣವುಲ ಕಂಟೆಲ ತಾಲಿಲ ಅರಿಯನ ತಮೆಲಲ ಮುತ್ತುಲುಗೆ
ಬೊಳ್ಳೆದ ಕುದುರೆಡ್ ಕೊಂಬುಲ ದಿಡ್‌ಂಬುದು ಮಲ್ಲೇರಿ ದಿಬ್ಬನ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ

ಕೊಂಬುಲ ದಿಡ್‌ಂಬುದ ಸೊರ ಕೇನ್ಡ್ ಕನ್ಯಾಲ್ ಬೂಡುಡ್ದು ಜಾಲ್‌ಗ ಜತ್ತಾಲ್‌ಗೆ
ಬೂಡುದಬಾಕಿಲ್ಡ್ ದಂಡೀಗೆನಡ್ಡಲ ದೀಪಾದ್ ಎದುರು ಉಂತ್ಯಾಲ್‌ಗೇ

ದಂಡಿಗೆ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಬರಡಾಯ ಮಲ್ಲೇರಿ ಅನವುತ ಆವುಂದು ಪಂಡಾಲ್‌ಗೆ
ದಾರೆದ ಮಣೆಯಾನ್ ಏರುನ ದುಂಬತ್ತ ಎನ್ನೊಂಜಿ ಪರಕೆನ್ ಬೂಟೊಡುಯಾ

ಬೊಳ್ಳಿದ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಬಂಗಾರ್ದ್ ಬಾಲೆದ ಪರಕೆನ್ನ ಏಲ್ಯೊಡು ಸಂದೊಡುಯಾ
ಮರ್ಲ ಗುದ್ದೊಲಿ ನಿನ್ನ ಉಂತಾವು ಮಲ್ಲೇರಿ ಧರ್ಮದ ತಿರ್ಸ್ಲ್‌ನ್ ತೆರಿಯೊನ್ಲಯಾ

ಬತ್ತಿ ದಿಬ್ಬನ ಪಿರ ಪೋಪಿನವೆಂಚಂದ್ ಬೆಜ್ಜೊಡೆ ಅರಂಚೊಂಡೆ ಮಲ್ಲೇರಿಗೆ
ಬಿನ್ನೆರೆ ಮೋನೆಗ್ ಮಜಿ ಪೂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಅಂಚೆನೆ ಬುಡಯೆಂದ್ ಜದಿ ಪತ್ಯೆಗೆ

ಪರಕೆ ತಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ದಾರೆ ಒರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಉಂದೆಕೊಂಜಿ ಪರಿಯಾರ ಪಂಡಾಲ್‌ಗೆ
ಗೇನತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಾಲ್ ಕೇಂಡಲ್ ಕನ್ಯಾಲ್ ಸರಿಕೆದ ಜವಾಬೊಂಜಿ ಕೊರಿಯಾಲ್‌ಗೆ

ಯೆನ ಮಾನ ಬವುಮಾನ ದಂಡಿಗೆಗ್ ಉಂಡತ್ತ್ ಯಾನ್‌ಲೆನ ದಂಡಿಗೆಲಾ ಬೇತೆತ್ತ್‌ಯ
ಯೆನ ಪಗತೆಗ್ ದಂಡಿಗೆದ ಕೊಂಬಪ್ಪ ನಿನದಾರೆ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡಾಲ್‌ಯ

ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಜೋರಾಂಡ್ ಕಣ್ಣೇ ತೋಜಂದಾಂಡ್ ಮಲ್ಲೇರಿ ತರೆ ಪೂರಾ ಕೆಟ್ಟ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ದಂಡಿಗೆದ ಕೊಂಬಪ್ಪ ಮಲ್ಲೇರಿ ಮದಿಮೆಲಾ ಗಾಂಡ್ ಗೌಜಿದ ನಡುಟು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ

ಒರಿಸರ್ಥ ಭೂಮಿನ್ ಮಾರೊಂಡೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ಬಂಗಾರ್ಲ ಬೊಳ್ಳೀನ್ ತರ್ಬಾಯೆಗೆ
ಬೊಳ್ಳೀವ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಬಾಲೆನ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಏಲ್ಯೊಡೆ ಎತ್ತಾಯೆಗೇ

ಪರಕೇನ್ ಸಂದಾದ್ ಬರ್ಪೇಂದ್ ಕನ್ಯಾಲ್ ದಂಡಿಗೆನೇರ್‌ದ ಕುಲ್ಯಾಲ್‌ಗೇ
ತೊಟ್ಟಿಲ ಬಾಲೆದ ಪರಕೆದ ಮೆರನೀಗೆ ಬೊಳ್ಳೀವ ಕುದುರೆಡ್ ಸಾಗ್‌ಂಡ್‌ಗೇ

ಪೋನಗ ಕೈಟೊಂಜಿ ಓಲೆನ್ ಕೊರ್ದಾಲ್ ಓಲೆಡ್ ಒಕ್ಕಣೆ ಬರೆತಾಲ್‌ಗೆ
ನಿನ ಪೊಣ್ಣು ಯಾನತ್ತ್ ಯೊಯೆಂಕ್ ದಾಲತ್ತ್ ನಿನ ಬೊಡೆದಿ ದಂಡಿಗೆದ ಕೊಂಬತ್ತಯಾ

ನನ ನಿನ್ನ ನಿರಲೆಂಕ್ ಆವಂದ್ ಮಲ್ಲೇರ ನಿಕ್ಯಾನ್ ಏಪೊಗುಲ ತಿಕ್ಕಾಯೆಯಾ
ಮೊಕ್ಕೆಮೊಂಜಾಸೆ ನಿಕ್ಕಿತ್‌ಂಡ ಮಲ್ಲೇರ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿಡೆ ಈಲ ಪಿರ ಪೋಲಯಾ

ಓಲೆನ್ ಓದೊಂಡೆ ಕಣನೀರ್ ದೆತ್ತೊಂಡೆ ದುಕ್ಕೊಡೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ಎನ್ನೊಂಡೆಗೆ
ಕಲ್ಸಕ್ಕರೆ ಉಂದು ಚೀಪೆಂದ್ ಎನ್ನೊಡ್ಡ ಆಲಿ ಕಲ್ಲಾದವು ಕರದೇ ಪೋಂಡೆ

ಜನ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟೆರ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್ ಕೊಂಬುದ ಮದಿಮಾಯೆ ಮಲ್ಲೇರಿಗೆ
ಪರ ಪೊಣ್ಣಾಸೆಗ್ ಬಲಿಯಾದ್ ಮಲ್ಲೇರ ತಲಭೂಮಿ ಎರು ಬೋರಿ ಕಳವೊಂಡನಾ

ಜನ ಜನತ ಕುಚ್ಚನೊಸು ಕೇನೊಂಡೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ತರೆ ನಿಲಿಕೆ ಬೊನ್ಯೊಸು ಮೆತ್ತೊಂಡೆಗೆ
ಪರಪೊಣ್ಣಾಸೆಗ್ ಪೋದೇನ್ ಸೆಟ್ಯೆಂದ್ ಪಂಡೊಂದೆ ಅರಬಾಯಿ ದಿಪ್ಪೊಂಡೆಗೆ
ಮರ್ಲಗುದ್ದೊಲಿ ಯೆನ್ನ ಕರ್ಸ್ಲನೆ ಕೊಯಿಂಡತ್ತ ಕೈತ್ತೆಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗೇ ಮುಟ್ಟುಂಡತ್ತ
ಯೆನ್ನಂಚಿ ಪರ್ದೇಸಿ ಸೈತ್ತ್‌ಂಡ ದಾನೆಂದ್ ಪಂಡೊಂದೆ ಮಲ್ಲೇರಿ ಮಗ್‌ರಿಯಗೇ

ರಡ್ಡ್ ಕಬಿತೊಲು

✍ ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ

೧

ಕವಿತೆ ಇತ್ತೆ ಪುಟ್ಪಿನ ಪುರು ಬಾಲೆದಲೆಕ
ಅಪ್ಪೆ ಅತ್ತಾಂದಿನಾಲ್ ಪತ್ತೆರೆ ಬಲ್ಲಿ
ಪದೆತ್ತಿ ಅತ್ತಾಂದಿನಾಲ್ ಪತ್ತೆರೆ ಬಲ್ಲಿ
ಪತ್ತೆರೆ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲು ಪತ್ತೆರೆ ಬಲ್ಲಿ
ಪುರು ಬಾಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸಾಜ ಮೋಕೆ
ಇಜ್ಜಂದಿನಕುಲು ಪತ್ತೆರೆ ಬಲ್ಲಿ

೨

ಪುಟ್ಪಿನ ಬಾಲೆಲು ಪೂರಾ ಅರಸು
ಬಾಲೆಲಾಪುಜೆರ್
ದಂಡಿಗೆಡ್ ಪೋಪುಜೆರ್

ಒರಿಯೊರಿ ಊರುಗೇ ಬೊಲ್ಪಾಪೆರ್
ಒರಿಯೊರಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ತುಡರಾಪೆರ್
ಪುಟ್ಪಿನ ಕವಿತೆಲು ಪೂರಾ ಅಚ್ಚಾಪುಜ
ಒಂಜೊಂಜಿ ಊರುಗೇ ಪುದರಾಪುಂಡು
ಒಂಜೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪಾಪುಂಡು
ತಾನ್ ಪುಟ್ಪಿನಲ್ಪನೇ ಪೊರ್ಲಾಪುಂಡು

ತೂಂಕು ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಗ್ ಪದ ಆಪುಂಡು
ಓಬೇಲೆದ ಪದ ಆಪುಂಡು
ಜೆನ್ಪಿನ ಕಂಡೊಡು ಉರಲಾಪುಂಡು
ಪನ್ಪಿನ ಕಬಿತದ ಕೊರಲಾಪುಂಡು

ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರೊಡು ಗಾದೆ ಆಪುಂಡು
ತಿರ್ಲ್ ದೆಂಗಾದ್ ಎದುರು ಕತೆ ಆಪುಂಡು

ಬದಲ್

ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ

ಎಂಕ್ಲೆನ ಈ ಪಿರಾಕ್‌ತ ಮಲ್ಲ ಬಂಗ್ಲೆಡ್
ಎಲಿಕ್ಲೆನ ಉಪದ್ರನೇ ಉಪದ್ರ
ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪುಚ್ಚೆನ್ ಕೊಂಡತ್ತೊ
ಅವು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣೊದ ಪುಚ್ಚೆ-ಬಜೀ ಪಾಪತವು
ತೂವರೆ ಬಾರೀ ಸೋಕು
ಕೆಲಸೊದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬಜೀ ಬೂಸು
ಎಲಿಕ್ಲೇ ಅಯಿನ್ ಪೋಡಿಪಾವರೆ ಸುರುಮಲ್ತೊ

ಇಂಚಾಂಡೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ
ದಪ್ಪ ರೋಮೊತ ಕಪ್ಪು ಕಂಟ ಪುಚ್ಚೆನ್ ಕೊಂಡತ್ತೊ
ಬಣ್ಣದ ಪುಚ್ಚೆಲಾ ಕಪ್ಪುತ ಪುಚ್ಚೆಲಾ
ಬುಳೆವೊಂತು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ
ತೌಡುತಿನ್ಪಿನಾಯೆ ಪೋತು ಉಮಿತಿನ್ಪುನಾಯೆ
ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ
ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ತಾಪತ್ರಯೊಳೆನೇ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೊ
ತುಚ್ಚೊಣೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೊ
ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಣೆಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೊ
ಸೊತ್ತುಳೆನ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ದಕ್ಕಿಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೊ

ಇಂಚಿನ ನಡುಟ್ಟು ಅವೆಕ್
ಎಲಿಕ್ಲೆ ನೆನೆಪಾಂಟಲಾ ಅಪ್ಪುನಂಚ?
ಎಲಿಕ್ಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಪುಚ್ಚೆಳೆನಲಡಾಯಿ ಬುಡ್ಪುವುನ ಬೇಲೆ
ಸೊತ್ತುಳೆನ್ ಅಜತ್‌ತ್ ಕೊಂಡೋತ್
ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ

ಸಿರಿ ಬೊಲ್ಪು

✍ ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್

ಬುಲಿಕೇ ಉಡಲ್ದ ಗಾನಾ
ಬದ್‌ಕೇ ತಂದಾನಿ ತಾನಾ
ಇರ್ಲ್‌ಡ್ ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ಪೋಕೆದ ಉರ್ಲುಡು
ಎನನೆಂಚ ಮರ್ಲಾಯನಾ ಪೊಣ್ಣೇ
ಎನನೆಂಚ ಮರ್ಲಾಯನಾ

ಸಿರಿ ಇಲ್ಲ ತಡ್ಯಡ್ ಮುಂಡದ ಕುಂಕುಮ
ಸಿರಿ ಬೊಲ್ಪು ಈಯಾಯನಾ ಎಂಕ್
ಸಿರಿ ಬೊಲ್ಪು ಈಯಾಯನಾ

ಉಡಲ್‌ದ ಬೆಪ್ಪುಡು ಜಕ್ಕೆಲ್ದ ಮಪ್ಪುಡು
ಕನ ಒಣಸ್ ಈಯಾನಾ ಎಂಕ್
ಕನ ಒಣಸ್ ಈಯಾನಾ

ಮುಂಡೊಡು ಗೊಬ್ಬುನ ಕರಿಸುರೆ ಕುಜಲ್‌ಡ್
ಎನನೆಂಚ ದೆಂಗಾಯನಾ ಪೊಣ್ಣೇ
ಎನನೆಂಚ ದೆಂಗಾಯನಾ

ಒತ್ತುದ ಉಸ್ಪುಡು ಕೈ ಬಲಸ್ ತಿಸ್ಪುಡು
ಮುತ್ತೋಡೆ ನೆಂಪಾಯನಾ ಎಂಕ್
ಮುತ್ತೊಡೆ ನೆಂಪಾಯನಾ

ಉಡಲ್‌ನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಕಾಪುವೆ
ಮುತ್ತುದ ಪೂಮಾಲೆಗ್ ಆ ನಿನ್ನ
ಮುತ್ತುದ ಪೂ ಮಾಲೆಗ್

ಬುಲಿಕೇ ಉಡಲ್ದ ಗಾನಾ
ಬದ್‌ಕೇ ತಂದಾನಿ ತಾನಾ

ಬರ್ಸದ ಬಿತ್ತ್

✍ ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್

ಕುಡ್ಲದ ದೊಂಬು ದುಂಯಿತೊಂದುಂಡು
ಬಾನೊಡು ತೂಲೆ ಮಲೆತೊಂದುಂಡು
ಲಡಯಿ ಕಲೊಟು ಉಂತುದು ತೂಲೆ
ಕಾದೊಂದುಂಡು ನಾದೊಂದುಂಡು
ಕಡಲ್‌ದ ತೆರೆಕುಲು ದಂಡೆಗ್ ಬನ್ನಗ
ಗಾಳಿದ ತೆಲಿಕೆನ್.... ನಲಿಕೆನ್
ತೂನಗ.....ತೆರಿನಗ
ಬಾಣಲ.....ದುರ್ಸುಲ
ಒಟ್ಟುಗು ಬನ್ನಗ
ಯೊಯೊಡುಗೀ......ಬೇಶದ
ಕತೆ.....ಮುಗಿಂಡ್‌ದವು ಸಾರ್ನಗ
ಬಾನೊಡು ಕಲೆಪುನ
ಗಾಳಿದ ಗುಟ್ಟುಲು...
ಬರ್ಸದ ಬೀಜೊಲು
ಸೇಲೆಡ್...ಮೇಲೊಡು
ತೆಲಿಪುನ...ತೆಲಿಕೆಗ್
ನಲಿಪುನ....ನಲಿಕೆಗ್
ಕಬ್ಬಿನ ಕನೊಕುಲು
ಪಾಡುನ ಬೊಬ್ಬೆಗ್
ಬಾನದ ಬೆಡಗ್‌ನ್
ತೆಡಿಲ್‌ಂಡೆರ್ ಜನ
ಗಂಡ ಗಣೊಕುಲೆ
ತಟ್ಟೆಡ್ ದೀಯೆರ್
ಮಟ್ಟೆಲ್ ಒಡ್ಡೊಂದು
ಕಂಕನೆ....ಮರಂಕನೆ
ಬೂರೊಂದು ನಟೊಂಡೆರ್....
ಕಾರ್ತೆಲ್ ......ಯೆಂಕ್‌ಲೆ
ತಾರ್ಕನೆ....ಅವಡ್‌ಯಿಂದೆ..
ಈ .....ಗೊಬ್ಬುಲು ಬೊಬ್ಬೆಲು
ಕಾರ್ನಿಕದಪ್ಪೆ
ಕಾಪಾಡಪ್ಪೆ.....ಈ.......ಕಾಪಾಡ್

ದೈವೊದ ನಡೆ ನೆಲೆ

(ರಾಗ: ಪಾರ್ದನ; ಬೊಟ್ಟೆರೆ : ತೆಂಬೆರೆ)

✍ ಐರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ

ಕುಮಾರ ಪರ್ವತ ಏರೊಂಡೆ ದೈವ
ತುಲುನಾಡ ಬೂಮಿನ್ ತೂವೊಂಡೆ ದೈವ

ಬಂಗಾರ ಬಟ್ಟಲ್ ಸಿಂಗಾರ ತೊಟ್ಟಿಲ್
ಪೊರ್ಲುದ ತಿರ್ಲ್‌ದ ತುಲುನಾಡ್
ಉದ್ದೊಗು ಸುದೆಕ್‌ಲೆ ಪೆರ್ಜಿದ ಪರಿಕೆ
ಅಕ್ಕಸ ಮೀರಿನ ಕಾಡ್‌ದ ಪೊದಿಕೆ
ತರತರ ಬುಲೆಪಲ ಸಂಪತ್ತ ಕದಿಕೆ

ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ರಮ್ಯಾದ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ತಂಪಾದ್ ತೋಜಿಂಡ್ ದೈವೊಗ್ ತುಲುನಾಡ್
ಮನಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸ ತನುಕೊಂಜಿ ತಂಪು ಉದಿತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ದೈವೊಗು
ನೆಲೆಯಾಯೆರೆಡ್ಡೆ ತುಲುನಾಡ್ ಸಿರಿನಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಸ್ನೊಂಡೆ ದೈವಾಯೆ

ಗಟ್ಟನ್ ಜತ್ತೊಂಡೆ ಕುಕ್ಕೆಗ್ ಬತ್ತೊಂಡೆ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರ್ದ ಅನುವೊಂಜ ಕೇಂಡೊಂಡೆ
ಎಡ್ಡೆನೆ ಅನುವು ತಿಕ್ಕೆಂಡ್ ದೈವೊಗ್ ದಿಂಜಿದ್ ಮನಸ್‌ಡ್ ದುಂಬಾಯೆ
ನಡತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತೋಜುನ ಒಪ್ಪಾಯಿ ಜಾಗೆಡ್ ತಡೆವೊಂಡೆ
ತಡೆವೊಂದಿ ಜಾಗೆಡೆ ಜಾಗೆದ ಜನಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ ನಡವಳಿ ಪಡೆವೊಂಡೆ

ಏರುನಾ ಕೊಡಿಲಾ ಒಯಿಪುನ ಬಂಡಿದ ಮೆಚ್ಚಿನೇಮೊಲೆ ದೆತ್ತೊಂಡೆ
ಗಟ್ಟದ ಬರಿಡ್ದ್ ಕಡಲ್‌ದ ಕರೆಮುಟ್ಟ ಮಾಯೆದ ಮಯಿಮೆಡ್ ಮೆರೆವೊಂಡೆ
ತುಲುವೆರೆ ನಂಬಿಕೆಗಿಂಬಾಯಿ ದೈವಂದ್ ಪುರಪುಡು ದೈವ ಮೆರೆವೊಂಡೆ

ರಾಜ್ಯೊದ ಪರ್ತೇರೆ ಮಾಯದ ಅಪ್ಪೆ, ತಾಂಕಿನ ತಮ್ಮಲೆ ಪನ್ಪಾಯೆ
ಮಾಯೊದ ಪೇರ್, ಕಂಟೆಲ ಕರಿಮಣಿ, ಉಡಲ್‌ದ ತೆರಿಪು ಆವೊಂಡೆ
ಕಷ್ಟದ ತಲೆಪು, ದುಷ್ಟೊದ ಕಳೆಪು, ಇಷ್ಟೊದ ಆಳಿಪು ನಡಪಾಯೆ
ನಂಬಿನ ಜನೊಕುಲೆಗಿಂಬಾದ್ ಬೆರಿಸಾಯ, ನಂಬದಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಂಬಾದ್ ದೈವ ನಡತೊಂಡೆ

ಓಮೊಡು, ಸುತ್ತ್ಯೋಡು, ಅರದಾಲ, ಗಗ್ಗರ, ಸುತ್ತಿನ ತಿರಿಟೆಚ್ಚಿ ಬತ್ತೊಂಡೆ
ಇಲ್ಲದ, ಊರುದ, ರಾಜ್ಯೋದ, ಸೀಮೆದ, ತುಲುನಾಡ ನಂಬಿಕೆಗಿಂಬಾಯೆ
ನಂಬಿನ ರಾಜ್ಯೋದ ಪದಿನಾಜಿ ಕುಲೊತ್ತ ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆನೊಂಜಿಂದ್ ನಡಪಾಯೆ

ಸತ್ಯೊದ ಮಣ್ಣ್, ಸತ್ಯೊದ ಜನೊಕುಲು, ಸತ್ಯದ ದೈವಂದ್ ಪನ್ಪಾಯೆ
ರಾಜ್ಯೊಗ್ ಸತ್ಯೊದ ಮಾಯಾದ ಬೇಲ್ಯಾದ್, ಪೂತ ಜಿತ್ತಿಲಾದ್ ಕಾತೊಂಡೆ
ದೆನ್ನನ ದೆನಡೆನ್ನ ದೆನ್ನನ ದೆನ್ನಡೆನ್ನ ದೆನ್ನನ ದೆನಡೆನ್ನಾ

ಪೊನ್ನಕ್ಕ

✍ ಸಾ. ದಯಾ

ಊರುದ ನೆನೆಪಾನಗ ಪೊನ್ನಕ್ಕ
ಒರಾನೆ ಲಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುವಲ್ ಎನ್ನ ಕನ್ನೆದುರು
ಕಿಸಕ್ಕಂದ್ ತೆಲಿಪುವಲ್.

ಕತೆತ ಬೀಲೊನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋವಡ ಮಗಾ
ಬೀಲಲಾ ಜಿಡೆ ದೆರ್ಪುಂಡು ತೂಲಾ
ಅಬ್ಬ ಪನ್ತಿ ಪಾತೆರ ನೆನೆಪಾಪುಂಡು.
ಗುಮ್ಮೆ ಕಂಡದ ಒಡ್ಡು ಪೊರ್ತ್‌ದ್
ಜೋಕ್ಲೆಂಕುಲು ಲಾಂಬು ನಾಡೊಂದು ಪೋನಗ
ಎದುರುಡುಂಡು ಪುಂಚ;
ಬರಿಟ್ ಕುಲೊಂದಲ್ ಸಿರಿಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪಿ ಪೊನ್ನಕ್ಕ.
ಕೋಡೆ ತೂವಂದಿ ಪುಂಚ ಒಲ್ತ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಇನಿ ಇಡೆಗ್?

ಲಕ್ಕ್ ಪೊನ್ನಕ್ಕ ಉಚ್ಚು ತುಚ್ಚುಂಡು ತೂಲಾ
ದಿಟ್ಟಿ ದೆಪ್ಪಂದೆ ತೂಯ ಎಂಕ್ಲ
ಲಕ್ಕ್‌ಮಂತಿಯಲ್ ಕೈಕಂಜಿ ಮೇಪುನ ಪೊನ್ನಕ್ಕ
ಕೈಟ್‌ತ್ತಿ ಬಡುಟು ಬೇರೊಂದು ಬತ್ತಲ್,
ಗಿಡವೊಂದು ಬತ್ತಲ್, ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕೊಂದು ಬತ್ತಲ್;
ಪುನಿ ವಂಟೆಯಲ್, ಪೊನ್ನಕ್ಕ ಬೂರಿಯಲ್.

ಅಲ್ಲೊಟ್ಟುಗು ವಾಯೆ ಗೊಬ್ಬುವರ್
ನಿಕ್ಲುಲಾ ಮರ್ಲೆರಾ? ಮಾಮು ಪಂಡಿನೆಕ್ಕ್
ತೆಲ್ತಲ್, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಕೂಲ್ಯಯಲ್
ಬೆಂದ್‌ರ್ದ ಕೊಟ್ಯಗ್ ಸೇರಿ ಪೊನ್ನಕ್ಕ
ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಬೆಜಕ್ರೆ ದಿಂಜಾದ್ ತೂಪೊತ್ತಾಯಲ್
ಕನ್ಸ್ ನಿಲ್ಕೆ ಆ ತೂನ್ ತೂಯಲ್

ಮನದಾನಿ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಪಾಡೊಂದು
ಪೊನ್ನಕ್ಕ ಸವಾರಿಗ್ ಪಿದಾಡಿಯಲ್
ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬಿಯಲ್; ಚೆಂಡ್‌ನ್ ಪುಂಚೊಗು ದಕ್ಕಿಯಲ್,
ಕುಟ್ಟಿದೊನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬಿಯಲ್; ಕುಟ್ಟಿನ್ ಬಸೊಕು ದಕ್ಕಿಯಾಲ್.

ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೈತಲ್ ಕುಲ್ಲಾದ್
ಅಜ್ಜೆರ್ ಪನಂದಿ ಕತೆನ್ ಪಂಡಲ್ ಪೊನ್ನಕ್ಕ
ಅಬ್ಬ ಪನಂದಿ ಕತೆನ್ ಪಂಡಲ್.
ಅಲ್ನ ಮೋನೆಡ್ ಸಾರ ಬೊಲ್ಲಿಲೆ ಬೊಲ್ಪಿತ್ತ್ಂಡ್,
ಅಲ್ನ ಕನ್ಸ್‌ಡ್ ದೀಪಾವಲಿದ ಬಣ್ಣ ಇತ್ತ್ಂಡ್

ಊರುಗು ಬೊಲ್ಲ ಬನ್ನಗ
ಸಿಂಗಾರ ಆಪಿನ ಪೊಣ್ಣಕ್ಕ
ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಂದು
ಈ ಬೊಲ್ಲೊಗು ಒಯಿಲ್‌ಜ್ಜಿ;
ಆಂಡ ಇಂದೆತ್ತ ಎದುರುಡು ನರಮಾನ್ಯಗ್ ತಂಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್ದ್
ಕಣ್ಣೀರ್ ಜಪುಡ್ನಗ ಅಲ್ನ ಪಾತೆರ
ಅರ್ತ ಆವಂದೆ ವಾರ್ಜಿಕೊಗು
ಉಂತುದು ಉತ್ತರ ನಾಡೊಂದು ಪೋಯರೆ ಎಂಕ್ಲೆಗಾಯಿಜಿ

ಅಮಾಸೆಗ್ ತೆಲ್ತೊಂದು, ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಬುಲ್ತೊಂದು
ಗದ್ದವುಗು ಪಾಡಿನೆನ್ ತಿನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣಕ್ಕ
ಯಾನ್ಲಾ ಸಾಲೆಗ್ ಬರೊಡಾ ಪಂಡ್ದ್
ಮುಜಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತಿ ಪಾರೊಲುನ್ ದೇರೊಂದು ಬರಿಯೆರೆ ಬಲಿಪುವಲ್.

ಅಪ್ಪಿ ಕುಪ್ಪಿ ಸೋಡದ ಕುಪ್ಪಿ
ಪತ್ತೆರೆ ಪೋನಗ ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ ಕುಪ್ಪಿ
ಪನೊಂದು ಕುಂಟಲ್ ಪಂರ್ದ್ ನಾಡೊಂದು
ಲಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬಲಿಪುವಲ್.

ಮಂಜಲ್ ಪಕ್ಕಿಗ್ ಜರ ಬರ್ಪುಂಡು.
ಶಾಂತಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಪಿಲಿ ಕೊರೆಪುಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್
ರಾಗ ಕಟೊಂದು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಒಗಟಾಯಿನ ಪೊಣ್ಣಕ್ಕ
ಒಂಜಿ ದಿನ, ಎಲ್ಲೆ ಆಯಿತಾರ ನಂಕ್ ತೊಂಜಕ್ ಕಜಿಪು
ಪಂಡ್ದ್ ತೋಜಂಕ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋಯಿನಾಲ್
ತಾರಿಪಂರ್ದ್‌ಗ್ ಎಕ್ಕಲ್ಡ್ ಮುದೆಲ್ಡ್‌ತ್ತಿ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರಿಯಲ್.

ಎಂಕ್ಲೆಡ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಸ್ನೆಲ್‌ತ್ತ್ಂಡ್
ಬನೊತ್ತ ಬೆಜಕ್ರೆ ಬರ ಬರ ಪನ್ಪಿ ಮಾಯಕದ ಕತೆ,
ಆಯೆರೆದ ಕಟಪುನಿಟ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ನಲಿಪುನ ತೂಟಿ,
ಪೊಸ ಕಂಡೊಡು ಜುಟಿ ದೊಂಬುಗು ಮದ್ಮಾಲ್ ಬುಲಿಪುನ್-ಆಯಿತೊಟ್ಟುಗ್,
ಅಮಾಸೆದ ತೆಲಿಕೆ, ಪುಣ್ಣಮೆದ ಬುಲಿಪು
ಈ ಮರ್ತಿಗೆ ದಾಯೆಗ್? ಪನ್ಪಿ ಸಾರ ಪ್ರಸ್ನೆಲು...
ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಉತ್ತರೊಗು ಕಾತೊಂದೆ ಕುಲೊಂದ
ಗುಮ್ಮೆ ಕಂಡ, ಪುಂಚ, ನಾಗಬನ...
ಒಸರ್ಗೊರ ಬರೊಂದೇ ಉಂಡು ಮಲ್ಲ ಬೊಲ್ಲ
ಏರ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್‌ಗ್ ಸೇರುಂಡು ನೀರ್
ಸಾವುದ ಊರುಡು ದೋಲು ಕೇನೊಂದೆ ಉಂಡು
ಪ್ರಸ್ನೆಲೆಗ್ ಕುಡ ಪ್ರಸ್ನೆ ಪುಟೊಂದೆ ಉಂಡು;
ಬೆಂದ್‌ದ್ರೊಟ್ಟ್ಯಡ್ ತೂ ಪೊತೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ

ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ : ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ

✍ ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್. ಆರ್.

ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನತಿನಕುಲು: ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ,
ಗೊಲ್ಲಚ್ಚಿಲ್, ದೇರೆಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 006
ಅಚ್ಚಿ: 1994, ಬಿಲೆ: 27 ರುಪಾಯಿ

ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಇಂಬೆರೆನ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ 'ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ', ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಒಂಜಿ ಕುದುರುದ ಉಳಾಯಿ ನಡಪ್ಪುನ ಮಾಂತ ರೀತಿದ ಸಮಸ್ಯೆಲು, ಸಂಬಂಧೊಲು, ಬೇನೆಲೆನ್ ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ತೋಜ್ಪಾಯಿನ, ಎಲ್ಯವಾಂಡಲ ಮಸ್ತ್ ಮಹತ್ವೊವಾಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ. ಆ ಊರುದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸುರ್ಪ ಸ್ವಭಾವೊಲೆಗ್, ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಳಾಯಿ ಪಿದಾಯಿಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ರಂಗಿತೊಡ್, ಅಂಚನೆ ಬೊಂಬಾಯಿದೊಟ್ಟುಗ್ ಇಡೀ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಜನಕ್ಕುಲೆನ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಅತೇ ಕಾರವಾದ್ ಪಣ್ಪೆನವು ಈ ಕಾದಂಬರಿತ್ತ ಗುಣೊ.

ನೇವಿಡುಪ್ಪುನ ಶಂಕರೆ ಕುದುರುಗು ಬನ್ನಗ ಆಯನ ಪ್ರೀತಿದ ದೋಸ್ತಿ, ವಾಸು ಅಸೌಖ್ಯೊಡು ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ, ಘೂತಲೆಗ್, ನಾಗಗ್ ಆಯನ ಅಮ್ಮೆ ಐತೆ ಪಂಡಲಾ ಖಾಯಿಲೆ ಗುಣ ಆಪುಜ್ಜಿ. ವಾಸುನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಸೇರ್ಲಂಡಲಾ ವಾಸು ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಪೆ. ವಾಸುನ ಪ್ರೀತಿದ ಕುಸುಮ ತೈಯರೆ ಪೋಪಿನ, ಆಳೆನ್ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಕಾಮಾಟಿಪುರಕ್ಕ್ ಲೆತಪೋಪಿನ ಹುನ್ನಾರನ್ ಆಳ್ ತೆರಿದ್ ಈ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪ್‌ಬಳ್. ಆಳೆನ್ ಒರಿಪ್ಪಾದ್ ಕ್ರಮೇಣ ಆಳೆಮಿತ್ತ್ ಯೌವನ ಸಹಜವಾಯಿನ ಪ್ರೀತಿ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಆಳೆನ್ ಒರಿಪ್ಪಾವುನ ದೃಢವಾಯಿನ ಸಂಕಲ್ಪೊ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗನೇ ಆಳೆನ್ ಕಾಮಾಟಿಪುರಕ್ಕ್ ಲೆತ ಪೋಪಿನ ಫೀಲೆನ್ ನರುವಣ್ಣನ ದೋಸ್ತಿಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಪಿರೇರೆಲಾ, ಶಂಕರೆಲಾ ಕಡೆಕ್ಲಾ ಆಳೆನ್ ಲೆತಬರ್ಪೆ ಆವಂದೆ ಶಂಕರೆ ಬೊಕ್ಕ ಕುದುರುಡುದು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋಪಿನವು, ಪೋನಗ ಬಸುತ್ತಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಕಾಳುನಾಯಿ ಬರ್ಪಿನಲ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಪ್ರತಿಮೆ. ವುಂದು ಆಯಿತ್ತ ಎಲ್ಯ ಕತೆ. ವುಂದೆಟ್ ಶಂಕರನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಸಾವು, ಕುಸುಮನ ಅಪ್ಪೆ ಕಮಲಕ್ಕನ ಸಾವು, ಐತನ ಪರ್ಪಾಟ, ಕುದುರುದ ಕೋಳಿಕಟ್ಟ, ನರುವಣ್ಣನ ಗೊಬ್ಬು ಇಂಚ ಕುದುರುದ ಮಸ್ತ್ ವಿವರೊದ ಒಟ್ಟುಗು, ಸಾವು ಬರ್‌ಕ್ದ ವಿವರೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆ ಊರುದಕುಲೆಗ್ 'ಸಾವು' ಮಲ್ಲ ವಿಶೇಷೋ ಅತ್ತ್, ಬರ್‌ಕ್‌ಡ್ ನರುವಣ್ಣನಲೆಕ್ಕೆತಿನ, ಅರೆಮರ್ಲ್ ಗಣಪತಿನ ಲೆಕ್ಕಾವುಪ್ಪುನ ಜನಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಮೋಸೊದ ಜೀವನವಾದ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕೊರಂದೆ ಅಪ್ಪೆನ ಮಾಂತ 'ಸಹಜ' ಪಂಡ್‌ದ್

ತೂಪೆರ್. ವಾಸುನ ಸಾವುಗ್ ನಾಗನ ದೋಷ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣಿಪೆರ್. ಜನಪದೆರ್‌ನ ನಂಬಿಕೆಲ್ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ವುಂದು ಪಾಳತ್ತ್, ಆಂಡ ಬರ್ಪಿನ ಜನಾಂಗಗ್ ವುಂದು ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜಾನಕಿ ತೆರಿಪಾವೆರ್.

ಶಂಕರೆನ ಅಮ್ಮೆ, ವಾಸು ತೀರ್‌ನಗ ಊರುದಕುಲು ಭಾರೀ ಸಹಜ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂಪೆರ್. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ್ ಸಾವುನು ಎದ್ರೊನುವೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕೆ ಅಕುಲು 'ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು ಎರವಿನ ಸಂಸಾರ' ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಸರ ಪದ ಪಣ್ಪೆರ್.

ಕುಸುಮನ್ ಕಾಮಾಟಿಪುರೊಕ್ಕು ಎಂಚಾಂಡಲ ಲೆತ ಪೋಪಿನ ನರುವಣ್ಣನ ಚಿಂತನೆಲು, ಕೆಲಸೊಲು ಈ ಎಲ್ಯ ಕುದುರುಡು ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮದ ನಿಲೆ ಉಪ್ಪುನ ಈ ಊರುಡು ನಡಪ್ಪುಂಡು ಪಂಡ ಒಂಜಿ ವರ್ಗ ತನ್ನೊ ಅರ್ಥಿಕವಾಯಿನ ಬಯಕೆಗಾತ್ರ ಒವ್ವೇ ನಿರ್ಧಾರೊಗ್ ಪಿರ ತೂಪುಜ್ಜಿ ಪಣ್ಪಿನ ಚಿಂತನೆ ಶಿಕ್ಷಣದಾಂತಿನ ಈ ಊರುಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡೊಂದೆ, ಪಿರೇರೆ ಕಾಮಾಟಿಪುರಟ್ಟೆ ಸುಂದರಿಯಂಚಿತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ತೂವ್ ಅಕ್‌ಲೆನ ದುಸ್ಥಿತಿನ್ ಪಣ್ಣಗ, ಆ ಪಾತೆರೊಲು ಬರೀ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ದೀಯಿನ ಗೌರವ, ಅಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ನಡಪ್ಪುನ ಶೋಷಣೆ, ಜಾತಿಕಟ್ಟ್, ಬಡಪತ್ತ್ ಇಂಚನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತ್ ಚರ್ಚೆ, ಮಾತ್ರವತ್ತ್‌ಂದೆ ಓದುನಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಅಗೋಚರವಾದ್, ವುಂದೆಕ್ ಮಾತ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಯಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಅಗತ್ಯ ಪಣ್ಪುನೆನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಪಣ್ಪುಂಡು.

ಕಾದಂಬರಿಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಶಂಕರೆ. ಪೊಣ್ಣು, ಸಂಸಾರೋ, ಸಮಾಜ ಮೌಲ್ಯ, ನಡತೆ ವುಂದೆಕ್ ಮಾಂತ ಚುರುಕಾದ್ ಗಮನ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡೇ, ಕುಸುಮನ ಮಿತ್ತ್ ದೈಹಿಕವಾಯಿನ ಪ್ರೀತಿ ತೋಜ್‌ಪ್ಪಾವೆ. ವುಂದೆಡ್ಡ್ ಕುಸುಮನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪಂಡ ಕಮಲಕ್ಕಗ್ ತರೆ ಬೆಜ್ಜಿದ್, ಪರ್‌ದ್ ಬೂರುದಿಪ್ಪುನಗ ಶಂಕರೆ ತೂಪುಜ್ಜೆ. ಇತ್ತೆದ ಜವನೆರ್‌ನ ಮನಸ್ ಪಂಡ ಉಂದುವೇ. ಅಕುಲೆಗ್ ತಂಕ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನಕುಲೆನ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಆಯಿಡ್ದ್ ಅಂಚಿ ಪೋವೆರೆ ಅಕಲೆನ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಆದುಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಪಿರೇರೆ, ಶಂಕರೆ ಇಂಚ ಜವ್ವನೆರ್ ಮಾಂತ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ್ ವಿರೋಧ ಮಲ್ತ್‌ಡಲ, ಆ ವಿರೋಧ ಖಾರವಾದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿ ಕೇವಲ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡ್. ಜೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೇ ಆರೆನ ನಿಜವಾಯಿನ ಒತ್ತು ಆಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಈ ರೀತಿದ ಮಿತಿಡ್ದ್ ಆದ್ ಜೋರು ಸೊರಗಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.

ಸಮಾಜೊದ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಏತೇತ್ ಮೋಸ ನಡಪ್ಪುಂಡು ಪಣ್ಪುನೆಕ್, ಭೂತಕೋಲದುಲಾಯಿ ನಡಪ್ಪುನ ಮೋಸಗಾರಿಕೆ ಅರೆಮರ್ಲೆ ಗಣಪಗ್ ವಾರೊಡು ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಮೈತಮಿತ್ತ ದರ್ಸನ ಬರ್ಪಿನ ವಿಚಾರೋ, ಆಯೆ ಅಮ್ಮೋರೆನ ನುಡಿ ಪಣ್ಪಿನ ವಿಚಾರೊನ್ ಸಂಶಯೊಡೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿ ತೂಪೆರ್. ಪಂಡ ಅಯಿನ್ ಮಾಂತ ಮೀರ್‌ದ್ ಬದುಕೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಅಂಶ ವುಂದೆಟ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬಂಜಿದ ಬಡವು, ಧರ್ಮೊ - ಅಧರ್ಮೊ, ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ಲಾಭೊ-ನಷ್ಟೊ ವುಂದೆನ್ ಮಾಂತ ಕುದುರುದ ಜನಕ್ಕುಲು ಸಮಾನವಾದ್ ತೂಪೆರ್. ಕಮಲಕ್ಕೆ ತೈದಿನ ಮನದಾನಿ ಜೊಕ್ಕೆ ಬನ್ನಗ ಜನಕ್ಕುಲು ಆಳೆ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವೊಡು

ತೂಪೆರ್. ಆಂಡ ಆಳ್ ತೈದಿನ ಗರೋಡಿದ ಕಿರೆನ್ ಬೇಕ ಸುದ್ಧ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಇಡೀ ಊರುದ ಉಳಯಿ-ಪಿದಯಿನ್ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ್ ತೆರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕಾದಂಬರಿವುಂದು.

ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಪುಡೆತ್ತ ಭಾಸೆಡ್, ಅಲ್ಪದ ಜನಾಂಗೀಯ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತುಳು ಭಾಸೆ ಆತ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಬಳಕೆ ಆತ್ಂಡ್. ತುಳು ಭಾಸೆದ ಜೀವಂತಿಕೆ ಪಂಡ ಮಸ್ತ್ ಗಾದೆಲೆನ್ ಬಳಸಾವುನ. "ಅಗರ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಹಾಳ್, ಪುಗರ್ದೆ ಬಳತಿನ ಜೋಕುಲು ಹಾಳ್" ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಗಾದೆಲೆನ್ ಬಳಸಾದ್ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಅನನ್ಯತೆನ್ ಸಹಜವಾದ್ ತೆರಿಪ್ಪಾದೆರ್.

ಇಂಚ ಮಾಂತ ವಿಚಾರೊಡುಲಾ ತುಳ್ ಬದ್‌ಕ್, ಚಿಂತನೆ, ಈ ಬದ್‌ಕ್ ಸಮಸ್ಯೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಗ್‌ಲಾ, ಈ ಕರಾವಳಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುನ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಂಬಂಧೊ, ಅಯಿಡ್ದ್‌ದಾದ್ ಮುಲ್ಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೈಲಿಗ್ ಭಿನ್ನವಾದ್, ತುಳುಟ್ಟೇ ಒಂಜಿ ಪೊಸಬರವಣಿಗೆದ ತಾದಿನ್ ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಡೀ ಸಮಾಜದೊ ಬಗ್ಗೆ ಆರೆನ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಯಿನ, ಬದಲಾವಣೆತ್ತ ಯೋಚನೆ ಆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನವು ಈ ರೂಪಡ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ವುಂದು ಮಾಂತ ದೃಷ್ಟಿಡ್‌ಲಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ. ಓದೋಡಾಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ.

ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು

✍ ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್ : ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ

ಜೋಳ್ಪುಗು ಕನತಿನಕುಲು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಚ್ಚಿ : 1996. ಪುಟ : 154. ಬಿಲೆ : 28 ರುಪಾಯಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಜೋಳ್ಪುಗು ಕನತಿನ ಬೂಕು 'ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು' ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಾಧನೆದ ಜತೆಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸಾಧ್ಯತೆದ ಪೊಲಬುನ್ಲಾ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಕರಿನ ಪತ್ತಿರ್ವೊ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಪಸರೊ ಮಲ್ತಿನ ಸಾರೊಡ್ದೆಚ್ಚದ ತುಳು ಕತೆಕುಲೆಡ್ದ್ ಪೆಜಿದೆತ್ತಿನ 20 ಕತೆಕುಲೆನ ಕೋಪೆ ಈ ಬೂಕು. ಈ ಬೂಕುಡು ಸೇರಿಗೆ ಆಯಿನ ಕತೆಕುಲು ಪೂರಾ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆಕುಲುಂದೇ ಪನ್ಯರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕತೆಗಾರೆರ್ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಯಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯದ ಮಿತಿನ್ ದೀವೊಂದೇ ಕತೆಕಟ್ಟರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿಲೆಕೊ ತೋಜುಂಡು. ಅಕುಲೆನ ಅನುಭವೊದ ಮಿತಿಟೇ ವಿಷಯೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಲಾ ಆವೊಂದು ಪೋತುಂಡ್. ಮೂಲು ಮಾತಲಾ ಎಡ್ಡೆಂದಿನಂದೇ

ಪನ್ಯರೆಗಾಯಿಜಂಡಲಾ ಜಳ್ಳ್‌ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ವೈವಿಧ್ಯತೆನ್ ತೋಜಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಂಚಾದೆ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ರಾಗೊ ತತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್‌ದ ಉಳಬೇನೆಲು, ಆವೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಿರುಕುಲು, ಸಮಾಜದೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವೆನ್ ತೋಜವುನ ರೀತಿಲೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತೆರೆಗ್ ತೆರಿಪವುನೆಡ್ ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್ ಗೆಂದ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕತೆಗಾರೆರೆಡ್ಡ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಬರೆವರೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಕುಲೆನ ಕತೆಲಾ ಮೂಲು ಸೇರ್ದ್ದ್‌ಂಡ್. ಏಳ್ ಜನ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯೆರೆನ ಕತೆಕ್ಕುಲೆಗ್ಲಾ ಈ ಬೂಕುಡು ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್.

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರೀತಿ ನೀತಿದಂಚನೆ ತುಳು ಕೂಡ ಬಾರಿ ಬರಸ್‌ಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನೆಡ್ಡಾವರ ಮುಲ್ಪದ ಕತೆಗಾರೆರ್ ಸಮಕಾಲೊಡು ತೂಯಿನ, ಅನುಭವ ಪಡೆಯಿನ ವಿಚಾರ ಸರಮಾಲೆ ಆಯಾ ಕಾಲೊದ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಅರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ ಒರಿಪದ್‌ಂಡ್. ಸಮಾಜೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತಟ್ಟ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಾಯೊದ ಕತೆಗಾರೆರೆನ ಕಾಣೆಗೆಡ್ಡಾವರ ನಿಜವಾದ್ ಮುಲ್ಪ ತುಳು ಸಮೃದ್ಧಿ ಆತ್‌ಂಡ್, ಉಂಮ ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆದ ಕರಾಜನೊಲಾ ಆಂದ್. ಮೂಲು ಬತ್ತಿನ ಸಾಂಚ ಕತೆಕ್ಕುಲು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮದಕೊಗು ಪೊಸನೀರ್ ಒಡ್ಡದೊ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಷರೊಡ್ಡು ವಂಚನೆ ಪಡೆಯಿನ ತುಳುವೆರೆನ್ ಪುಂಟುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸುಪ್ರೊಲು, ಗ್ರಾಮಜೀವನೊದ ಸೂತ್ರೊ ಬದ್ಮರೆಗಾದ್ ಲಡಾಯಿ, ಕುಟುಂಬೊ ಸಂಬಂಧೊಡು ಬರ್ಪಿ ಘಟನೆಲು, ಪೊಣ್ಣು ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಪುಂಟುದು ಪುಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿ, ಹಳ್ಳಿ ರಾಜಕೀಯೊದ ದೊಂಬಿ, ಅಮಲ್‌ದ ಪರಾಕ್ರಮೊ ಅಂಕ-ಅಯನ, ಉದ್ಯಮೊ, ಸ್ವಂತಿಕೆಡೆ ಬದ್ಮನ ಬಗೆ, ಸಮಾಜೊದ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಪಡೆಪುನ ಬೇನೆ ಮೋಕೆ ಇನೆಮೋಕೆ ಬರಾಯಿನ ಚಿತ್ತಾರೊಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕತೆಕ್ಕುಲೆಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಪಾರ್ದನೊ, ಗಾದೆ, ಅಜ್ಜಿಕತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಮುರೆಸದ್ ಕೆಲವು ಕತೆಕ್ಕುಲೆಡ್ ಜಾನಪದೊತ ಸತ್ವಬಿತ್ತರೊ ಆಂಡ ಕುಡ ಕೆಲವು ಕತೆಕ್ಕುಲು ಸೀದಾ ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತರ್ಜುಮೆ ಆಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಕನ್ನಡೊದ ನವ್ಯ ತಂತ್ರೊಲಾ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪೆಂದಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಸ್ವಗತ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನಲಾ ಉಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಿರ್ದೊಲೆ ಪಡೆಯಿನ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್, ಮಂದಾರದಾರ್ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಕತೆ ಪನ್ತಿಜೆರಾ ದಾನ್ನೊ, ಅಕುಲೆನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಮೂಲು ಸೇರ್ದುವೊಂದಾಂಡ ಭಾಷಾ ಚಮತ್ಕಾರ, ಭಾಷಾ ಸಂಪೊತ್ತುಗು ಒಂಜೊಂಜಿ ಉದಾರ್ನೆಲಾತುವೊ.

ಮಾಧ್ಯಮೊದ ಸಮಯೊ, ನಿಯಮೊಲೆನ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್ ಕೆಲವು ಕತಾಧಾರೆಗ್ ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಕೆಲವೆಡೆಟ್ ಕನ್ನಡೊದ ಅತಿದಿಂಜ ಶಬ್ದ ಬಳಕೆ ತುಳು ಉಳವೇದನೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಬತ್ತಿಲೆಕಾತ್‌ಂಡ್. ತುಳುತ ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವೈವಿಧ್ಯತೆಲೆನ್ಲಾ ಮೂಲು ತೂಯರೆಗಾಪುಂಡ್.

ತುಳುವೆರ್ ಅಕುಲೆನ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಗೆ, ಬೇನೆ ಬೆಂಗೆ ಮೋಕೆ ಇನೆಮೋಕೆ, ಕೋಪೊ ತಾಪೊಲೆನ್ ಅಕುಲೆನ ಭಾಷೆಡೇ ಪಂಡೊಂದು ಪೋಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಅವು ಉಡಲ್‌ಗ್ ತಟ್ಟರೆಗ್

ಸಾಧ್ಯ ಆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅನುಭವೊದ ಕಟು ಸತ್ಯೊಲು ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಪು ತೂತೊ. ಶೈಲಿ, ತಂತ್ರ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಡ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಳೆಗ್ ಕನ್ನಡೊದ ಕತೆಕ್ಕುಲೇ ಇನೆ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಕಾಲಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಲು ಕನ್ನಡೊದ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬಿಂಬೊದಲೆಕನೇ ತೋಜುಂಡು. ಬುಡುಗಡೆದ ಸ್ವಪ್ನೊ ತೂಪಿನ ಚಳವಳಿ, ಜಾತಿ ವರ್ಗದ ಅಸಮಾನತೆಲೆನ್ ತೊರ್ತುಮ ಅಲ್ಪ ಸಮಾನತೆದ ತೆಗ್‌ಲೆ ತೂಪಿನ ವಸ್ತ್ ಸತ್ಯೊಲಾ ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲೆಡುಂಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

ಬೆಂಗಳೂರುಡು ತುಳು ವಿಚಾರಕೂಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕೂಟ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಗಾಂಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭವನೊಡು ಕರಿ ಸಪ್ಟಂಬರೊಡು ತುಳು ವಿಚಾರಕೂಟೋ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ವಿಚಾರಕೂಟೊನು ಉದಿಪನೊ ಮಲ್ತಿನ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ "ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬಾಸೆ. ಕನ್ನಡೊಡ್ವಲಾ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ ತುಳುಕ್ಕುಂಡು. ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಂಡ ಇಂಜಿಪೊ ತುಳುಟು ಬಾರಿ ಬೆನ್ನಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾವ್ ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟೊಡು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಚನೆ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯೊಲೆಡ್ ಬಾಕಿ ಬಾಸೆಮೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳುಕುಲಾ ಮರ್ಯಾದಿ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ ಆವೊಡು ಪಂಡೆರ್" ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಬುಳೆಪವೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊಡು ನಮ ಮುಂಬಾವೊಡು. ಈ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಉದಿಪನೊ ಆಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಬಾಕಿ ಬಾಸೆದಕುಲುಲಾ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರೊಡುಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್.

ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ದ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟೆರ್ ಬರೆಯಿನ "ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು" ಪನ್ಪಿ ತುಳುಕತೆಕುಲೆನ ಕೋಪೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಕಿಶೋರ್ ಬೂಕದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತಿ, ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ "ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್" ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ನುಡಿಕಟ್ಟ್ ಒಪ್ಪಿಸಯೆರ್. ತುಳುಬೊಳ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕೆ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್ ತುಳು ಪತ್ರಿಕಾರಂಗದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂಡೆರ್.

ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಮೊಯಿದ್ದೀನೆರೆಗ್ ಸಮ್ಮಾನೊ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಡಾ. ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಡ್ಡೆಪು

ಬಯಕ್ದ್ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅರೆಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಚೌಟೆರ್ ಪಾತೆರಕತೆ ನಡಪಾಯೆರ್.

ಸುರುಟು ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ಸರ್ವಶ್ರೀ ಜಯರಾಮ ಸೂಡ, ಡಾ. ಚಂದ್ರಸೇಖರ ಬಲ್ಲಾಳ್, ಸುರೇಶ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಿನ್ನೆರ್ನ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ಕರ್ಕೇರಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಯಕ್ಷಕಲಾರಂಜನಿ ಮುಕುಲೆಡ್ದ್ ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ ಪನ್ಪಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಸಭೆ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟ ಕೂಟ ನೋಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುಕೂಟ ಕುಡಲದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನವಂಬರ್ 4, 5 ದಾನಿ ಕುಡಲ, ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೋಡಿದ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಸಭಾಭವನೊಡು ರಡ್ಡ್ ದಿನತ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟ ಕೂಟ ನೋಟ' ಕೂಟ ನಡತ್ಂಡ್.

ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಕಮ್ಮಟೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುಟು ಸುರುಟು ಬತ್ತಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಕುಂಡಾವು ಮೇಳ ಗೋಬ್ಬುದ್ ಒಂಜಿ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಅನುಭವ ಪಂಡೆರ್ ಕೂಟದ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆದ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ಆಡ್ಯಾರ್ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ತುಳುವೆರ್ ತನುಕುಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಪುಟ್ಟಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾಯಿ ತುಳು ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಕ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗು ತುಳು ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ್ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟಪೊನೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್.

ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಈ ವರ್ಷ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಮೆರೆನ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ್ ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಸುರುಟು ಶ್ರೀ ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪದ ಪಂಡ್ದ್ ಸುಗಿತೊಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸುರುತ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಿಮಂತೂರು ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸುರುತ ಪಜ್ಜೆ, ಶ್ರೀ ಕುಬಣೂರು ಶ್ರೀಧರ್ ರಾವ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಇಂಚಿಪದ ಪ್ರಸಂಗೊಳು ಈ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೂಟ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ರಡ್ಡನೆ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ ತಿರ್ಲ್ ಒರು, ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಷಿ, ರಂಗ ತಲೊಕು ಒಂಬುಲೆಕ್ಕ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಳು ಈ ವಿಚಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಾಯೆರ್. ಶ್ರೀ ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳ ಕುಮಾರ್ ಕೂಟ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಮ್ಮಟದ ಅಂಗವಾದ್ ಸುರುತ ದಿನ ಬಯ್ಯಡ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಆಟ ನಡತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ ಅಮ್ಮಣ್ಣಾಯ (ಭಾಗವತೆರ್), ಮಾಂಬಾಡಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್ (ಮದ್ದಳೆ) ಕೋಳ್ಯೂರು ಭಾಸ್ಕರ (ಚೆಂಡೆ), ಉಮೇಶ್ ರೈ (ಶ್ರುತಿ) - ಒಮ್ಮೆಗೋಡು ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಪೆರುಮಾಳ ಬಲ್ಲಾಳ), ಕೆ. ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ (ಕೋಟಿ), ಬಾಯಾರು ರಮೇಶ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚೆನ್ನಯ), ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ (ರಾಮ ಜೋಯಿಸ ಬೊಕ್ಕ ಪಯ್ಯ ಬೈದ್ಯ), ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ (ಕಿನ್ನಿದಾರು), ಸರಪಾಡಿ ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳ), ಶಿವರಾಮ ಜೋಗಿ (ಚಂದುಗಿಡಿ), ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ (ದೇವಣ್ಣ ಬಲ್ಲಾಳ), ಎಸ್. ಜಲಂಧರ ರೈ (ಮಂಜು ಪೆರ್ಗಡೆ), ಬಜಾಲ್ ಜನಾರ್ದನ (ಎರಡನೆಯ ಪೆರುಮಾಳ ಬಲ್ಲಾಳ) ಪಾತ್ರವರ್ಗೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಮನದಾನಿದ ಮೂಜನೆದ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧ ಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಶೆಟ್ಟಿ 'ತುಳು ಆಟೊಡು ರಂಗ್ ದುತ್ತೈತೊ', ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಪೊಸ ಒರುಸು ಎಂಚ ಕನಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯಯದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ತಾರಾನಾಥ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಕೂಟ ಸುದಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

'ತುಳು ಆಟದ ವೇಷಲೆಗೊಂಜಿ ನಿಗಂಟ್' ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಕೂಟ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ನಡತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಕಲ್ಮಡ್ಕ ಮಹಾಬಲ ಭಟ್ಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಜ್ಪೆ ರಾಘವದಾಸ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ವೇಷೊಲೆ ಕಿರೀಟ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್ದಾಯಿ ಅಲಂಕಾರೊಲೆ ಮಾದರಿಲೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸ ನಡತ್ಂಡ್. ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ಭಾಗವತೆರ್ ಶ್ರೀ ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರೆ ಮುಂದಾಳುತನೊಟ್ಟು ಕೆಲವು ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಡ್ದ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿ ಭಾಗೊಲೆನ್ ಪೊಸ ಕಲ್ಪನೆದ ವೇಷಗಾರಿಕೆಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್ ತೊಜಿಪಾಂಡ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಕರಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕೆ ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಬಂಗೇರ ಆರೆನ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್ತಿ ಸಮರೋಪ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ರ್ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಎ. ವಿಶ್ವನಾಥೆರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪೆರ್ಮೆದ ಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಸರಕಾರದ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರೆನಲಾ ಸಾಯಸಕಾಯ ತಿಕ್ಕೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್. ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ತುಳು ಭಾವಗೀತ ಗಾಯನ ಕಮ್ಮಟ

ಪದಪನ್ಪಿ ಉಮೇದ್‌ದ ಜವನ್ಯೆರೆಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಡುಪಿದ ಪರ್ಕಳದ ಪರೀಕ ಅರಮನೆದ ಮುಂದಿಲ್ಡ್ ನವಂಬರ 16 ಬೊಕ್ಕ 17ತಾನಿ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊತ ತುಳು ಭಾವಗೀತ ಗಾಯನ ಕಮ್ಮಟ ನಡಪಂಡ್.

ಈ ಕಮ್ಮಟೊದ ಉದಿಪನೊ ಮಲ್ತಿನ ಪರೀಕ ಅರಮನೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಮ್ಮಟೊಗು ಸ್ಥಾನೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಾದ್ ಕೊರಿನ ಶ್ರೀ ಪಿ. ನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ವಿಶೇಷತೆಲೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಪುಣೆಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಉದಿಪನ ಸಭೆತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸಾಯಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ತುಳುಟ್ಟು ಇತ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಭಾವಗೀತೆಲೆನ ಗುರ್ತು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶದ ಈ ಕಮ್ಮಟೊಡ್ದು ಜವನ್ಯೆರ್ ಆಯಿನಾತ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟಾವೊನೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಈ ಕೂಟದ ಮಲ್ಲ ಭಿನ್ನೆರಾದ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಮದಿಪು' ರಡ್ಡನೇ ಸಂಚಿಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಲ್ಪ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಶ್ಯಾಮರಾಯಾಚಾರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಔಚಿತ್ಯೊನು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಸದಸ್ಯೆ ಸಂಚಾಲಕೆ ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಕುಮಾರಿ ಸುಮಾ ತುಳುವಪ್ಪೆನ್ ಸುಗಿತೊಂಡಲ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ಈ ಕಮ್ಮಟೊಡು 38 ಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಲು, ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕವಿಕುಲೆ ಸೇರಿಗೆದ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಕದ್ರಿ ಆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಶ್ರೀ ಪುಷ್ಕಳ್ ಕುಮಾರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಉಪ್ಪನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾ, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕೆದಿಲಾಯ ಮೊಕುಲೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ರಡ್ಡ್ ದಿನತ ತುಳು ಭಾವಗೀತ ಗಾಯನದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯೆರ್.

ತುಳು ಪೊಂಜೆವೆಂಕುಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾರಂಭ

'ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಇನಿ ಪರಭಾಷೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಮರ್ಲಾದ್ ತನ್ನುಲೆ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತಪ್ಪು ಸಾದಿಗ್ ಕೊನೊವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಜ್ಜಿ, ಪುಲ್ಯಲ್ಲೆ ನಡುಟು ಭಾಷೆದ ಕೊರತೆಡ್ದಾದ್ ಸಮ್ಮಂದ ದೂರ ಆವೊಂದುಂಡುಂದು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾವತಿ ವಿ. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸೌಜನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಉರ್ವದಕುಲು ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಕಜೆಕಾರು ಗ್ರಾಮದ ಪಾಂಡವರೆ ಕಲ್ಲು ಊರುಡು ನಡಪಾಯಿ ತುಳು ಪೊಂಜೊವೆಂಕುಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾರಂಭೊದ ಉದಿಪನ ಕೂಟೊಡು ಆರ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್.

ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕೆರ್ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತ ಬಂಗೇರೆರ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಇನಿ ನಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಊರುಲೆಡ್ ಮಾತ್ರೆ ತೂವೊಂದುಲ್ಲ, ಪೇಂಟೆ ಪಟ್ಟಣೊಲೆಡ್ ಅವು ನಾಶ ಆವೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಒರಿಪು ಬೇಲೆ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆಡ್ದ್ ಆವೊಡು ಪಂಡೆರ್, ಮಹಿಳೆ ಜೊಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆದ ಜಿಲ್ಲಾ ನಿರೂಪಣಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಬೇಕಲ್, ಮಾಜಿ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಲಿಂಗಪ್ಪೆರ್ ಈ ಕೂಟೊಡು ಇತ್ತೆರ್. ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ಆಚಾರ್ಯ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ಎಲ್. ಭಟ್, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎ. ರೋಹಿಣಿ ಕೂಟ ಸುಧಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

'ಮಹಿಳೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಜಾನಪದ' ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರಗೊಷ್ಠಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಆರೆನ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯೆರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ನಾರಾಯಣ ಮಾಸ್ತರ್ ಉಜಿರೆ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಕಜೆಕಾರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಡೀಕಯ್ಯ ಬಂಗೇರೆರ್ ಮುಗಿತಲ ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂಡೆರ್. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಸತೀಶ್ಚಂದ್ರೆರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಇನಾಮು ಪಟ್ಯೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಎಸ್. ಸಭೆ ಸುಧಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕಾಸರಗೋಡುಡು : ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಕಾಸರಗೋಡುದ ತುಳುಕೂಟ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂದೆತ್ತ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಭಾಷಾಬಾಂಧವ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ, ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ, ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭ ನಡತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನತ್ತ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊನು ಅಖಿಲಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಶ್ರೀ ಅಡ್ಯಾರು ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಮ್ಮೇಳನೊಲೆಡ್ಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆವೊಡುಂದು ಆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ಖಂಡಿಗೆ ಖ್ಯಾಮ ಭಟ್ಸ್ರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಪಾತೆರೊಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರಿನಕುಲೇ ಕಾಸರಗೋಡು ದಕುಲು. 12ನೇ ಶತಮಾನೊಗು ಸೇರಿನ ತುಳುತ್ತ ಸುರುತ್ತ ಶಾಸನ ಅನಂತ ಪುರತ್ತವುಂದು ಪಂಡೆರ್. ತುಳುಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಶ್ರೀ ಅಡೂರು ಉಮೇಶ್ ನಾಯಕ್ ಸಭೆನೆದುಕೊಂಡೆರ್. ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಶ್ಯಾನ್‌ಭಾಗ್ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾಯಿ ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್ತಿ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಕಾಸರಗೋಡು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆ ಪಿ. ಎನ್. ಮೂಡಿತ್ತಾಯೆರ್ 'ತುಳು-ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಲೆ ಬಾಂಧವ್ಯ' ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಡುಲಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಬದಿಯಡ್ಕ ಆರ್ ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ ವಿಚಾರೊಡುಲಾ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲ ನ್ಯಾಕ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಶೇಣಿ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ನಡತ್ತಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ, ಟಿ. ಆರ್. ಕೆ. ಭಟ್, ಟಿ. ಎಸ್. ಖಂಡಿಗೆ, ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉಳಿಯತ್ತಡ್ಕ, ರಾಂ ಎಲ್ಲಂಗಳ, ಕು. ಪ್ರಸನ್ನ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹೇಶ್ವರಿ ಯು., ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ, ವಿದ್ಯಾಧರ ಪೆರುಂಬಳೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕವಿಕುಲು ಕವಿತೆ ಓದ್ಯೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ಯೆರ್.

ಬಯ್ಯದ ಕೂಟೊಡು ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ ಆರೆನ ಕೊಂಬುವಾದ್ಯ ಬೂಕುನು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್ ಬೂಕುದ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಉದಯ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್. ಎ. ಸಭೆ ಸುಧಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಖ್ಯಾತ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆ ನೆಟ್ಟಣಿಗೆ ಮಾಣಿಕೊ ಬೊಕ್ಕ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಕುಂಟಕೋಪಾಲ ಮೊಕುಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪಿ. ಕುಣಿಕುಳ್ಳಾಯೆರ್ ಸನ್ಮಾನಿತೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಮುಗಿತಲ ಸಭೆ ನಡತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಯು. ಪಿ. ಕುಣಿಕುಳ್ಳಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಕೇರಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ. ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಕಾಸರಗೋಡು ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್

ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ತುಳುಭಾಷೆದ ಬುಳೆಪುಗ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕೈಕೊರೊಡುಂದು ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ಅಡೂರು ಉಮೇಶ ನ್ಯಾಕ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀನಾಥ ಎ. ಸಭೆ ಸುಧಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಅಟಿಕಳೆಂಜ ಬೊಕ್ಕ ಮಾದಿರ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕು. ಶೈಲಜಾ ಎ., ಕು. ವಿದ್ಯಾ ಸರಸ್ವತಿ ಜಿ.ಕೆ., ಟಿ. ಮಾಧವ, ಬೇಬಿ ರೇಖಾ, ಬಾಬು ಎ. ಮೊಕುಲು ಭಾವಗೀತೆ ಪದಪಂಡೆರ್.

ತುಳು ಸುದ್ದಿ

1. ತುಳು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಉಪನ್ಯಾಸ

ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಸಂಗತಿಲು ನಿಜ ಪಂಡ್ದ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಯಿಟ್ ಅಲೌಕಿಕ ಪಾತ್ರೊಲೇ ಎಚ್ಚಿಗೆ. ಈ ಪಾತ್ರೊಲು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಆರಾಧನೆಗ್ ತಿಕ್ಕುವ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನ ನಂಕ್ ಕೊರ್ಪಿ ಸಂದೇಶ ಮುಖ್ಯವಾಪುಂಡು. ಇಂಚಂದ್ ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕಾಸರಗೋಡು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿದ ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರೊಡು 'ತುಳು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು' ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ಆರ್ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್ ಡಾ. ಪಿ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪದ್ಮನಾಭೆರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

2. ಸಮೃದ್ಧ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಯಾದ್ ಬರೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರೆ ಮದಿಪು

ತುಳುಟು ಜನಪದ ಸಂಗೀತ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಚಿತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮೊಡು ಮೂಡಿಸಾಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಪೊಡುಂದು ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ನುಡಿ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಫಿಲಂಸ್ ಸಂಸ್ಥೆದ 'ಬೊಗ್ಲಾಸೆ' ಕೊಂಕಣಿ ಚಿತ್ರದ ಉದಿಪನ ಕೂಟದ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆಡ್ ಆರ್ ಈ ನುಡಿ ಕೊರ್ಯೆರ್.

3. ಭರತನ ಮೋಕೆ-ಮಾಯೆದ ಸೂರ್ಪನಖಿ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ

ಶ್ರೀ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ತುಳುಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ ಕೃತಿ 'ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಯೆದ ಸೂರ್ಪನಖಿ' ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೂಕುನು ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರೆ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆಡ್ ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ದೇವಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಪರ್ಕಳ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಈ ಬೂಕುದ ಬುಡುಗಡೆ ಒಡಿಪುದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ

ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಕಾಶನದ ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕೆ ಶ್ರೀ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಬೂಕುದ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಪ್ರೊ. ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ತುಳು ವಿಚಾರಕೂಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ತುಳುಕೂಟ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾಂಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭವನದಲ್ಲಿ ತುಳು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ "ತುಳು ಒಂದು ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಚರಿತ್ರೆ ತುಳಿವಿಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂದು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃಷಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತುಳುವಿಗೂ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು. ತುಳುನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಂದಾಗಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಇತರರೂ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಹೆಸರಾಂತ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಚೌಟರು ಬರೆದ 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬಿಡುಗೊಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಕಿಶೋರ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ'ದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳು ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಮೊಯಿದ್ದೀನರನ್ನೂ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಡಾ. ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಜಯರಾಮ ಸೂಡ, ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬಲ್ಲಾಳ್, ಶ್ರೀ ಸುರೇಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ಕರ್ಕೇರಾ ವಂದಿಸಿದರು. ಯಕ್ಷಕಲಾರಂಜನಿ ಇವರಿಂದ ದೇವು ಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್ ಹೆಗ್ಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟ ಕೂಟ ನೋಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ತುಳುಕೂಟ ಮಂಗಳೂರು ಇವರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನವಂಬರ 4,5ರಂದು ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೊಡಿಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟಕೂಟನೋಟ' ಎಂಬ ಬಯಲಾಟ ಗೋಷ್ಠಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ನಡೆದುವು.

ಖ್ಯಾತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತ 1950ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಇರಾ ಸೋಮನಾಥೇಶ್ವರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿಯವರು ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಆಡುವುದರ ಮೂಲಕ ತುಳು ಆಟದ ಪರಂಪರೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಅಖಿಲಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಅಡ್ಯಾರು ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತುಳುವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕರೆನೀಡಿದರು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದ ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ 'ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ತುಳುಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ'ಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 1996-97ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರು ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಗೈದರು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಶಿಮಂತೂರು 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಸುರುತ ಹೆಜ್ಜೆ', ಶ್ರೀ ಕುಬಣೂರು ಶ್ರೀಧರ ರಾವ್ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಇಂಚಿಪದ ಪ್ರಸಂಗೊಲು' ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಈ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಎರಡನೆ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ ತಿರ್ಲ್-ಒರು, ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಷಿ 'ರಂಗತಲೊಗು ಒಂಬುಲೆಕೊ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೋಲು' ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳ ಕುಮಾರ್ ಗೋಷ್ಠಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಮ್ಮಟದ ಅಂಗವಾಗಿ ಮೊದಲ ದಿನ ಸಂಜೆ ಮೂರು ತಾಸು ಅವಧಿಯ 'ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ' ಪ್ರಸಂಗದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಜರಗಿತು. ಹಿಮ್ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೀ ದಿನೇಶ ಅಮ್ಮಣ್ಣಾಯ (ಭಾಗವತರು), ಮಾಂಬಾಡಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್ (ಮದ್ದಳೆ), ಕೋಳ್ಯೂರು ಭಾಸ್ಕರ (ಚೆಂಡೆ) ಮತ್ತು ಉಮೇಶ ರೈ (ಶ್ರುತಿ) ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀಗಳಾದ ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಪೆರುಮಳ ಬಲ್ಲಾಳ), ಕೆ. ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ (ಕೋಟಿ), ಬಾಯಾರು ರಮೇಶ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚೆನ್ನಯ), ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ (ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸ ಮತ್ತು ಪಯ್ಯ ಬೈದ್ಯ), ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ (ಕಿನ್ನಿದಾರು), ಸರಪಾಡಿ ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳ), ಶಿವರಾಮ ಜೋಗಿ (ಚಂದುಗಿಡಿ), ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ (ದೇವಣ್ಣ ಬಲ್ಲಾಳ), ಎಸ್. ಜಲಂಧರ ರೈ (ಮಂಜು ಪೆರ್ಗಡೆ), ಬಜಾಲು ಜನಾರ್ದನ (ಎರಡನೇ ಪೆರುಮಳ ಬಲ್ಲಾಳ) ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

5ರಂದು ಜರಗಿದ ಮೂರನೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ 'ತುಳು ಆಟೊಡ್ ರಂಗ್-ಮತ್ತೈತೊ' ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಪೊಸ ಒರುಸು ಎಂಚ ಕನಪೊಲಿ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕ ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ, ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ತರಬಹುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀ ತಾರಾನಾಥ ಬಲ್ಯಾಯ ವರ್ಕಾಡಿ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 'ತುಳು ಆಟೊದ ವೇಷೊಳೆಗೊಂಜಿ ನಿಗಂಟ್' ಎಂಬ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ; ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಮಾಲೋಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಮಡ್ಕ ಮಹಾಬಲ ಭಟ್ಟರು ರಚಿಸಿದ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸೂಚಿತ ವೇಷಗಳ ಶಿರೋಭೂಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಭರಣಗಳ ಮಾದರಿ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ಶ್ರೀ ಬಜ್ಪೆ ರಾಘವದಾಸ್ ಅವರು ಥರ್ಮಾಕಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳೂ ಇವರ ಜೊತೆಗಿದ್ದವು. ಇದಲ್ಲದೆ ಭಾಗವತ ಶ್ರೀ ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತುಳು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು, ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಯ ವೇಷಗಾರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕ ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಬಂಗೇರ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ, ಆಟ-ಕೂಟ-ನೋಟ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭ ಜರಗಿತು. ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟರು ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಎ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕಲೆಯಾದ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿ, ನೆರವಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿದರು.

ತುಳು ಭಾವಗೀತ ಗಾಯನ ಕುಮ್ಮಟ

ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಡುಪಿಯ ಪರ್ಕಳದ ಪರೀಕ ಅರಮನೆಯ ವಠಾರದಲ್ಲಿ ನವಂಬರ 16,17ರಂದು ಎರಡು ದಿನಗಳ ತುಳು ಭಾವಗೀತ ಗಾಯನ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ನಡೆಸಿತು.

ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಪರೀಕ ಅರಮನೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಕಮ್ಮಟಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ನೆರವು ನೀಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಪಿ. ನನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರ್ವರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಉದ್ಘಾಟನ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ "ತುಳುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮ ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಡೆಸಿದ ಈ ಕಮ್ಮಟದಿಂದ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದರು. ಈ ಸಮಾರಂಭದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶಿಲ್ಪಿ ಶ್ಯಾಮರಾಯಾಚಾರ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಔಚಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಎ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕುಮಾರಿ ಸುಮಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಡಿದಳು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರು. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ವಂದಿಸಿದರು.

ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಗಾಯನ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ 38 ಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಕದ್ರಿ ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಪುಷ್ಕಳ್ ಕುಮಾರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಉಪ್ಪನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೋದ ಸುವರ್ಣ, ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾ, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕೆದಿಲಾಯ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದರು.

ತುಳು ಪೊಂಜೆವೆಂಕುಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾರಂಭ

"ತುಳುನಾಡಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದು ಪರಭಾಷೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಜ್ಜಿ-ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯೆ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿಮೆ ಹೋಗುವಂತಾಗಿದೆ.

ಪರಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ದಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ. ತುಳುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವಿಂದು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮೇಯ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೇವಲ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗುವಂತಾಗಬಾರದು. ಅದು ಈ ನಾಡಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೈಗೂಡಿರಬೇಕು" ಎಂದು ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾವತಿ ವಿ. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸೌಜನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ (ಉರ್ವ, ಮಂಗಳೂರು)ವು ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಕಜೆಕಾರು ಗ್ರಾಮದ ಪಾಂಡವರಕಲ್ಲು ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ 'ತುಳು ಪೊಂಜೊವೆಂಕುಲು' ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತ ಬಂಗೇರ ಅವರು ತುಳುಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾವಿಂದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಗತ್ಯ ಎಂದರು. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ನಿರೂಪಣಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಬೇಕಲ್, ಮಾಜಿ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ಎಲ್. ಭಟ್ ವಂದಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎ. ರೋಹಿಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

'ಮಹಿಳೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಜಾನಪದ' ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ನಾರಾಯಣ ಮಾಸ್ತರ್ ಉಜಿರೆ ಇವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಕಜೆಕಾರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಡೀಕಯ್ಯ ಬಂಗೇರ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಮಂಗಳೂರು ವಿ. ವಿ. ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ರೀಡರ್ ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಅವರು "ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಪುರುಷರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಜೀವನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಸಮಾನತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್

ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಸತೀಶ್ಚಂದ್ರ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಎಸ್. ಅವರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೈದರು.

ಆಶಾಕಿರಣ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಪಾರೆಂಕಿ, ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಮಚ್ಚಿನ, ಮಡಂತ್ಯಾರು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ - ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಕಾಸರಗೋಡಿನ ತುಳುಕೂಟ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇವುಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾಷಾಬಾಂಧವ್ಯ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ, ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ, ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಅಖಿಲಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಡ್ಯಾರು ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು ಅವರು ತನ್ನ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 'ಇಂತಹ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಿಂದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಖಂಡಿಗೆ ಶ್ಯಾಮಭಟ್ಟರು 'ತುಳುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರವಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ "ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದವರು ಕಾಸರಗೋಡಿನವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತುಳು ಏಕೈಕ ಶಾಸನ ಅನಂತಪುರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯವರು ಅಥವಾ ವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು" ಎಂದರು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ತುಳುಕೂಟದ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಅಡೂರು ಉಮೇಶ್ ನಾಯ್ಕ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಎ.ವಿ. ಶ್ಯಾನುಭೋಗ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ತದನಂತರ ತುಳು ಜನಪದ ಕಲೆಯಾದ ಆಟಿಕಳಂಜ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಿತು.

ಬಳಿಕ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರೊ. ಪಿ. ಎನ್. ಮೂಡಿತ್ತಾಯ ಅವರು ತುಳು-ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಗಳ ಭಾಂದವ್ಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ ಬದಿಯಡ್ಕ ಇವರು ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ

ಬಾಂಧವ್ಯದ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಅವರು ಕೇವಲ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ, ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಮನ್ವಯ ಮೂಡಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಬಿ. ಮಹಾಬಲ ನ್ಯಾಕ್ ಸ್ವಾಗತಸಿದರು, ಬಿ.ಪಿ. ಶೇಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಸೋಣ ಜೋಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಿತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12ಗಂಟೆಗೆ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ ಜರಗಿತು. ಖ್ಯಾತ ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಕವಿ, ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧಕ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ, ಟಿ.ಆರ್. ಕೆ. ಭಟ್, ಟಿ. ಎಸ್. ಖಂಡಿಗೆ. ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ., ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉಳಿಯತ್ತಡ್ಕ, 'ರಾಂ' ಎಲ್ಲಂಗಳ, ಕು. ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರಿ, ಮಹೇಶ್ವರಿ ಯು., ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ, ವಿದ್ಯಾಧರ ಪೆರುಂಬಳೆ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸಿದರು. ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ, ಮಲಯಾಳ ಹೀಗೆ ಚತುರ್ಭಾಷಾ ಕವಿತೆಗಳು ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಕಾವ್ಯಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವ ನೀಡಿದುವು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಚಿಸಿದ ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವೆಂದು ಪ್ರೊ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ತನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಬಿ. ಬಿ. ಅಗ್ಗಿತ್ತಾಯರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಅಪರಾಹ್ನ ಜರಗಿದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣರು ಬರೆದ 'ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಕೆ. ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ತನಗೆ ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುರಿತು ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣರು ತನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಉದಯಶಂಕರ ಎನ್. ಎ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಅನಂತರ ಜರಗಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆ ನೆಟ್ಟಣಿಗೆ ಮಾಣಿಕೋ ಹಾಗೂ ಖ್ಯಾತ ದೈವಾರಾಧಕ ಕುಂಟ ಕೋಪಾಲ ಇವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಯು. ಪಿ. ಕುಣಿಕುಳ್ಳಾಯರು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಮಾಣಿಕೋ ಅವರು ಪಾಡ್ದನ ಹಾಗೂ ಕುಂಟಕೋಪಾಲ ದೈವಗಳ ಸಂಧಿ ಹೇಳಿ ತಮಗಿತ್ತ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಸಂಜೆ ಜರಗಿದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಚಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರಿದೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಈ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದೀಗ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ತುಳುವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅಭಿಮಾನವಂತರಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿಮಾನವಿರಬೇಕು. ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧ ಹೆಚ್ಚಲು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಯು. ಪಿ. ಕುಣಿಕುಳ್ಳಾಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತುಳು-ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಈ ಪ್ರದೇಶ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯ ಚಿನ್ನಾ ಕಾಸರಗೋಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರ್‍ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಕೇರಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಕಾಸರಗೋಡು ಅವರು ತನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನಾವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ತಮಿಳರು, ಮಲಯಾಳಿಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಭಾವನೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಭಾಷಾ, ಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತದ ಐಕ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಲ್ಲ. ಇದು ಅಪಾಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ ಅವರು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಉನ್ನತಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ಜೋಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ಅಡೂರು ಉಮೇಶ ನಾಯ್ಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ 'ಮಾದಿರ' ನಡೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಕು. ಶೈಲಜಾ ಎ, ಕು. ವಿದ್ಯಾ ಸರಸ್ವತಿ ಜಿ.ಕೆ., ಟಿ. ಮಾಧವ, ಬೇಬಿ ರೇಖಾ, ಬಾಬು ಎ. ಇವರು ಭಾವ ಗೀತೆ ಹಾಡಿ ರಂಜಿಸಿದರು.

ತುಳುಸುದ್ದಿ

ತುಳುಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಉಪನ್ಯಾಸ

ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳು ವಾಸ್ತವವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಬಾರದು. ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ಪಾತ್ರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಜತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಅದೃಶ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳು ಪೂಜೆಗೂ ಒಳಗಾಗುವುದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಘಟನೆಗಳು ಕೊಡುವ ಸಂದೇಶ ನಮಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಕಾಸರಗೋಡು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವಲ್ಲಿ 'ತುಳು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜಾನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವುಗಳಲ್ಲ. ಜೀವನ ಪರವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಅವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿ. ಕಲ್ಕುಡ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ, ಕೊರಗ-ತನಿಯ ಮುಂತಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ರಂಜನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಾದರೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿದಂತೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ತಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದಾಗ

ಅದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲು-ಕೀಳು, ಎಂಬ ಈ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷ ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಕಾಲದ ಮೌಖಿಕ ದಾಖಲೆಗಳೇ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ರಚನೆಗೆ ಆಧಾರ ಎಂದು ಡಾ. ಗೌಡ ನುಡಿದರು.

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಪಿ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪದ್ಮನಾಭ ವಂದಿಸಿದರು.

ಸಮೃದ್ಧ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಿಂಬಿಸಲು ಕಾರಂತರ ಕರೆ

ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಗೀತ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಫಿಲಂಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ 'ಬೊಗ್ಗಾಣೆ' ಕೊಂಕಣಿ ಚಿತ್ರದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಗೀತ ಕುಣಿತ ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ ಅದನ್ನು ಮರೆತು ತುಳು ಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಬೇರೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ತುಳು ಸಂಗೀತವೇ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಿಷಾದಿಸಿದರು.

ಭರತನ ಮೋಕೆ - ಮಾಯೆದ ಸೂರ್ಪನಖಿ ಕೃತಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಶ್ರೀ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ ತುಳುವಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ ಕೃತಿ ಭರತನ ಮೋಕೆ ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯ ಸೂರ್ಪನಖಿ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀದೇವೀ ಪ್ರಕಾಶನ ಪರ್ಕಳ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದರ ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರು ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ಹರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ವಂದಿಸಿದರು.

ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್

1. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್. ಆರ್
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು
ಮೂಲ್ಕಿ ದ. ಕ.

2. ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
'ಸಾಕೇತ',
ಮೊಡಂಕಾಪು - 574 219

3. ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಚಾಲಕರು
ಕಟೀಲು ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ
ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ, ಕಟೀಲು

4. ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
ನಾಟ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ವಿಶ್ವಕಲಾನಿಕೇತನ
ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ
ಪುತ್ತೂರು - 574 201

5. ಕೊಣಾಜೆ ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್
ಕೊನಿಲ ಮನೆ
ಕೊಣಾಜೆ - 574 199
ದ.ಕ.

6. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್, ಸಂಕಮಾರ್
ಸಿರಿ
ಪಾವಂಜೆ
ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

7. ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್
ಶ್ರವಣ
ಉರ್ವ, ಚಿಲಿಂಬಿ
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

8. ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ
ತರಂಗ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ
ಮಣಿಪಾಲ-576 119

9. ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ
ಮಂಚಿ, ಕುಕ್ಕಾಜೆ. ದ.ಕ.

10. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ(ಡಾ)
ನೆಹ್ರೂ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು
ಸುಳ್ಯ - 574 239

11. ಪ್ರಮೋದ ಕೆ ಸುವರ್ಣ
ಕುಮಾರ ಸದನ
ಬಿ. ವಿ. ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಾವರ
ಮಂಗಳೂರು - 575 002

12. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಮಂದಾರ ಮನೆ
ಕುಡುಪು - 574 508

13. ಶಾರದಾ ಎಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅಂಬಾಭವನ
ಕಾವೂರು
ಮಂಗಳೂರು - 575 015

14. ಸಾ. ದಯಾ
16, ದೇವ್ಜಿ ಜಗನ್ ಎಸ್ಟೇಟ್,
ಗ್ರಾಮ್‌ದೇವಿ ರಸ್ತೆ, ಬಾಂಡುಪ್
ಮುಂಬಯಿ - 400 078

15. ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ
ಚೊಕ್ಕಾಡಿ - 574 212
ದ. ಕ.

8-9-96
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ